

Voorlopige agenda van de commissie Onderwijs en Welzijn van 5 oktober 2011

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Onderwijs en Welzijn

Datum: woensdag 5 oktober 2011
Aanvang: 16:30
Locatie: Oude raadzaal
Voorzitter: D. Jager
Griffier: mevr. N.R. Abramjan (050) 367 77 22, narine.abramjan@groningen.nl

A. Algemeen deel

A1. Opening en mededelingen

A2. Vaststelling agenda

A3. Lange-termijnagenda en lijst moties en toezeggingen

[Bijlage - LTA O&W](#) (pdf)

[Bijlage - lijst moties en toezeggingen O&W](#) (pdf)

A4. Conformstukken

a. Krediet tijdelijke huisvesting en herbouw Gravenburgschool
(raadsvoorstel 1 september 2011)

[Raadsvoorstel - Krediet tijdelijke huisvesting en herbouw Gravenburgschool.](#)
(pdf)

A5. Rondvraag

B. Inhoudelijk deel

B1. Voorstel herziening bruidsschat O2G2

(raadsvoorstel 15 september 2011)

[Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.](#) (pdf)

[Bijlage - Reactie van het audit committee op onderzoek bruidsschatregeling O2G2.](#) (pdf)

B2. Eindrapportage 'aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011'
(collegebrief 4 augustus 2011)

[Bijlage - Bespreekpunten agendapunt B2 OenW 5 oktober 2011](#) (pdf)

[Collegebrief - Eindrapportage "aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011](#) (pdf)

commissie Onderwijs en Welzijn - woensdag 5 oktober 2011

- B3.** Huisvesting 'Vast & Verder' Leger des Heils
(collegebrief 23 juni 2011)
Bijlage - Bespreekpunten agendapunt B3, OenW 5 okt 2011 (pdf)
Collegebrief - Huisvesting Vast en Verder. (pdf)

C. Huishoudelijk deel

- C1.** Ingekomen stukken en stukken ter kennisname
Lijst ingekomen stukken O&W (pdf)
- C2.** Vaststelling verslag 14 september 2011
Verslag O&W (pdf)

Bij commissievergaderingen kunt u gebruik maken van het spreekrecht bij de inhoudelijke agendapunten (inclusief de conformstukken onder A) en de rondvraag. U krijgt dan drie minuten de gelegenheid de commissieleden te vertellen hoe u over een onderwerp denkt. Voor aanmelding en informatie kunt u terecht bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

Bijlage - LTA O&W

per 20 september 2011

LANGE-TERMIJNAGENDA RAAD inclusief POLITIEKE LTA
Politieke items zijn onderwerpen waarop Raad geen uitstel duldt.
 (nieuwe onderwerpen in blauw)

36	5-okt-11	O&W	Definitieve Visie Kardingse kerngebied	De Vries	OCSW	In combinatie met 2e tramlijn uit collegebrief 28 juni 2011
38	5-okt-11	O&W	Nieuw voorstel techniekeeducatie	Pastoor	OCSW	
57	2-nov-11	O&W	Tussentijdse evaluatie sociaal-culturele activiteiten	Vijscher	HVD	
58	2-nov-11	O&W	Jaarverslag meldpunt overlast en zorg	Vijscher	HVD	
59	2-nov-11	O&W	Evaluatie/herijking kansen voor jonge kinderen	Pastoor	OCSW	
60	2-nov-11	O&W	Vaststelling meerjarenbeleidsprogramma Wmo	Vijscher	HVD	
61	2-nov-11	O&W/ R&W	Organisatiemodel Groninger Forum	Schroor	OCSW	i.c.m. Forumvisie + bestemmingsplan
62	2-nov-11	O&W/ R&W	Forumvisie	Schroor	OCSW	i.c.m. Organismatiemodel Groninger Forum + bestemmingsplan
64	5-nov-11	O&W	Evaluatie Kunstraad	Schroor	OCSW	
74	7-dec-11	O&W	Visie Draftbaan	De Vries	OCSW	zie collegebrief 7-9-11
75	7-dec-11	O&W	Samenwerking Muziekschool-Kunstencentrum	Schroor	OCSW	
76	7-dec-11	O&W	Kaders voor een sportieve inrichting (stuurvisie voor de sport)	De Vries	OCSW	
77	7-dec-11	O&W	Uitvoeringsplan Regionaal Kompas	Vijscher	HVD	
78	7-dec-11	O&W	Haljaarrapportage individuele voorzieningen	Vijscher	HVD	
79	7-dec-11	O&W	Concept-accommodatienota	Vijscher	OCSW	
90		W&I/				
98	14-dec-11	O&W	Evaluatie project wonen, werken, leren (Campus Diep)	Pastoor	OCSW	
98	1-feb-12	O&W	Evaluatie kostprijsystematiek	Vijscher	OCSW	
99	1-feb-12	O&W	Conceptkadernota Gezonder Zorgen III	Vijscher	OCSW	
100						n.a.v. motie van PvdA, D66, GL en ChrUnie: 'Onderwijsinvesting op orde' uit Voorjaarsdebat
101	1-feb-12	O&W	Aanvalsplan onderwijsinvesting	Pastoor	OCSW	
	1-feb-12	O&W	Evaluatie stelsel sportsubsidies + discussie doorberekening gebruikerslasten buitensportverenigingen en visie sportparken	De Vries	OCSW	
103	7-mrt-12	O&W	Plan Talent voor Topsport	De Vries	OCSW	
107	1-jun-12	O&W	Ontwerp Cultuurnota	Schroor	OCSW	
110	1-nov-12	O&W	Def. Cultuurnota	Schroor	OCSW	

Bijlage - LTA O&W

125	PM	O&W	Evaluatie Vensterscholen	Pastoor	OCSW
126	PM	O&W	Parkvisie Corpus den Hoorn	De Vries	OCSW
127	PM	O&W	Parkvisies (Esserberg, Hoogkerk)	De Vries	OCSW

Bijlage - lijst moties en toezeggingen O&W

RAADSCOMMISSIE ONDERWIJS EN WELZIJN

A. OPENSTAANDE TOEZEGGINGEN

Nr.	Datum	Agendapunt + onderwerp	Verzoek	Toezegging	Opmerking
1.	12-01-11 Visscher (OCSW)			eind dit jaar volgende rapportage huiselijk geweld, met duidelijker onderscheid tussen Groningen als gemeente en als centrumgemeente	
2.	11-05-11 De Vries (OCSW)	A1 mededelingen		Biedt voor commissie juli presentatie aan over stand van zaken Olympisch plan	september
3.	11-05-11 Visscher (OCSW)	A4 conformstuk	Stads- partij	De samenwerkingsvorm Meerschop Paterswolde zal worden geëvalueerd, krijgt eie. tzt bericht over	
4.	09-06-11 Visscher (OCSW)	Programma's rekening 2010		Kijkt of het mogelijk is daklozenmonitor voortaan voor of gelijk met de rekening aan te bieden	
5.	09-06-11 De Vries (OCSW)	Programma's rekening 2010		Zal in bestaande contacten met hockeybond en -verenigingen ook eens het ontbreken van top hockey in Groningen aansnijden	
6.	29-06-11 Schroor (OCSW)	Voorjaarsdebat raad		In de Forumvisie wordt meegenomen: onderzoek of het wenselijk is in de huidige vorm met ForumImages door te gaan, en voorstellen om de projectorganisatie te versterken	
7.	06-07-11 Pastoor (OCSW)	IHP		Raad zal betrokken worden bij verdere discussie inzake eventuele doorcentralisatie	
8.	06-07-11 Pastoor (OCSW)	IHP		komt na overleg met schoolbesturen terug op verschil in beleving m.b.t. capaciteit gymzalen; idem inzake relatie discussie schoolzwenmen en capaciteit gymzalen	<i>Onderzoek van de werkgroep is gaande. Na resultaten komt de wethouder met bevindingen.</i>
9.	06-07-11 Pastoor (OCSW)	Vertrouwelijk deel		Komt met vertrouwelijke brief over het meegedeelde	
10.	06-07-11 Schroor (OCSW)	Gron.Museum		Raad wordt middels halfjaarlijkse update betrokken bij preventief toezicht	

Bijlage - lijst moties en toezeggingen O&W

11.	14-09-11 Schroor (OCWS)	Aanvragen bij Kunstraad		Gaat kijken of instellingen die een beroep moeten doen op BIS (de landelijke pot) wat later hun definitieve plan kunnen indienen, gelijk met het Rijk (februari 2012). Overlegt dit met Kunstraad en geeft duidelijkheid binnen 1,5 week.	
12.	14-09-11 Visscher (HVD)	Vraag Stadspartij over klachten over service rolstoel		Zal uitzoeken of er klachten zijn over service en elektrische rolstoelen van nieuwe leveranciers na aanbesteding.	

B. OPENSTAANDE MOTIES

Nr.	Datum	Indiener(s)	Motie	Opmerking
1.	30-06-10 Pastoor (OCWS)	GL, PvdA, CU, SP	Motie Convenant Alcoholvrije scholen <ul style="list-style-type: none"> bij het uitvoeren van het project alcoholbewuste school initiatief nemen om te komen tot convenant tussen gemeente en schoolbesturen om onderwijs alcoholvrij te maken 	Wordt betrokken bij bespreking resultaten Jeugdpeiling met schoolbesturen (collegebrief 9/7/10) Beantwoord in brief over moties 26/5/11 (o.m. predicaat alcoholbewuste school)
2.	30-06-10 Pastoor (OCWS)	GL, PvdA, D66	Motie Taalachterstanden en taalonderwijs <ul style="list-style-type: none"> in aansluiting op PVA laaggeletterdheid komen met plan verbetering taalonderwijs, met samenhangend pakket bestaande en nieuwe activiteiten om taalachterstanden tegen te gaan begin 2011 plan ter bespreking aan raad voorleggen 	Plan wordt integraal opgenomen in actieplan laaggeletterdheid, najaar 2010 (collegebrief 9/7/10) Is uitgevoerd (zie brief over moties 26/5/11)
3.	30-06-10 Pastoor (OCWS)	D66, GL, PvdA	Motie Onderwijsstad <ul style="list-style-type: none"> inrichting Vensterscholen op korte termijn evalueren discussie met raad voorbereiden over nieuwe regirol gemeente i.r.t. verzelfstandiging O.O. 	Betrokken bij voorbereiding nieuwe nota Integraal Jeugdbeleid (collegebrief 9/7/10)

Bijlage - lijst moties en toezeggingen O&W

			<ul style="list-style-type: none"> plan van aanpak maken om Groningen deze collegeperiode tot dé onderwijsstad van Nederland te maken 	<p><i>Cie. 10/5: komt bij nader inzien toch apart</i> <i>Brief moties 26/5/11:</i> <i>evaluatie wordt voorbereid</i></p>
4.	24-11-10 Pastoor (OCSW)	PvdA, GL, Stadsp., CU, S&S	<p>Motie Technieeducatie</p> <ul style="list-style-type: none"> in overleg met jonge onderzoekers onderzoeken of vorm technieeducatie te behouden is door samenwerking met andere instellingen dit onderzoek als basis te gebruiken tbv besluitvorming over bezuiniging over jonge onderzoekers bij begroting 2012 	<p><i>Uitkomst onderzoek bij eerste voortgangsrapportage bezuinigingen (brief moties 9/12/10)</i></p> <p><i>Brief moties 26/5/11:</i> <i>Voorstel reeds voorgelegd, wordt aangepast, nu aangeboden in juli a.s.</i></p>
5.	24-11-10 Pastoor (OCSW)	PvdA	<p>Motie Vierde kinderwerktuin voor NDE</p> <ul style="list-style-type: none"> Een bedrag van 150.000 euro structureel in te zetten tbv aanleg en beheer kinderwerktuin voor NDE in Stadspark College verzoeken met voorstel voor dekking te komen 	<p><i>Eerste kwartaal voorstel en dekking (brief moties 9/12/10)</i></p> <p><i>Brief moties 26/5/11: wordt betrokken bij verdeling middelen nieuw beleid</i></p>
6.	24-11-10 Pastoor (OCSW)	GL, SP, PvdA, CU, D66	<p>Motie Randvoorwaarden afschaffen schoolzwemmen</p> <ul style="list-style-type: none"> De bezuiniging op het schoolzwemmen pas daadwerkelijk te realiseren wanneer er een sluitende vangnetregeling is en wanneer duidelijk is op welke manier de vrijvallende uren kunnen worden ingevuld Bij het vormgeven van de vangnetregeling als uitgangspunt te nemen dat voor ouders van kinderen die nog niet kunnen zwemmen financiële belemmeringen om aan de regeling deel te nemen zoveel mogelijk worden beperkt of weggenomen Deze randvoorwaarden te verwerken in plan van aanpak begin 2011 	<p><i>Begin 2011</i></p> <p><i>Brief moties 26/5/11:</i> <i>taakstelling ingeboekt voor 2013, dus consequenties v.a. schooljaar 2012/2013; voorstel volgt eind 2011</i></p>
7.	24-11-10 Pastoor (OCSW)	GL, CU	<p>Motie Laaggeletterdheid</p> <ul style="list-style-type: none"> De raad op de hoogte te houden van de stand van zaken rond het aanvalsplan laaggeletterdheid De raad tijdig te informeren wanneer budget ontbreekt om activiteiten uit plan uit te voeren 	<p><i>Raad wordt jaarlijks op hoogte gehouden via gemeenterenking (brief moties 9/12/10)</i></p>
8.	24-11-10 Pastoor (OCSW)	GL, PvdA, CU	<p>Motie Wubbo Ockelsprijs</p> <ul style="list-style-type: none"> Bij discussie over techniek- en duurzaamheidsonderwijs een goede organisatie van de Wubbo Ockelsprijs te betrekken en zonodig aanvullende voorstellen te doen om een duurzaam goede invulling van organisatie van prijs mogelijk te maken 	<p><i>Betrokken bij voorstel technieeducatie</i></p>

Bijlage - lijst moties en toezeggingen O&W

9.	24-11-10 De Vries (OCSW)	GL, D66	Motie Sportief inrichten openbare ruimte <ul style="list-style-type: none"> Onderzoeken of bijv. in Noorderplantsoen, Stadspark, Zernike Campus en Hoornsemeer hardlooppaviljoenen kunnen worden ingericht In voorjaar voorstel te doen voor aanleggen hiervan 	Bevindingen onderzoek in voorjaarsbrief 2011 (brief moties 9/12/10) Brief moties 26/5/11: vooralsnog niet nodig, komt terug bij rekening 2011
10.	24-11-10 De Vries (OCSW)	S&S, CDA, VVD	Motie Druk op sportaccommodaties <ul style="list-style-type: none"> Voor voorjaarsdebat 2011 te komen met actueel beeld van druk op sportaccommodaties en de evt. met het oplossen van deze druk gepaarde kosten 	Bij voorjaarsbrief komt college met actueel beeld (brief moties 9/12/10) Actueel beeld opgenomen in brief over moties 26/5/11
11.	24-11-10 Schroor (OCSW)	SP, VVD	Motie Nationaal Historisch Museum <ul style="list-style-type: none"> Serieus te onderzoeken wat mogelijkheden zijn om samen te werken met dan wel een plek te bieden aan het Nationaal Historisch Museum in het Groninger Forum 	Wethouder zegt in LTA-overleg toe om voor 11 mei hier schriftelijk op terug te komen Brief 4 mei: meenemen bij Forumvisie
12.	30-03-11 Schroor (OCSW)	CU, CDA, Stadsp.	Motie Familiebibliotheek in de Wijert <ul style="list-style-type: none"> op korte termijn, uiterlijk binnen een half jaar, te komen met een voorstel tot passende huisvesting voor de familiebibliotheek in de Wijert 	Brief moties 26/5/11: er is contact gelegd met NHM Najaar 2011
13.	30-03-11 Schroor (OCSW)	D66, S&S, PvdA	Motie 'Omdat de veldspelers de doelpunten moeten maken' (popvisie) <ul style="list-style-type: none"> bij het uitvoeren van de popvisie het veld de ruimte te geven om zich verder te ontwikkelen zich vooral faciliterend op te stellen hierbij voortdurend intensief met het pop-veld te overleggen over het in uitvoer brengen van deze popvisie 	
14.	30-03-11 Schroor (OCSW)	D66, PvdA	Motie 'Duiden van een visie' (popvisie) <ul style="list-style-type: none"> de beleidsmatige aspecten van de popvisie vooral als beschrijvend te beschouwen en voorgenomen beleid mee te nemen als intentie richting de behandeling van de nieuwe cultuurnota 2012-2016 conform deze raadsuitspraak om te gaan met het in uitvoering brengen van hetgeen in de popvisie is neergelegd 	
15.	25-05-11 Schroor (OCSW)	VVD, PvdA, CDA, S&S	Motie 'Investeren in Groningen' <ul style="list-style-type: none"> in de forumvisie en het aangepaste bedrijfsplan meenemen dat het wenselijk is dat van de 2,5 miljoen euro jaarlijkse exploitatiesubsidie 	

Bijlage - lijst moties en toezeggingen O&W

16.	29-06-11 Pastoor (OCSW)	PvdA, D66, GL, CU	<p>een aanzienlijk deel wordt besteed in Groningen stad en regio voor zover mogelijk binnen wettelijke kaders</p> <p>Motie 'Onderwijshuisvesting op orde'</p> <ul style="list-style-type: none"> dat er een aanvalsplan Onderwijshuisvesting op orde moet worden opgesteld door college ism schoolbesturen > onderwijshuisvesting tussen 2011-2018 op niveau dat past bij ambitie 'Onderwijsstad van NL' (aspecten: binnenklimaat, duurzaamheid/energie, akoestiek/lichtinval, ruimte voor bewegingsonderwijs); aanvalsplan + dekkingvoorstel gereed op 1 november 2011 	<p>Voor 1 november 2011 Collegebrief 14/7: motie sluit aan bij JHP: aanvalsplan voor 1 november lukt niet, wordt in de loop van 2012</p>
17.	29-06-11 Visscher (OCSW)	GL, SP	<p>Motie AMV's</p> <ul style="list-style-type: none"> rekening houden met vervolg op project Perspectief in 2012 en financiële consequenties te betrekken bij begroting 2012 	<p>Begroting 2012 Collegebrief 14/7: Door wegvallen van rijksbijdrage is voortzetting Perspectief niet mogelijk. Nagegaan wordt hoe ondersteuning van ex-AMV's vervolg gegeven kan worden, wordt betrokken bij begroting 2012</p>
18.	29-06-11 Visscher (OCSW)	SP	<p>Motie AWBZ</p> <ul style="list-style-type: none"> met voorstellen te komen voor besteding van rijksmiddelen voor organiseren van nieuwe Wmo-voorzieningen ipv AWBZ-zorg, en raad vroegtijdig en nauw te betrekken bij ontwikkeling van beleid op dit vlak (binnen enkele maanden voorstel over organisatie van die betrokkenheid) 	<p>Collegebrief 14/7: oktober 2011 gezamenlijke bijeenkomst O&W/ W&I hierover</p>
19.	29-06-11 Pastoor (OCSW)	D66, Stadspartij	<p>Motie Extra impulsen voor vensterschool</p> <ul style="list-style-type: none"> bij het opstellen van de begroting 2012 ook in financiële zin rekening te houden met de a.s. evaluatie van de vensterscholen en de nieuwe impulsen die hierop kunnen volgen 	<p>Begroting 2012 Collegebrief 14/7: evaluatie Vensterscholen pas in 2012 afgerond, dan ook duidelijk of er nieuwe impulsen nodig zijn</p>
20.	29-06-11 Pastoor / De Vries (OCSW)	D66, GL, VVD, S&S, CDA	<p>Motie Kinderopvang en sport</p> <ul style="list-style-type: none"> plan van aanpak opstellen om te stimuleren dat nog meer kinderopvangorganisaties sportactiviteiten gaan aanbieden, de samenwerking tussen k.o.-organisaties en sportverenigingen te stimuleren en k.o.-organisaties te stimuleren gebruik te maken van projectsubsidie en te ondersteunen bij de aanvraag daarvan 	<p>Collegebrief 14/7: t.b.v. integrale opzet gaat men in overleg met betrokkenen; opzet naar verwachting najaar 2012 afgerond</p>
21.	29-06-11 Schroor (OCSW)	D66, Stadspartij, S&S, VVD, PvdA	<p>Motie Extra middelen voor cultuur</p> <ul style="list-style-type: none"> voor de begroting 2012 extra incidentele middelen te reserveren om overgang van oude naar nieuwe cultuurnota voor culturele instellingen te accommoderen 	<p>Begroting 2012 Collegebrief 14/7: Bij begroting voorstel dat ingaat op ondersteuning culturele instellingen in overgang naar</p>

Bijlage - lijst moties en toezeggingen O&W

				<i>nieuwe c.n.-periode</i>
22.	20-07-11 Pastoor (OCSW)	CDA, GL, D66, Stadspartij, VVD	<p>Motie Driebondschool</p> <ul style="list-style-type: none"> te onderzoeken in hoeverre de gemeente een bijdrage kan leveren aan de verbetering van de functionaliteit en kwaliteit van de Driebondschool en daarover de raad te rapporteren voor progr/overzicht onderwijshuisv. 2012 	<i>Voor programma en overzicht onderwijshuisvesting 2012</i>
23.	20-07-11 Schroor (OCSW)	D66	<p>Motie Meer zicht op het museum</p> <ul style="list-style-type: none"> samen met het Groninger Museum tot afspraken te komen over versterkte positie gemeente bij bedrijfsvoering van museum, en een versterkte positie van gemeente in RvT van museum hierbij in overweging te nemen 	
24.	20-07-11 Schroor (OCSW)	CDA, VVD, S&S	<p>Motie Plan van aanpak Groninger museum</p> <ul style="list-style-type: none"> een plan van aanpak op te stellen waarin zorgvuldiger wordt ingespeeld op de te verwachten financiële risico's en de raad hierover voor de begroting te rapporteren 	<i>Voor de begroting 2012</i>
25.	20-07-11 Schroor (OCSW)	Stadspartij	<p>Motie Muurkunstwerken Oosterparkwijk</p> <ul style="list-style-type: none"> deze onvangbare kunstwerken te redden de mogelijkheden te onderzoeken en zich in te zetten voor de sloop aanvangt op 22 augustus een financiële dekking voor het verplaatsen van deze kunstwerken te vinden 	<i>Voor 22 augustus...</i>

Raadsvoorstel - Krediet tijdelijke huisvesting en herbouw Gravenburgschool.

Bestuursdienst

RAADSVOORSTEL:

2010-2011

Ons kenmerk: OS 11.2699009

Registratienummer : GR 11.

Ingekomen op :

Onderwerp: Krediet tijdelijke huisvesting en herbouw Gravenburgschool

Groningen, - 1 SEP 2011

Aan de raad,

De herbouw van de afgebrande Gravenburgschool is op 9 maart 2011 gestart. Voor voorbereiding van de herbouw had uw raad in december 2010 een voorbereidingskrediet van € 600.000,- beschikbaar gesteld. In maart 2011 hebben wij u in een brief aangegeven, dat de voorbereidingen voor de herbouw afgerond waren en dat we tot gunning wilden overgaan om geen tijd te verliezen. We beloofden u, zodra de verzekeraars over de exacte hoogte van het schadebedrag hadden besloten, de kredietaanvraag voor de herbouw te doen.

In december 2010 heeft u de exploitatiebegroting met 2,5 miljoen euro verhoogd voor tijdelijke huisvesting, gedekt door een verzekeringsuitkering. Kosten die de verzekeringsuitkering dekken op dit onderdeel zijn gemaximeerd op 2,5 miljoen euro. De kosten die dit maximum te boven gingen, zouden voor rekening van de gemeente komen. We zegden toe om terug te komen op de omvang van dat deel.

Inmiddels is de verzekeringsuitkering vastgesteld.

Dekking van de schade: schade-uitkering plus gemeentelijke bijdrage.

De verzekeraars keren voor tijdelijke huisvesting en herbouw een schadebedrag uit van in totaal 11,5 miljoen euro¹⁾. Al eerder hebben we u gemeld, dat een deel van de kosten van tijdelijke huisvesting voor rekening van de gemeente zou komen, omdat de verzekeringsuitkering gemaximeerd is. Het deel dat voor rekening van de gemeente komt, is in 2010 geschat op 1,3 miljoen euro. Deze 1,3 miljoen zijn ten laste gebracht van het resultaat van OCSW over 2010. In totaal is daarmee 12,8 miljoen euro beschikbaar. Daarmee kunnen de volledige kosten van herbouw en de tijdelijke huisvesting worden gedekt.

Extra kosten (tijdelijke huisvesting).

"Extra kosten" zijn in dit geval met name de kosten die verbonden zijn aan het tijdelijk elders onderbrengen van de leerlingen na de brand. Denk hierbij aan het busvervoer naar lokaties elders in de stad gedurende november en december 2010 maar vooral de kosten van het plaatsen, huren en gebruiken van de noodlokalen sindsdien.

¹⁾ de verzekering dekt ook het verlies aan inventarissen, maar de verrekening daarvan speelt zich af tussen schoolbesturen en de verzekering en wordt daarom hier verder buiten beschouwing gelaten.

Raadsvoorstel - Krediet tijdelijke huisvesting en herbouw Gravenburgschool.

2

De gemeentelijke verzekeringspolis dekt maximaal 2,5 miljoen euro met een uitkeringsduur van 52 weken en dat is in dit geval onvoldoende door:

- de termijn van 52 weken. Deze termijn is te kort om herbouw van een gebouw met deze omvang voor te bereiden en uit te voeren.
- de forse omvang van het noodcomplex.

De kosten van tijdelijke huisvesting zullen circa 4 miljoen euro bedragen.

Sloop- en herbouw.

De kosten van sloop- en herbouw zullen circa 8,8 miljoen euro belopen.

Samenvattend overzicht bouwbudget.

Raadsbesluiten	Tijdelijke huisvesting e.d.	Herbouw	Totaal
December 2010	2.500.000	600.000	3.100.000
Nieuw krediet 2011	1.500.000	8.200.000	9.700.000
Totaal	4.000.000	8.800.000	12.800.000

Dekking	
Uitkering verzekering	11.500.000
Voorziening herbouw	1.300.000
Totaal	12.800.000

Begrotingswijziging.

Herbouw.

In december 2010 heeft uw raad een voorbereidingskrediet van 0,6 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de herbouw van de school. Nu de definitieve raming van de herbouwkosten en de hoogte van de uitkering van de verzekering bekend zijn, kunnen wij het resterende krediet aanvragen. De totale kosten van de sloop en herbouw worden geschat op 8,8 miljoen euro. Na aftrek van het reeds beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet van 0,6 miljoen euro resteert nog een bedrag van 8,2 miljoen euro. Wij stellen daarom voor om het resterende bedrag van 8,2 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de herbouw.

Tijdelijke huisvesting.

De kosten van de tijdelijke huisvesting werd aanvankelijk geraamd op 2,5 miljoen euro. Deze kosten kunnen wij dekken uit de uitkering van de verzekering. Wij hebben in het voorstel van december 2010 aangegeven dat de uitkeringsduur van de vervolgstkosten maximaal 52 weken bedraagt. De onzekerheid over de duur van de herbouw en de extra kosten dat het met zich mee zou brengen, hebben wij ook in december aangegeven.

Het is inmiddels duidelijk geworden dat de duur van de herbouw langer is dan de verzekerde 52 weken. De extra kosten voor de langere bouwperiode is geraamd op 1,5 miljoen euro waardoor de totale kosten van de tijdelijke huisvesting komen op 4,0 miljoen euro. Wij hebben een voorziening gevormd voor de extra kosten voor 1,3 miljoen euro en de rest 0,2 miljoen euro wordt betaald uit de uitkering van de verzekering.

Raadsvoorstel - Krediet tijdelijke huisvesting en herbouw Gravenburgschool.

3

Boekwaarde oud gebouw.

In oktober 2010 is het schoolgebouw Gravenburg afgebrand. Op dat moment was de boekwaarde van het gebouw 7,4 miljoen euro. De BBV schrijft voor de boekwaarde af te schrijven op het moment dat het object geen economisch nut meer heeft. Dat betekent dat de boekwaarde van het afgebrande gebouw Gravenburg in één keer moet worden afgeschreven. De afschrijving komt dan ten laste van de uitkering van de verzekering.

Rekening houdend met het vorenstaande vragen wij uw raad een vervolgkrediet van in totaal 8,2 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de herbouw van de school en de exploitatiebegroting voor de tijdelijke huisvesting te verhogen met 1,5 miljoen euro in verband met de langere bouwperiode en overige werkzaamheden. Wij stellen voor de exploitatiebegroting te wijzigen voor de eenmalige afschrijving van de boekwaarde van het afgebrande gebouw. De kapitaallasten van de netto investering van het nieuwe schoolgebouw worden dan gedekt uit de huidige begroting van onderwijshuisvesting.

Begrotingswijziging 2011 tijdelijke huisvesting en herbouw schoolgebouw Gravenburg							
Betrokken dienst(en)	OCSW						
Naam voorstel	Tijdelijke huisvesting en herbouw schoolgebouw Gravenburg						
Besluitvorming (orgaan + datum + nummer)	Incidenteel						
Incidenteel / Structureel	Exploitatie/investeringen						
Soort wijziging	2011						
Tijdsplanning kredieten							
Financiële begrotingswijziging (exploitatie)	I/S	Lasten	Baten	Saldo	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
3.1 Integraal Jeugdbeleid (extra kosten tijdelijke huisvesting)	I	200		-200			-200
3.1 Integraal Jeugdbeleid (afboeken van boekwaarde)	I	7.400		-7.400			-7.400
3.1 Integraal Jeugdbeleid (uitkering verzekering)	I		7.600	7.600			7.600
Totalen wijziging exploitatie		7.600	7.600	0	0	0	0
Financiële begrotingswijziging (investeringen)	I/S	Lasten	Baten	Saldo	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
Krediet Herbouw schoolgebouw Gravenburg (-/- voorber.krediet)	I	8.200		-8.200			-8.200
Uitkering van verzekering	I		1.400	1.400			1.400
Totaal investeringskredieten		8.200	1.400	-6.800	0	0	-6.800

Raadsvoorstel - Krediet tijdelijke huisvesting en herbouw Gravenburgschool.

4

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. de totale kosten van tijdelijke huisvesting en herbouw van de school Gravenburg voor een bedrag van 12,8 miljoen euro vast te stellen en deze te dekken uit de verzekeringsuitkering van 11,5 miljoen euro en 1,3 miljoen euro ten laste te brengen van de voorziening herbouw Gravenburg;
- II. een aanvullend krediet van 8,2 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de herbouw van het schoolgebouw voor De Vlint en De Hoeksteen en overige participanten;
- III. de kapitaallasten van de netto investering te dekken uit de begroting onderwijshuisvesting;
- IV. de exploitatiebegroting ten behoeve van tijdelijke huisvesting te verhogen met 1,5 miljoen euro en deze te dekken uit voorziening herbouw Gravenburg 1,3 miljoen en 0,2 miljoen uit de uitkering;
- V. de huidige boekwaarde ten bedrage van 7,4 miljoen euro van het afgebrande schoolgebouw af te boeken ten laste van de uitkering van de verzekering;
- VI. de gemeentebegroting 2011 dienovereenkomstig te wijzigen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Bestuursdienst

RAADSVOORSTEL:

2011-2012

Ons kenmerk: OS 11.2721441

Registratienummer : GR 11. 2745980

Ingekomen op : 15 SEP 2011

Onderwerp: Voorstel herziening bruidsschat O2G2

Groningen, 15 SEP 2011

Aan de raad,

0. Bestuurlijke samenvatting.

Wij hebben onderzoek uitgevoerd naar de vraag of de omvang van de bruidsschat voor O2G2 anders had moeten/kunnen worden vastgesteld. De bruidsschatregeling is een wettelijke regeling die bedoeld is om een verzelfstandigd schoolbestuur tijdelijk te compenseren voor de extra kosten die een gevolg zijn van een verzelfstandiging. Uit het onderzoek blijkt dat wij de bruidsschatregeling binnen het wettelijke kader hebben toegepast. Wij hebben echter afgeweken van de gemiddelde praktijk. Dat heeft voor O2G2 een nadelig effect gehad en dat vinden wij onwenselijk. Om die reden willen wij dat nadelige effect repareren. Daarom wordt voorgesteld om O2G2 aanvullende financiële middelen toe te kennen ter hoogte van € 4.653.000,- ter aanvulling op de eerder toegekende bruidsschat. Dit bedrag is gebaseerd op de uitkomst van het onderzoek. Door O2G2 zijn ook andere aspecten benoemd, waaronder de vermogenspositie, die volgens O2G2, verantwoordelijk zijn voor de "zorgelijke financiële situatie". Die aspecten staan echter los van de verzelfstandiging, los van de ABB kostenstructuur en daarmee ook los van de bruidsschatregeling. Wij zijn van mening dat die aspecten niet kunnen worden betrokken bij de vraag of de omvang van de bruidsschat anders had kunnen/moeten worden vastgesteld. In hoofdstuk vier lichten wij dit nader toe.

Daarnaast wordt voorgesteld om in het kader van de financiële gelijkstelling tussen het openbaar onderwijs en het bijzonder onderwijs aanvullende financiële middelen beschikbaar te stellen voor het bijzonder onderwijs. De omvang van de middelen voor het bijzonder onderwijs moet worden berekend op basis van de overschrijdingsregeling, dit is een wettelijke regeling. De omvang van de betaling aan het bijzonder onderwijs kan echter pas worden berekend nadat wij hiervoor de exacte getallen (o.a. bekostigingsgegevens, leerlingaantallen en andere financiële kengetallen) van het bijzonder onderwijs beschikbaar hebben gekregen. Wij gaan er vanuit dat de omvang van de betaling aan het bijzonder onderwijs ligt binnen een bandbreedte van € 2.910.000,- en € 4.110.000,-. Deze bandbreedte wordt veroorzaakt omdat de omvang van de doorbetaling van diverse factoren afhankelijk is en daarom nog onzekerheden met zich meebrengt. In de Algemene Egalisatie Reserve reserveren we een bedrag van maximaal € 4.110.000,- hiervoor. In hoofdstuk 3.2 gaan wij hier nader op in.

SE 4 C

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

2

Achteraf gezien zou het nuttig zijn geweest dat wij ons destijds, bij de afwegingen die in het kader van de bruidsschat zijn gemaakt, uitdrukkelijker hadden vergewist van de bedragen die elders in Nederland werden toegekend. Daarnaast willen wij nog het volgende opmerken. Het schoolbestuur van O2G2 heeft zich tot het uiterste ingespannen om een oplossing te vinden voor de gesignaleerde financiële problematiek. Die inzet is geleverd met het oog voor behoud en versterking van de kwaliteit van het openbaar onderwijs in de stad. Wij respecteren die inzet in het bijzonder. Het college heeft er kennis van genomen dat tussen de accountant van O2G2 en de accountant van de gemeente nog geen overeenstemming bestaat over de omvang van de vermogenspositie bij de verzelfstandiging.

1. Inleiding en procesverloop.

In uw vergadering van 25 mei 2011 heeft u kennis genomen van het besluit van ons college om onderzoek te laten uitvoeren naar de vraag of de omvang van de bruidsschat voor het (verzelfstandigde) Openbaar Onderwijs anders had kunnen/moeten worden vastgesteld. Voor dit onderzoek hebben wij, zoals aangegeven in het raadsvoorstel van 9 mei 2011 (GR 112610353), de expertise van VOS ABB ingeschakeld. U heeft tevens besloten om tijdig bij dit onderzoek betrokken te willen zijn, door het Audit Committee te laten participeren in de rol als "kritische meekijker" in de kwaliteit, techniek en voortgang van het onderzoek. U heeft tot slot aangegeven de uitkomst van het onderzoek in uw raadsvergadering van oktober 2011 te willen agenderen. Hierbij ontvangt u het eindrapport, voorzien van een raadsvoorstel tot herziening van de bruidsschat.

Ons college heeft op 28 juni jl. de onderzoeksopzet vastgesteld. U bent daarover in een collegebrief van 6 juni 2011 geïnformeerd. Tijdens de vergadering van de raadscommissie Onderwijs & Welzijn op 6 juli jl. heeft u aangegeven daarmee te kunnen instemmen.

Het Audit Committee heeft kennis genomen van de onderzoeksvraagstelling. Het Audit Committee heeft verder voor het zomerreces een voortgangsrapportage ontvangen. Om de bestuurlijke doorlooptijd te bespoedigen is het eindrapport op 1 september (onder embargo) aangeboden aan het Audit Committee. De uitkomst van het onderzoek zal door de onderzoeker van VOS ABB op 21 september aan het Audit Committee gepresenteerd worden en nader worden toegelicht.

Wij hebben het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van de stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen (O2G2) in kennis gesteld van de uitkomst van het onderzoek.

2. De uitkomst van het onderzoek.

De hoofdvraag die is onderzocht luidt: had de omvang van de bruidsschat voor de stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen anders kunnen/moeten worden vastgesteld, en zo ja, op welke gronden en tot welke omvang?

Om deze vraag te beantwoorden zijn vijf deelvragen vastgesteld. In het bijgevoegde onderzoeksrapport van VOS ABB worden de vragen uitvoerig beantwoord.

In dit raadsvoorstel wordt per deelvraag een samenvatting gegeven van de meest relevante bevindingen. Vervolgens geven wij een onderbouwing voor ons voorstel om

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

3

de omvang van de bruidsschat te herzien, daarbij gaan wij ook in op de financiële gelijkstelling tussen het openbaar en bijzonder onderwijs. Als laatste gaan wij in op de vraag hoe de aanvulling op de bruidsschat zich verhoudt tot de door O2G2 gesignaleerde financiële problematiek. Het onderzoeksrapport van VOS ABB is als bijlage toegevoegd.

2.1 Beantwoording van de deelvragen.

Deelvraag 1 Hoe ziet het wettelijk/theoretisch kader (inclusief de financiële relatie met het bijzonder onderwijs) van de bruidsschatregeling er uit?

Een gemeente die, in haar rol als schoolbestuur, meer middelen aan die scholen uitgeeft dan via de rijksbekostiging wordt ontvangen, dient die middelen naar rato ook beschikbaar te stellen aan het bijzonder onderwijs. Dit is geregeld via de "overschrijdingsregeling". Een uitzondering op de overschrijdingsregeling betreft de kosten die de gemeente maakt voor ABB kosten (kosten voor Administratie, Beheer en Bestuur), indien de gemeente zelf schoolbestuur is. In het geval van verzelfstandiging van het openbaar onderwijs moet het verzelfstandigde schoolbestuur voortaan zelf die kosten voor ABB binnen de lumpsumbekostiging opvangen. In de praktijk betekent dat een inverdientaakstelling (bezuinigingstaakstelling) voor het verzelfstandigde openbaar schoolbestuur met ingang van het moment van de verzelfstandiging.

Om te voorkomen dat de "inverdientaakstelling" een belemmering zou vormen om tot verzelfstandiging van het openbaar onderwijs te besluiten, is in de onderwijswetgeving de "bruidsschatregeling" geïntroduceerd. De bruidsschatregeling maakt het mogelijk dat een gemeente aan het verzelfstandigde schoolbestuur, gedurende maximaal vijf jaar, een bruidsschat meegeeft ter compensatie op het aanloopverlies op de inverdientaakstelling. Het schoolbestuur heeft immers tijd nodig om maatregelen te effectueren die resulteren in minder lasten.

Het is niet verplicht om een bruidsschatregeling toe te passen. Volgens de bruidsschatregeling zou in de situatie van O2G2 maximaal 26,2 miljoen euro als bruidsschatvergoeding kunnen worden toegekend. Overigens hebben wij per brief van 27 april 2011, met kenmerk OS 11.2587573, aan uw raad een maximumbedrag van 22,1 miljoen euro gecommuniceerd. Dit bedrag was nog gebaseerd op de bij ons beschikbare normcijfers. Op basis van een wetswijziging (WVO) zijn de normcijfers voor 2010 gewijzigd.

Bij het genoemde maximale bedrag voor de bruidsschat kan nog de volgende kanttekening worden geplaatst. Voor het Voortgezet Onderwijs wordt voor ABB compensatie uitgegaan van een percentage van 18% van de totale lumpsumvergoeding. Grote VO scholen hebben, vanwege grote leerlingaantallen, een hoge lumpsumvergoeding terwijl grote VO scholen, naar verhouding, vaak lagere ABB kosten hebben (vanwege schaalvoordelen). De bruidsschatregeling houdt bij het bepalen van de maximumvergoeding geen rekening met dit effect.

De bruidsschatregeling betrof een tijdelijke regeling tot en met 2010. Dat betekent dat de regeling nu niet meer kan worden toegepast. Om die reden is destijds hard gewerkt om de verzelfstandiging nog in 2010 te effectueren. Verder is in de bruidsschatregeling bepaald dat het niet is toegestaan om na het effectueren van de verzelfstandiging alsnog een bruidsschat toe te kennen. Verder moet, voorafgaand aan de verzelfstandiging, een besluit over de bruidsschat worden genomen. De bruidsschatregeling staat niet toe om achteraf een wijziging toe te passen op een eerder vastgestelde bruidsschat.

Een "besluit tot aanvulling van een eerder vastgestelde bruidsschat" kan geen deel

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

4

uitmaken van de bruidsschatregeling. In het kader van de financiële gelijkstelling tussen het openbaar en bijzonder onderwijs dienen middelen voor het openbaar onderwijs, naar rato, ook beschikbaar worden gesteld aan het bijzonder onderwijs.

Deelvraag 2 Welke elementen en grondslagen kunnen, op basis van het wettelijk theoretisch kader, aangevuld met de gangbare praktijk (waaronder inverdientaakstelling en inderdiencapaciteit) bij het bepalen van de bruidsschat worden betrokken?

De bruidsschatregeling is bedoeld ter compensatie van de ABB kosten die optreden bij een verzelfstandiging. Extra ABB kosten ontstaan door bijvoorbeeld het aanloopverlies op de inderdientaakstelling op ABB kosten. Op basis van het wettelijke kader wordt in de praktijk het volgende waargenomen: het toepassen van een bruidsschatregeling voor het voortgezet onderwijs is minder vanzelfsprekend dan bij het primair onderwijs; bij de inderdiencapaciteit wordt er vanuit gegaan dat invulling wordt gegeven aan bovenschools (centraal) beheer; de bruidsschatregeling is niet bedoeld ter compensatie van vorderingen of schulden op het voormalig schoolbestuur; de bruidsschatregeling dient los te staan van het over te dragen schoolbestuurlijke vermogen; de bruidsschat kan worden toegekend voor incidentele en structurele lasten; het verzelfstandigde schoolbestuur zal vervolgens zodanige keuzes dienen te maken dat op termijn op de ABB kosten kan worden inderdiend; het eerste jaar na de verzelfstandiging wordt gezien als aanpassingsjaar waarbij er van wordt uit gegaan dat nog niet kan worden inderdiend; het verzelfstandigde schoolbestuur dient in redelijkheid en billijkheid tijd te hebben om in te verdienen; structurele lasten die in aanmerking komen voor ABB compensatie zijn personeelslasten van ondersteunend personeel, overige personele lasten, huisvestingslasten, administratieve lasten; incidentele kosten die in aanmerking komen voor ABB compensatie zijn frictiekosten personeel, overige personele lasten, overige incidentele lasten. Uit onderzoeken, kengetallen en vergelijkingscijfers ontstaat inzicht in de gemiddelde omvang van een staf/bestuursbureau en andere ABB lasten (referentiewaarden), daar komen wij bij deelvraag 3 op terug.

Deelvraag 3 Zijn er verschillen tussen, de door de gemeente gehanteerde elementen en de bij deelvraag 1 en 2 genoemde elementen?

Bij deelvraag 1 en deelvraag 2 is in kaart gebracht hoe het wettelijke kader van de bruidsschat er uit ziet en hoe deze in de praktijk is toegepast. Om de vraag te beantwoorden of er verschillen zijn waar te nemen tussen de praktijk en de wijze waarop wij de omvang van de bruidsschat hebben berekend wordt hierna eerst een samenvatting gegeven, van de wijze waarop wij de omvang van de bruidsschat hebben vastgesteld. Voor de overzichtelijkheid worden bedragen afgerond.

Voor de berekening van de omvang van de bruidsschat voor O2G2 is uit gegaan van de volgende uitgangspunten. De gemeente leverde voor een totale waarde van 1,2 miljoen euro aan "ABB activiteiten" aan het openbaar onderwijs (gebaseerd op de inventarisatie medio 2008). Daarnaast werd verondersteld dat de nieuwe stichting 0,7 miljoen euro extra bestuurlijke kosten zou maken. De (bruto) inderdientaakstelling van de nieuwe stichting was daarom berekend op $(1,2 + 0,7)$ 1,9 miljoen euro. Daarnaast werd verondersteld dat de stichting extra treasury-inkomsten zou kunnen genereren ter hoogte van 0,2 miljoen euro. De (netto) inderdientaakstelling was daarmee vastgesteld op $(1,9 - 0,2)$ 1,7 miljoen euro op jaarbasis.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

5

Verder werd verondersteld dat de inverdiencapaciteit kon worden gerealiseerd door o.a. efficiencyvoordelen, inkoopvoordeel, schaalvoordeel door ABB taken meer bovenschols te organiseren en besparingen op de bedrijfsvoering. Daarnaast werd verondersteld dat besparingen konden worden gerealiseerd doordat het nieuwe schoolbestuur sneller, effectiever en efficiënter invulling kan geven aan de schoolbestuurlijke verantwoordelijkheden. Bovendien was voor 2010 een zogenaamde "beleidsarme" begroting opgesteld, zodat het nieuwe schoolbestuur maximaal de ruimte zou krijgen om eigen keuzes te kunnen maken. De inverdiencapaciteit, uitgedrukt in een percentage van de totale (gemiddelde) lasten van circa 120 miljoen euro, bedraagt in het eerste jaar na verzelfstandiging 0,25%, oplopend tot 1,4 % in het vijfde jaar na verzelfstandiging. Door de geleidelijke opbouw van de inverdiencapaciteit werd de taakstelling verantwoord geacht. Verder is vastgesteld dat het (negatieve) verschil tussen de inverdiencapaciteit en de bruidsschat zou worden gecompenseerd door middel van de bruidsschat. De totale bruidsschat kwam daarmee uit op totaal 3,4 miljoen euro over een periode van vier jaar. Samengevat geeft dat het volgende beeld:

Jaarschijf	Inverdien- taakstelling	Inverdien- capaciteit (oplopend)	Procentuele inverdiencapaciteit t.o.v. totale lasten	Bruidsschat- bijdrage
* 1 miljoen				
2010	1,7	0,3	0,25 %	1,4
2011	1,7	0,7	0,58 %	1,0
2012	1,7	1,0	0,83 %	0,7
2013	1,7	1,4	1,16 %	0,3
2014	1,7	1,7	1,41 %	0,0
Totaal				3,4

Om de derde deelvraag te kunnen beantwoorden is vervolgens onderzocht of er sprake is van verschillen tussen de gemiddelde praktijk enerzijds en de wijze waarop wij de bruidsschat hebben toegepast anderzijds. In algemene zin valt op dat wij, ten opzichte van het marktgemiddelde, een lager dan gemiddelde bruidsschat hebben toegekend. Meer specifieke verschillen, die dat verklaren zijn: er is vanuit gegaan dat in het eerste jaar al sprake is van inverdiencapaciteit; het cijfermateriaal uit 2007 had voor 2009 kunnen worden geïndexeerd; de bruidsschat had voor vijf jaar in plaats van voor vier jaar kunnen worden toegekend; er is een Service Level Agreement afgesloten voor dienstverlening door de gemeente ten aanzien van huisvestingsadvies; veronderstelde extra treasury-inkomsten kennen onzekerheid; er had meer (expliciet) rekening gehouden kunnen worden met personele frictiekosten; in het formatieplan van het nieuwe bestuursbureau is uitgegaan van een formatie van circa 34 formatieplaatsen, terwijl een "marktconforme" bezetting circa 25 formatieplaatsen behelst. Dit laatste punt betekent overigens een belangrijke (toekomstige) besparingsmogelijkheid, het totaal van deze verschillen heeft echter een negatief effect gehad op de berekening van de omvang van de bruidsschat. Geconcludeerd kan worden dat er verschillen zijn tussen de praktijk en de wijze waarop wij de bruidsschat voor het openbaar onderwijs hebben toegepast. Indien voor een meer gemiddelde, "marktconforme" benadering zou zijn gekozen, was wellicht een hogere bruidsschat vastgesteld. Wij kunnen echter

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

6

vanzelfsprekend niet vaststellen tot welke besluitvorming destijds, als het ware in retrospectief, zou zijn gekomen.

Deelvraag 4 Als er naar aanleiding van vraag 3 verschillen worden geconstateerd, welke komen dan in aanmerking om te worden betrokken bij een eventuele herziening van de bruidsschat?

Het is welhaast onmogelijk om de "juiste" omvang van de bruidsschatregeling exact en objectief vast te stellen. Zoals VOS ABB laat zien is de hoogte van de bruidsschat de uitkomst van een gemeentelijke (bestuurlijke) afweging op basis van de beoordeling van tal van, bovendien onzekere, factoren, en dus niet de "juiste" of "onjuiste" uitkomst van een rekensom. Dat wordt benadrukt door de bandbreedte die de wetgever in de bruidsschatregeling geeft. In het geval van O2G2 varieert de toegestane wettelijk bandbreedte van "nul" tot 26,2 miljoen euro. De wetgever geeft daarmee te kennen, ruimte te willen geven voor "lokale invulling" van de bruidsschatregeling.

Om die reden wordt voorgesteld om voor een herberekening aansluiting te zoeken bij de gevonden "referentiewaarden" uit de gemiddelde praktijk. Indien voor deze aspecten de referentiewaarden worden toegepast op de situatie van O2G2 kan een herberekening worden gemaakt van de mogelijke omvang van de bruidsschat. Herberekening van de bruidsschat, op basis van referentiewaarden en de kengetallen van het verzelfstandigde onderwijs, geeft dan het volgende beeld:

	Herberekening bruidsschat O2G2 op basis van referentiewaarden In de telling zitten afrondingsverschillen / Bedragen * 1.000 euro	
A	Hoeveel zouden, op basis van referentiewaarden (zoals gemiddelde formatieaantallen en normbedragen voor ABB), de omvang van ABB kosten voor O2G2 mogen bedragen in de periode 2010 – 2014	16.061
B	Hoeveel ABB vergoeding zou O2G2 via de lumpsumbekostiging ontvangen in de periode 2010 – 2014	7.956
C	Hoeveel bedraagt het verschil tussen de normvergoeding en de vergoeding op basis van referentiewaarden. Het verschil (B-A)(tekort) is de inverdietaakstelling.	-8.103
D	Reeds toegekende bruidsschat	3.450
	Vershil (C-D) tussen bruidsschat volgens referentiewaarden en de eerder vastgestelde bruidsschat voor O2G2	4.653

In het onderzoeksrapport wordt deze berekening uitvoerig toegelicht. In de herberekening zijn tevens specifieke verschillen in de wijze waarop wij de bruidsschat hebben toegepast verdisconteerd. Hierbij is dus rekening gehouden met compensatie van indexering, treasury-inkomsten effect en de service level agreement ten aanzien van huisvestingsadvies voor onderwijsgebouwen

Deelvraag 5 Wat is de visie van O2G2 ten aanzien van de vraag of de omvang van de bruidsschat anders had kunnen/moeten worden vastgesteld?

Op 6 juli heeft de onderzoeker van VOS ABB gesproken met de voorzitter van het College van Bestuur en de Controller van O2G2. De "rode draad" van het gesprek en daarmee ook de zienswijze van O2G2 is dat in het onderzoek onderscheid wordt

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

7

gemaakt tussen de omvang van de bruidsschat én de omvang van het eigen vermogen. O2G2 geeft nadrukkelijk aan dat, behalve een te lage bruidsschat, vooral de overdracht van het eigen vermogen ".. ernstig tekort schiet ..". De inhoudelijke en overige punten waarvoor O2G2 verder aandacht vraagt staan vermeld in het onderzoeksrapport. Wij hebben het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van O2G2 in kennis gesteld van de uitkomst van het onderzoek. O2G2 heeft een exemplaar van het onderzoeksrapport en het raadsvoorstel ontvangen. Wij hebben O2G2 in overweging gegeven om haar visie ten aanzien van de uitkomst van het onderzoek en het voorstel aan de raad aan uw raad kenbaar te maken.

3. Conclusie en voorstel.

Het resultaat van het onderzoek is een rapport met een advies waarin gemotiveerd wordt aangegeven of er aanleiding is om de toegekende bruidsschat te heroverwegen, en zo ja, op welke gronden en tot welke omvang.

Uit het onderzoeksrapport blijkt dat wij de bruidsschatregeling binnen de daarvoor vastgestelde wettelijke kaders hebben toegepast. De bruidsschatregeling biedt ruimte voor "lokale invulling". De wijze waarop wij invulling hebben gegeven aan de "lokale invulling" binnen de bruidsschatregeling heeft geleid tot een verschil ten opzichte van de wijze waarop gemiddeld in de praktijk invulling is gegeven aan de bruidsschatregeling. Indien wij voor een meer gemiddelde, "marktconforme" invulling hadden gekozen, was wellicht een hogere bruidsschat vastgesteld. De centrale vraagstelling: had de omvang van de bruidsschat anders *kunnen* worden vastgesteld, kan dan ook bevestigend worden beantwoord. De vraag of het anders had *gemoeten* is afhankelijk van het perspectief dat men kiest. Vanuit een juridisch perspectief beantwoordt het rapport deze vraag ontkennend.

Mede in het licht van ontwikkelingen binnen het onderwijs sinds de verzelfstandiging stellen wij voor om bij nader inzien alsnog aan te sluiten bij een meer gemiddelde berekening van de hoogte van de bruidsschat. Om die reden wordt voorgesteld om aan de stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen een aanvulling op de eerder vastgestelde bruidsschat toe te kennen.

Verder wordt voorgesteld om de omvang van de aanvulling gelijk te stellen aan het verschil tussen de eerder vastgestelde bruidsschat en de berekende omvang van de bruidsschat op basis van de referentiewaarden die VOS ABB hanteert. Dat verschil is berekend op € 4.653.000,--.

3.1 Financiële gelijkstelling openbaar en bijzonder onderwijs.

Wij hebben eerder in dit voorstel aangegeven dat de bruidsschatregeling nu niet meer kan worden toegepast, de bruidsschatregeling is in 2010 geëindigd. Verder is aangegeven dat het volgens de bruidsschatregeling niet is toegestaan om achteraf een wijziging toe te passen op een eerder vastgestelde bruidsschat. In onze brief van 27 april, met kenmerk OS 11.2587573, hebben wij u over deze onzekerheid geïnformeerd. In het kader van de financiële gelijkstelling tussen het openbaar en het bijzonder onderwijs (de overschrijdingsregeling) wordt daarom voorgesteld om tevens aanvullende financiële middelen voor het bijzonder onderwijs beschikbaar te stellen. De omvang van de betaling aan het bijzonder onderwijs moet worden berekend op basis van de zogenaamde "overschrijdingsregeling". Wij lichten dat nader toe in paragraaf 3.2.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidschat O2G2.

8

3.2 Technische toelichting op de overschrijdingsregeling.

De omvang van de betaling aan het bijzonder onderwijs moet worden vastgesteld op basis van de overschrijdingsregeling. De overschrijdingsregeling is een complexe financieel-technische regeling. Ter informatie volgt hieronder een beknopte samenvatting van belangrijkste kenmerken van de overschrijdingsregeling:

Inleiding

Onderstaand is de overschrijdingsregeling voor het primair onderwijs beschreven. De uitvoering voor het voortgezet onderwijs is opgenomen in de artikelen 96i tot en met 96k van de WVO. De uitgangspunten voor berekening en vaststelling zijn voor beide wetten op hoofdlijnen identiek. Voor een definitieve vaststelling moeten beide berekeningen worden gemaakt.

Algemeen WPO

De overschrijdingsregeling is beschreven in artikel 142-147, WPO. In artikel 142 wordt de hoofdlijn van de overschrijdingsregeling uiteengezet alsmede de reikwijdte in het geval er sprake is van nevenvestigingen die wel of niet gelegen zijn binnen de gemeentegrenzen en hoe dan te handelen. Artikel 142 lid 4 geeft aan dat in overleg met het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school eventuele meeruitgaven ten behoeve van het openbaar onderwijs buiten beschouwing kunnen worden gelaten. In de praktijk zijn dit de in het OOGO (op overeenstemming gericht overleg) gemaakte en bevestigde afspraken.

Verder geeft de WPO (artikel 143) richtlijnen inzake het vaststellen en uitbetalen van voorschotten op basis van een voorlopige vaststelling van de overschrijdingsregeling. Daarbij mag rekening worden gehouden met een eventuele compensatie binnen het resterende tijdvak.

Artikel 144 geeft aan op welke wijze het overschrijdingsbedrag moet worden vastgesteld. Zonder daarbij over te gaan tot letterlijke wetverwijzingen dienen de inkomsten en uitgaven ten behoeve van het openbaar onderwijs te worden vastgesteld. Het betreft in de basis de personele en materiele uitgaven. De reserves & voorzieningen nemen daarbij een bijzondere positie in. Een dotatie geldt daarbij als een uitgaaf en een onttrekking geldt als een ontvangst. De inkomsten moeten worden opgenomen als de van het Rijk ontvangen vergoedingen voor personeel en materieel. Vervolgens wordt in (artikel 144 lid 7) uiteengezet op welke wijze een eventuele overschrijding moet worden vastgesteld. Een eventuele overschrijding wordt uitgedrukt als percentage van de ontvangsten zoals genoemd in hetzelfde artikel.

Artikel 145 geeft aan op welke wijze de overschrijdingsregeling moet worden toegepast. De Rijksvergoedingen personeel & materieel van de niet door de gemeente in stand gehouden scholen (het "bijzonder" onderwijs) moet daartoe worden bepaald. De ontvangsten voor administratie, beheer & bestuur, de ontvangsten in het kader van onderwijs in lichamelijke opvoeding alsmede de inkomsten in het kader van onderwijsachterstanden (artikel 166 WPO) dienen daarop in mindering te worden gebracht. Vervolgens wordt het percentage toegepast op de gecorrigeerde ontvangsten.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidschat O2G2.

9

Artikel 147 geeft tot slot de richtlijnen van mededeling en beroep van toepassing van de overschrijdingsregeling

Uitzonderingen volgens de wet

Op grond van artikel 144 wordt bij het vaststellen van de inkomsten en uitgaven een aantal specifieke inkomsten en uitgaven buiten beschouwing gelaten. Dit zijn de inkomsten en uitgaven voor Administratie, beheer & bestuur, De materiele instandhouding van het onderwijs in lichamelijk opvoeding en, Inkomsten en uitgaven (incl personeel) in het kader van de bestrijding van onderwijsachterstanden (artikel 166 WPO). Het deel van de uitgaven (totaal personeel & materieel) die worden gedekt door ontvangsten van bedragen die door derden zijn betaald, Tot slot geldt er een uitzondering voor uitgaven met een afschrijvingstermijn van ten minste 20 jaar die mogen worden aangemerkt op grond van rente en een lineaire aflossing van 20 jaar

De conclusie is dat nadere informatie nodig is om de omvang van de betaling aan het bijzonder onderwijs exact vast te kunnen stellen. De informatie moet worden opgevraagd bij alle schoolbesturen. Zodra door uw raad een besluit is genomen kunnen wij dit proces in gang zetten.

Om u toch een indicatie te geven van de omvang van de betaling aan het bijzonder onderwijs kunnen wij deze wel globaal benaderen. De verhoudingscijfers van de leerlingaantallen (de marktaandeelen) tussen het openbaar en het bijzonder onderwijs vormen daarvoor een aanknopingspunt. Het openbaar onderwijs heeft voor het primair onderwijs een marktaandeel van 61,4 % (teldatum 2010) en voor het voortgezet onderwijs een marktaandeel van 54% (teldatum 2009). Op basis van de marktaandeelen ligt de omvang van de bandbreedte van de doorbetaling (bij een bijdrage van € 4.653.000,- voor het openbaar onderwijs) tussen de € 2.910.000,- en € 4.110.000,-. Voorgesteld wordt om vooralsnog het maximumbedrag van de bandbreedte in de Algemene Egalisatie Reserve (AER) hiervoor te reserveren.

U kunt overigens overwegen om te laten onderzoeken om een "nadere specifieke regeling" op te stellen. In een "nader specifieke regeling" kunnen nadere specifieke voorwaarden en criteria worden vastgesteld waaronder financiële middelen beschikbaar worden gesteld. Een dergelijke regeling dient in overleg met het gehele onderwijsveld tot stand te worden gebracht. De regeling is in dat geval van toepassing voor het openbaar en bijzonder onderwijs. Schoolbesturen die nu of in de toekomst voldoen aan de gestelde voorwaarden kunnen aanspraak maken op aanvullende financiële middelen die in het kader van die regeling beschikbaar zijn gesteld.

In het kader van volledige informatievoorziening aan de raad willen wij u deze mogelijkheid niet onthouden, wij adviseren echter om van deze mogelijkheid geen gebruik te maken. Wij hebben daarvoor de volgende overwegingen. Het "O2G2 dossier" kent, vanwege het complexe karakter van het vraagstuk, reeds een lange doorlooptijd. Het uitvoeren van nader onderzoek naar de mogelijkheid voor het opstellen en vaststellen van een nadere specifieke regeling voor het onderwijs vraagt de nodige technische en bestuurlijke doorlooptijd en overleg met de schoolbesturen. Dat zou betekenen dat er voorlopig nog geen helderheid komt voor O2G2, dat vinden wij onwenselijk. Daarnaast staat het onderwijs in de stad (zowel openbaar als bijzonder

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

10

onderwijs) de komende tijd voor zeer grote uitdagingen, zoals het verder verbeteren van de onderwijskwaliteit en het oplossen van bezuinigingstaakstellingen. Het aanvragen van aanvullende middelen door schoolbesturen op basis van een nadere specifieke regeling brengt administratieve en schoolbestuurlijke lasten en verantwoordingsplicht met zich mee. Wij vinden het van het allergrootste belang dat alle schoolbesturen zich de komende tijd maximaal kunnen concentreren op de inhoud van het onderwijs en dit komt alle leerlingen in de stad ten goede. Om die reden stellen wij voor om geen "nader specifieke regeling" op te stellen.

Er dient wel een algemene regeling te worden uitgewerkt op basis waarvan de middelen worden toegekend, dit is nodig in verband met rechtmatigheid en juridische aspecten.

3.3 Uitwerking.

Er dient sprake te zijn van een rechtmatige besteding van de middelen. Dat betekent dat er een algemene regeling moet zijn op basis waarvan de financiële middelen aan het openbaar en bijzonder onderwijs beschikbaar kunnen worden gesteld. Waar dat in het kader van rechtmatigheid of onderwijswetgeving nodig is, zullen voorwaarden in een algemene regeling worden opgenomen.

O2G2 heeft verder aangegeven dat zij verwachten dat de liquiditeitspositie van de stichting tegen het einde van het jaar onder druk komt te staan. Wij stellen voor om O2G2 op dit punt tegemoet te komen. In de regeling zal worden betrokken om de aanvullende financiële middelen zo spoedig mogelijk en in één tranche uit te betalen.

Het college heeft er kennis van genomen dat tussen de accountant van O2G2 en de accountant van de gemeente nog geen overeenstemming bestaat over de omvang van de vermogenspositie bij de verzelfstandiging.

Tot slot.

Uit het onderzoek komt naar voren dat wij de bruidsschatregeling weliswaar binnen het wettelijke kader hebben uitgevoerd maar dat dit afwijkt van het in de praktijk geconstateerde gemiddelde. Nu wij terugblikken op dit dossier blijkt dat wij destijds alles in het werk hebben gesteld om het openbaar onderwijs zorgvuldig en op verantwoorde wijze te verzelfstandigen. Wij hadden dat - in retrospectief - anders moeten doen.

Daarbij dient te worden gerealiseerd dat het ging om een complexe, unieke en omvangrijke operatie. Ten tijde van de besluitvorming was er wel aandacht voor de inverdietaakstelling maar was er onvoldoende oog voor de inverdiencapaciteit. De wens dat de verzelfstandiging "budgettair neutraal" diende te verlopen heeft daarbij een rol gespeeld. Achteraf gezien hadden wij ons, bij de afwegingen die in het kader van de bruidsschat zijn gemaakt, uitdrukkelijker moeten vergewissen van de bedragen die elders in Nederland werden toegekend.

Wij zijn sinds eind 2010 intensief in gesprek met de stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen. Het complexe karakter van het vraagstuk, de bestuurlijke doorlooptijd en de zorgvuldigheid waarmee wij tot een oplossing wilden komen heeft de nodige doorlooptijd gevraagd. De voorzitter van het College van Bestuur van O2G2 en de Raad van Toezicht van O2G2 hebben zich tot het uiterste ingespannen om een oplossing te vinden voor de door hen signaleerde problematiek. De inzet om voor deze problematiek een oplossing te vinden is geleverd met het oog voor behoud van de

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

11

kwaliteit van het openbaar onderwijs in de stad. Wij respecteren die inzet van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht in het bijzonder.
Het college heeft er kennis van genomen dat tussen de accountant van O2G2 en de accountant van de gemeente nog geen overeenstemming bestaat over de omvang van de vermogenspositie bij de verzelfstandiging.

Technische begrotingswijziging.

Voor het toekennen van de aanvullende financiële middelen voor het openbaar onderwijs en advies- en onderzoekskosten zijn aanvullende middelen noodzakelijk ter hoogte van totaal € 4.850.000,--. Deze middelen zijn niet beschikbaar in de door u vastgestelde begroting 2011. Wij stellen voor om het totaalbedrag ad € 4.850.000,-- hiervoor te dekken uit de Algemene Egalisatie Reserve (AER). De gereserveerde middelen ad € 4.110.000,-- (uitgaande van de maximale bandbreedte) voor doorbetaling aan het bijzonder onderwijs blijven voorlopig in de AER. Bij de begroting 2012 de AER aan te vullen met het totaalbedrag ter hoogte van € 8.960.000,--.

Begrotingswijziging 2011							
Bruidsschat O2G2							
Betrokken dienst(en)	OCSW en BSD						
Naam voorstel	Bruidsschat O2G2						
Besluitvorming (orgaan + datum)							
Incidenteel/Structureel	Incidenteel						
Soort wijziging	Exploitatie						
<i>Bedragen x 1.000</i>							
Financiële begrotingswijziging	<i>euro</i>						
Naam deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo	
3.2 Overig jeugd en onderwijs (bruidsschat)	4.850		-4.850			-4.850	
13.1 College, Raad en overig			0		4.850	4.850	
TOTALEN							
BEGROTINGSWIJZIGING	4.850	0	-4.850	0	4.850	0	

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

12

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

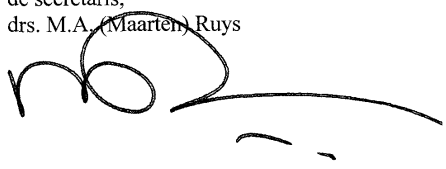
- I. aan de stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen financiële middelen toe te kennen ter hoogte van € 4.653.000,- ter aanvulling op de eerder vastgestelde bruidsschat;
- II. in het kader van de financiële gelijkstelling (overschrijdingsregeling) tussen openbaar en bijzonder onderwijs financiële middelen toe te kennen voor het bijzonder onderwijs;
- III. de omvang van de betaling aan het bijzonder onderwijs te bepalen op basis van de overschrijdingsregeling en de middelen definitief toe te kennen nadat de omvang van de doorbetaling aan het bijzonder onderwijs is vastgesteld;
- IV. een maximum bedrag beschikbaar te houden in de Algemene Egalisatie Reserve (AER) ter hoogte van € 4.110.000,-, gebaseerd op het maximum van de bandbreedte, voor de betaling aan het bijzonder onderwijs;
- V. een bedrag van € 197.000,- beschikbaar te stellen om financiële onzekerheden in verband met diverse advies- en onderzoekskosten op te kunnen vangen;
- VI. het bedrag voor de stichting O2G2 en de advies- en onderzoekskosten ter hoogte van € 4.850.000,- te dekken uit de Algemene Egalisatie Reserve (AER) en de gemeentebegroting 2011 dienovereenkomstig te wijzigen;
- VII. bij de begroting 2012 de AER aan te vullen met het totaalbedrag ter hoogte van € 8.960.000,-.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

BIJLAGE

Bijlage bij het college- en raadsvoorstel
Herziening bruidsschat O2G2

Onderzoeksrapport VOS ABB
(inclusief bijlagen A t/m F)

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Notitie

Analyse toepassing bruidsschatregeling

Gemeente Groningen OCSW inzake het openbaar onderwijs Groningen (O2G2)

**Leeuwendaal
VOS/ABB**

R. van der Raaij

5POBA4090

vertrouwelijk

Definitief Concept

Vs 1.2

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

Inhoud

1. ....Inleiding	4
1.1. ....Achtergrond	4
1.2. ....Aanleiding	4
1.3. ....Onderzoek	4
1.4. ....Doelstelling	5
1.5. ....Gebruikte informatie / literatuur verwijzing	5
1.6. ....Leeswijzer	6
2. ....Woord vooraf	7
3. .... Samenvatting	8
3.1. ....Bruidsschatregeling algemeen (onderzoeksvraag 1)	8
3.2. ....Situatie gemeente Groningen m.b.t. toepassing bruidsschatregeling (analyse)	8
3.3. ....Bruidsschatregeling, toepassing algemeen (onderzoeksvraag 2)	8
3.4. ....Verschillen tussen Groningen en de toepassing van de regeling (onderzoeksvraag 3)	9
3.5. ....Een uitgewerkt voorstel op basis van de besproken verschillen (onderzoeksvraag 4)	9
3.6. ....Zienswijze van O2G2 (onderzoeksvraag 5)	10
4. ....Bruidsschatregeling algemeen (onderzoeksvraag 1)	11
4.1. ....Perspectief	11
4.2. ....De overschrijdingsregeling	11
4.3. ....Bruidsschatregeling algemeen	11
4.4. ....Maximale toepassing van de bruidsschatregeling	12
4.4.1. ....Algemeen	12
4.4.2. ....Maximale toepassing primair onderwijs en WEC scholen	12
4.4.3. ....Maximale toepassing voortgezet onderwijs	13
4.4.4. ....Maximale toepassing bruidsschatregeling openbaar onderwijs Groningen	14
5. ....Situatie gemeente Groningen m.b.t. toepassing bruidsschatregeling (analyse)	15
5.1. ....Algemeen	15
5.2. ....De algemene gegevens m.b.t. de vaststelling van de bruidsschatregeling gemeente Groningen	15
5.2.1. ....Uitgangspunten	15
5.2.2. ....Personeel	16
5.2.3. ....Personeelskosten	17
5.3. ....Berekening m.b.t. de vaststelling van de bruidsschatregeling Groningen	18
5.3.1. ....Berekening	18
5.3.2. ....Bedrag	19

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

5.3.3.	Projectkosten	19
5.4.	Toepassing bruidsschatregeling gemeente Groningen op basis van het normbedrag	20
6.	Bruidsschatregeling, toepassing algemeen (onderzoeksvraag 2)	21
6.1.	Algemeen	21
6.2.	Toepassing in het voortgezet onderwijs	21
6.3.	Toepassing in het primair onderwijs	22
6.4.	Advisering door Leeuwendaal VOS/ABB	22
6.5.	Elementen binnen de toepassing van de bruidsschatregeling	24
6.5.1.	Structurele elementen	24
6.5.2.	Incidentele elementen	25
6.6.	Gangbare financiering en omvang van een staf-/bestuursbureau	26
6.7.	Een voorbeeld opzet	27
7.	Verschillen tussen Groningen en de toepassing van de regeling (onderzoeksvraag 3)	28
7.1.	Algemeen	28
7.2.	Algemene verschillen tussen Groningen en de toepassing van de regeling	28
7.3.	Specifieke verschillen bij de vaststelling van (de hoogte van) de bruidsschatregeling	30
8.	Een uitgewerkt voorstel op basis van de besproken verschillen (onderzoeksvraag 4)	32
8.1.	Algemeen en onderzoeksvraag	32
8.2.	Een voorstel plus toelichting	32
8.3.	De vaststelling van de bruidsschatregeling	35
9.	Zienswijze van O2G2 (onderzoeksvraag 5)	36
9.1.	Onderzoeksvraag algemeen	36
9.2.	Bezoek d.d. 6 juli 2011	36
10.	BIJLAGEN	38
11.	Bijlage: motieven en overwegingen algemeen	38
11.1.	Motieven voor bestuurlijke verzelfstandiging/schaalvergroting openbaar onderwijs	38
11.2.	Professioneel beheer en financiële ontvlechting	38
11.3.	De bestuurlijke verzelfstandiging en schaalvergroting de aansturing	39
12.	Bijlage: Bruidsschatregeling algemeen	40
12.1.	Ontstaan en werking	40
12.1.1.	De overschrijdingsregeling	40
12.1.2.	Doorbetaling bij verzelfstandiging	40

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

12.1.3.	Voor wie bestemd?	40
12.1.4.	Omvang	41
12.1.5.	Bestedingsvrijheid & verantwoording	42
12.1.6.	Overgangsregeling	42
12.1.7.	Criteria en vragen	42
13.	Bijlage: Gangbare budgetten binnen het primair onderwijs	43
14.	Bijlage: tabel met uitgewerkt voorstel	44

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

1. Inleiding

1.1. Achtergrond

Na een periode van onderzoek en voorbereiding is per 1 januari 2010 het openbaar onderwijs van de gemeente Groningen bestuurlijk verzelfstandigd en is er sprake van een vermogensrechtelijke zelfstandige stichting voor openbaar primair, speciaal en voortgezet onderwijs. De stichting wordt aangeduid als Openbaar Onderwijs Gemeente Groningen afgekort als O2G2.

De stichting O2G2 kent het CvB/ RvT model waarbij sprake is van een organieke scheiding van bestuur en toezicht. In totaal verzorgt de stichting voor circa 16.000 leerlingen openbaar onderwijs, het marktaandeel bedraagt circa 65% en de totale begroting bedraagt circa € 115-€ 120 miljoen op jaarbasis (rijksvergoeding circa € 100 miljoen per jaar).

1.2. Aanleiding

Op 8 november 2010 heeft de gemeente Groningen OCSW een brief ontvangen van O2G2. In de brief geeft de Raad van Toezicht aan dat er sprake is van een "uiterst zorgelijke financiële situatie". O2G2 koppelt de slechte financiële situatie aan de uitgangspunten en condities ten tijde van de bestuurlijke verzelfstandiging en claimt 18 miljoen euro van de gemeente.

In de periode november 2010 – maart 2011 worden vervolgens diverse gesprekken met O2G2 gevoerd. Eigen onderzoek door de gemeente Groningen OCSW leidt tot enkele vraagpunten over de berekening en vaststelling van de bruidsschat aan het openbaar onderwijs.

In het raadsvoorstel d.d. 9 mei 2011¹ met als onderwerp "Onderzoek bruidsschat O2G2" is de bovengenoemde situatie toegelicht en wordt een onderzoek aangekondigd. Het onderzoek richt zich op de vraag of de omvang van de bruidsschat anders had moeten worden vastgesteld en zo ja, dan zal er een voorstel worden uitgewerkt voor een eventuele herziening van de bruidsschat.

1.3. Onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van het college van B&W. Op basis van het raadsvoorstel d.d. 9 mei 2011 is een onderzoeksopzet en een Plan van Aanpak (PvA) opgesteld met daarin een nadere toelichting op de situatie, de vraag, de uitgangspunten en de aanpak van het onderzoek. Het PvA is in bijlage B van deze notitie opgenomen.

Op deze plek vermelden we uitsluitend de onderzoeksvragen en de algemene vraagstelling.

1. Hoe ziet het wettelijk/theoretisch kader (inclusief financiële relatie met het bijzonder onderwijs) van de bruidsschatregeling er uit?
2. Welke elementen en grondslagen kunnen op basis van het wettelijk theoretisch kader aangevuld met de gangbare praktijk (w.o. inverdietaakstelling – en capaciteit) bij het bepalen van de bruidsschat worden betrokken?
3. Zijn er verschillen tussen de door de gemeente bij het vaststellen van bruidsschat (december 2009) gehanteerde elementen en grondslagen en de bij vraag 2 genoemde elementen en grondslagen?
4. Als er n.a.v. vraag 3 verschillen worden geconstateerd, welke komen dan in aanmerking om te worden betrokken bij een eventuele herziening van de bruidsschat?
5. Wat is de zienswijze van O2G2 ten aanzien van dit vraagstuk?²

¹ Het raadsvoorstel d.d. 9 mei 2011 is als bijlage A bij deze notitie gevoegd

² Ter uitsluiting van ieder misverstand betreft het hier niet de opzet, analyse en uitkomst van deze notitie maar de zienswijze op dit vraagstuk in algemene zin.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

Algemene vraagstelling:

“Welke aanvullingen/wijzigingen komen op basis van wet, theorie en gangbare praktijk (w.o. inverteerbaarheid en –capaciteit in aanmerking om te worden betrokken bij een eventuele herijking van de door de gemeente Groningen aan de stichting O2G2 toegekende bruidsschat.”

1.4. Doelstelling

De doelstelling van het onderzoek is een advies aan het college van B&W van de gemeente Groningen op basis waarvan de onderzoeksvraag kan worden beantwoord

1.5. Gebruikte informatie / literatuur verwijzing

- Dossierstukken met betrekking tot de bestuurlijke zelfstandiging van het openbaar onderwijs Groningen, relevante stukken college en gemeenteraad,
- Bestuursverslag, accountantsverslag en EFJ Jaarrekening openbaar onderwijs van de gemeente Groningen 2009, Werkmaatschappij openbaar Onderwijs (WMOO),
- Jaarverslag 2010, Stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen (O2G2),
- Sociaal Statuut, versie 19 november 2009, op 17 november 2009 door het GO goedgekeurd;
- Functieboek, beschrijvingen & waarderingen Stafbureau Stichting Openbaar Onderwijs Groningen;
- www.cfi.nl ; Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), bekostigingsinformatie
- www.vosabb.nl/werkgevers-in-onderwijs/ledenservice/toolbox/ ;modellen voor berekening loonkosten op basis van de CAO VO,
- Bestuursvormen voor de school, uitgave VOS/ABB, vereniging van openbare en algemeen toegankelijke scholen, november 2002;
- Management en Bestuur, onderzoek naar de inrichting van bovenschoolse managementbureaus in het primair onderwijs, 2006 ITS, Radboud Universiteit Nijmegen, onderzoek uitgevoerd in het kader van het Kortlopend Onderwijsonderzoek in opdracht van VOS/ABB,
- Bestuur en management, onderzoek naar eenpitters en meerpitters in het primair onderwijs, 2011 ITS Radboud Universiteit Nijmegen, kortlopend onderwijsonderzoek;
- Zelfstandiging van het openbaar primair onderwijs, een onderzoek naar de motieven en doelen van de zelfstandiging en intensiteit van het toezicht in de praktijk, 2008 kortlopend onderwijsonderzoek,
- CAO PO en CAO VO 2009, collectieve arbeidsovereenkomst voor het primair en voortgezet onderwijs
- Kluwer, tekstuitgave Wet op het Primair Onderwijs / Wet op de expertisecentra,
- Kluwer, tekstuitgave Wet op het Voortgezet Onderwijs,
- VO Raad, Toekomstgericht financieel sturen, hoe doe je dat?, leidraad voor VO-instellingen, januari 2011,
- Verdeling van taken en verantwoordelijkheden, onderzoek onder schoolleiders en bovenschoolse managers in het primair onderwijs, 2006, ITS Radboud Universiteit Nijmegen, kortlopend onderzoek in opdracht van VOS/ABB,

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

1.6. Leeswijzer

Hierna wordt in hoofdstuk 2; 'woord vooraf' de bestuurlijke verzelfstandiging en toepassing van de bruidsschatregeling in algemene zin en op hoofdlijnen, in perspectief geplaatst met de situatie Groningen.

In hoofdstuk 3 is de samenvatting van de notitie opgenomen. De samenvatting is, gelijk aan de notitie, ingedeeld op basis van de onderzoeksvragen en in principe volledig wat betreft de hoofdlijnen van de notitie.

Voor een goede (gedetailleerde) onderbouwing en toelichting wordt desalniettemin verwezen naar de tekst in de notitie.

Hoofdstuk 4; 'bruidsschatregeling algemeen' geeft, met behulp van bijlagen, een zo volledig mogelijk beeld van het wettelijke en theoretische kader van de bruidsschatregeling (onderzoeksvraag 1)

In hoofdstuk 5 wordt de situatie Groningen met betrekking tot de vaststelling van de bruidsschatregeling besproken. Op basis van bestudering van de relevante documenten zijn in dit hoofdstuk de gehanteerde uitgangspunten, elementen en grondslagen zo goed als mogelijk geanalyseerd.

Hoofdstuk 6 besteedt aandacht aan de elementen en grondslagen die op basis van het wettelijke, theoretische kader, aangevuld met de gangbare praktijk bij het bepalen van een bruidsschatregeling kunnen worden betrokken (onderzoeksvraag 2).

Hoofdstuk 7 geeft met behulp van enkele overzichtelijke tabellen de verschillen weer tussen de uitgangspunten, elementen en grondslagen toegepast door de gemeente Groningen dienst OCSW en zoals deze op basis van het wettelijke kader en de gangbare praktijk kan worden toegepast (onderzoeksvraag 3)

Met behulp van een uitgewerkt voorstel worden in hoofdstuk 8 de verschillen 'te gelde gemaakt' en uitgewerkt tot een herziening van de bruidsschat, inclusief een toelichting op de onderdelen van de bruidsschat (onderzoeksvraag 4).

In hoofdstuk 9 is de zienswijze van O2G2 ten aanzien van dit vraagstuk verwoord (onderzoeksvraag 5).

Hoofdstuk 10 en de daarin opgenomen verwijzingen en hoofdstukken is gereserveerd voor alle bijlagen.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

2. Woord vooraf

Verzelfstandiging van het openbaar onderwijs en het eventueel toepassen van de bruidsschatregeling is een vrije beleidskeuze van college en gemeenteraad. Ingegeven door o.a. de als ongewenst ervaren combinatie van schoolbestuurlijke taken en lokaal onderwijsbeleid bij één rechtspersoon zijnde de gemeente, zijn veel gemeenten overgegaan tot verzelfstandiging van het openbaar onderwijs. Het aantal gemeenten dat per heden nog het bevoegd gezag vormt van openbare scholen, is zeer gering. Ook -en niet in de laatste plaats- is de maatschappelijke ontwikkeling zoals een grotere autonomie voor schoolbesturen wat betreft bestuursbeleid en middelen (lumpsumfinanciering), een belangrijke reden en drijfveer geweest voor verzelfstandiging.

De gemeente Groningen onderschrijft deze motivatie en ontwikkeling en is ook verder gegaan op weg naar verzelfstandiging van het openbaar onderwijs (collegeprogramma "sterk, sociaal en duurzaam"). Ondersteund door een aantal criteria en randvoorwaarden is aangegeven dat als verzelfstandiging aan de orde is: *"een gezonde, vitale en toekomstgerichte organisatie wordt overgedragen, die staat voor een krachtig openbaar onderwijs in de Groningse traditie"*

Een bestuurlijke verzelfstandiging plus eventuele toepassing van de bruidsschatregeling is een proces op het gebied van diverse beleidsterreinen met verschillende keuzes. De vele dimensies van het proces maken het er niet eenvoudiger op. Een zeer goed werkende projectorganisatie en ondersteuning door specialisten is noodzakelijk. Voor een gemeente is er immers sprake van een 'uniek' proces omdat er maar eenmaal in het 'bestaan' van een gemeente wordt verzelfstandigd wat het onderwijs betreft.

Na bestudering van alle documenten -in verband met de opdracht- is ons gebleken dat de gemeente Groningen volgens de geformuleerde criteria en randvoorwaarden heeft gewerkt. Er is veel tijd en er zijn veel middelen geïnvesteerd om de diverse keuzes te kunnen maken en besluiten te kunnen nemen. Ieder proces kan altijd beter en wellicht geldt dat ook voor de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs Groningen en de vaststelling van de bruidsschatregeling in het bijzonder.

Na kennisname van de door O2G2 uitgesproken "uiterst zorgelijke situatie" van het openbaar onderwijs in de stad Groningen kan dan ook de vraag worden gesteld of, en zo ja, in welke mate dit verband houdt met de bestuurlijke verzelfstandiging en de toepassing van de bruidsschatregeling. Het College wenste inderdaad antwoord op die vraag en heeft dit verwoord in een raadsvoorstel. Daarbij wordt grote waarde gehecht aan de keuzevrijheid van een schoolbestuur bij het ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van beleid. Om die reden is de onderzoeksvraag beperkt tot een analyse van de toegepaste bruidsschatregeling voor het openbaar onderwijs Groningen.

Wij vertrouwen erop dat deze notitie een belangrijke bijdrage zal leveren aan de beantwoording van de vraag of de bruidsschatregeling naar de feiten en omstandigheden ultimo 2009 zodanig is toegepast dat het openbaar onderwijs Groningen voldoende is toegerust voor de uitvoering van haar bestuurlijke taken.

Leeuwendaal VOS/ABB

Woerden <datum definitieve versie>

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

3. Samenvatting

3.1. Bruidsschatregeling algemeen (onderzoeksvraag 1)

> *Hoe ziet het wettelijk/theoretisch kader (inclusief financiële relatie met het bijzonder onderwijs) van de bruidsschatregeling er uit?*

Het toepassen van de bruidsschatregeling is onlosmakelijk verbonden met een bestuurlijke verzelfstandiging. De financiële gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs (de overschrijdingsregeling) blokkeert het zonder doorbetaling meegeven van een vergoeding ('bruidsschat') aan het openbaar onderwijs bij verzelfstandiging. De bruidsschatregeling (vervallen per 1 januari 2011) maakte dit wel mogelijk. Gemeenten konden voor een periode van maximaal 5 jaar extra ABB-gelden³ aan het te verzelfstandigen schoolbestuur meegeven. De bruidsschatregeling is een vrijwillige regeling, vast te stellen door de gemeenteraad met een (theoretische) omvang van nihil tot het maximum. Aan toepassing van de bruidsschatregeling zijn op grond van de wet regels en randvoorwaarden verbonden. Maximaal mag 17 x de ABB-vergoeding meegegeven worden, verdeeld over die 5 jaar. Voor de situatie Groningen gold een maximale toepassing van circa € 26 miljoen verdeeld over circa € 8,8 miljoen voor het primair onderwijs en circa € 17,4 miljoen voor het voortgezet onderwijs.

3.2. Situatie gemeente Groningen m.b.t. toepassing bruidsschatregeling (analyse)

Per 1 januari 2010 is het openbaar onderwijs Groningen door de gemeente overgedragen aan de stichting Openbaar Onderwijsgroep Groningen (O2G2). O2G2 heeft 33 personeelsleden met een totale betrekkingsomvang van 28,96 fte overgenomen vanuit gemeentelijke dienst. Deze groep maakte deel uit van de totale exploitatiebegroting van WM00. Binnen de totale rijksvergoeding van OC&W bedroeg de jaarlijkse ABB-vergoeding voor PO en VO samen in 2010 globaal € 1,5 miljoen.

Bij de vaststelling van de hoogte van de bruidsschat is de bijdrage 2007 van de gemeente aan het integrale schoolbestuur WM00 voor te leveren diensten en de extra veronderstelde bestuurlijke kosten, leidend geweest.

In 2007 ontving WM00 in de vorm van diensten en ABB bijdragen een netto vergoeding van ongeveer € 1 miljoen. Voor de salariskosten bestuurders O2G2, enkele fiscale effecten en versterking van het nieuwe ondersteuningsbureau is een bedrag van ruim € 700.000 berekend. De extra kosten voor het nieuwe schoolbestuur werden daardoor begroot op ongeveer € 1,7 miljoen. O2G2 kreeg als taakstelling dit bedrag in 5 jaar tijd te bezuinigen (inverdienen). Vanwege het gespreide verloop van invredienen is een totale bruidsschat vastgesteld van € 3.450.000 (zie 5.3.2).

Met een bruidsschattoekenning van € 3.450.000 heeft de gemeente Groningen ruim tweemaal het normbedrag voor ABB (€ 520.000 + € 1.024.000) beschikbaar gesteld.

3.3. Bruidsschatregeling, toepassing algemeen (onderzoeksvraag 2)

> *Welke elementen en grondslagen kunnen op basis van het wettelijk theoretisch kader aangevuld met de gangbare praktijk (w.o. invredientaakstelling – en capaciteit) bij het bepalen van de bruidsschat worden betrokken?*

De gemeente kan zelf bepalen welke elementen en grondslagen gebruikt worden voor het bepalen van de bruidsschat, mits binnen de wettelijke kaders van de regeling gebleven wordt. Er is een beperking in de omvang en de uitgaven moeten worden verantwoord. Hoofdlijn van de bestedingsvrijheid is dat de

³ Gelden of vergoedingen bestemd voor de uitvoering van administratie, beheer & bestuur (ABB)

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

uitgaven uitsluitend mogen worden aangewend voor kosten die verband houden met administratie, beheer en bestuur.

Leeuwendaal VOS/ABB is als adviseur betrokken geweest bij een groot aantal bestuurlijke verzelfstandigingen. Een belangrijk onderdeel hierbij was het maken van een (bovenschoolse) begroting voor de onderbouwing van de bruidsschat.

De structurele kosten van een bestuursbureau zijn volledig afhankelijk van de keuze van de bestuursfilosofie en daarmee samenhangend de taken en omvang staf van het bestuursbureau. De meeste schoolbesturen, ook O2G2, hebben gekozen voor een (vorm van) bovenscholse uitvoering voor het merendeel van de beleidsterreinen

De incidentele lasten van een bestuursbureau zijn tijdelijk en aflopend tot nihil. De noodzaak van deze uitgaven kan worden verklaard uit de gewijzigde werkwijze en bedrijfsvoering als gevolg van de bestuurlijke, juridische, financiële en organisatorische ontvlechting met de gemeente.

De lumpsumfinanciering en de bruidsschatregeling geven onvoldoende houvast om een uitspraak te doen over de structurele financiering van een bestuursbureau (de school is immers eenheid van bekostiging). Op basis van onderzoek in het primair onderwijs zijn wel goede aanknopingspunten te vinden. Uit het onderzoek blijkt dat de kosten van een bestuursbureau in het primair onderwijs gemiddeld 3,8% bedragen van de totale begroting. Uit het recente herhalingsonderzoek blijkt een gemiddelde van 3,7%. Voor het voortgezet onderwijs zijn dergelijke cijfers niet bekend.

3.4. Verschillen tussen Groningen en de toepassing van de regeling (onderzoeksvraag 3)

Zijn er verschillen tussen de door de gemeente bij het vaststellen van bruidsschat (december 2009) gehanteerde elementen en grondslagen en de bij vraag 2 genoemde elementen en grondslagen?

Ja, er zijn verschillen. In hoofdstuk 5. "Situatie gemeente Groningen m.b.t. toepassing bruidsschatregeling" is aangegeven op welke wijze de gemeente Groningen de bruidsschatregeling heeft toegepast en op basis van welke elementen en grondslagen. In hoofdstuk 6 (onderzoeksvraag 2) is de gangbare praktijk toegelicht. De verschillen komen aan de orde in hoofdstuk 7.

De twee duidelijkste verschillen zijn de omvang van de bruidsschat en het niet overdragen van de gebouwen

Bij verzelfstandiging wordt nagenoeg altijd een bruidsschat meegegeven. In 75% van alle toekenningen in het primair onderwijs bedraagt de bruidsschat minimaal 4 maal het normbedrag. De gemeente Groningen heeft ruim 2 maal het normbedrag meegegeven.

Bij verzelfstandiging van het openbaar onderwijs wordt het juridisch eigendom⁴ van de schoolgebouwen overgedragen aan het nieuwe bestuur. Het bestuur kan dan eigen (beleidsrijke) keuzes maken binnen de huisvesting. De gemeente Groningen heeft het juridisch eigendomsrecht niet overgedragen, waardoor het bestuur voor een groot deel van de begroting materiële instandhouding afhankelijk blijft van de gemeente.

3.5. Een uitgewerkt voorstel op basis van de besproken verschillen (onderzoeksvraag 4)

Als er n.a.v. vraag 3 verschillen worden geconstateerd, welke komen dan in aanmerking om te worden betrokken bij een eventuele herziening van de bruidsschat?

⁴ In de gangbare praktijk wordt gesproken over juridisch eigendom. Dit is feitelijk niet juist. Bij verzelfstandiging wordt het eigendom van de schoolgebouwen middels notariële akte en kadasterregistratie overgedragen aan de zelfstandige stichting. Op grond van de WPO en WVO blijft het economisch claimrecht voorbehouden aan de gemeente

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

De in hoofdstuk 7 geconstateerde verschillen kunnen zonder meer worden betrokken bij een eventuele herziening van de bruidsschat. Vervolgens moet worden gekeken of er werkbare aanknopingspunten zijn voor de uitvoering. Een mogelijke opzet hiervoor staat in hoofdstuk 8 van de notitie. Aan de hand van een uitgewerkt en toegelicht voorstel voor toepassing van de bruidsschatregeling zijn de elementen en de omvang ervan aangegeven die betrokken kunnen worden bij een eventuele herziening van de bruidsschat.

Het voorstel gaat uit van de in 2009 beschikbare informatie, er is dus geen sprake van werkelijke baten en lasten, maar van een begrote onderbouwing van de bruidsschat. Voor de baten en lasten van het bestuursbureau is aangesloten bij de gangbare praktijk en de onderzoeksuitkomsten

Onder toepassing en correctie van de verschillen komt een herberekening van de bruidsschat uit op circa € 8,1 miljoen. Binnen deze begroting dient het schoolbestuur zorg te dragen voor financieel beleid dat o.a. leidt tot een gezonde en structurele dekking van de bovenschoolse lasten, inclusief de verantwoording ervan. Verwerking van de verschillen leidt tot een verschil van € 4,65 miljoen in vergelijking met de vastgestelde hoogte van de bruidsschat. Een toetsing op basis van de werkelijke baten en lasten zal leiden tot een ander bedrag, omdat de schoolbestuurlijke invulling en in het verleden gemaakte keuzes grote invloed hebben.

Ook tijdens het bestaan van de regeling was het niet toegestaan om na het tijdstip van zelfstandiging alsnog een bruidsschat ter beschikking te stellen of een wijziging toe te passen. Aanpassing van een vastgestelde bruidsschat maakt daarom geen deel uit van de regeling en is in principe doorbetalingsplichtig bij vergoeding aan het openbaar onderwijs

3.6. Zienswijze van O2G2 (onderzoeksvraag 5)

Wat is de zienswijze van O2G2 ten aanzien van dit vraagstuk?

Het betreft in dit kader de zienswijze in algemene zin en niet de zienswijze van O2G2 op de opzet of zelfs uitkomst van deze notitie. De zienswijze van O2G2 blijkt al voor een belangrijk deel uit de gevoerde correspondentie tussen de gemeente Groningen en O2G2, voorafgaand aan en tijdens de totstandkoming van deze notitie.

De 'rode draad' van de zienswijze en daarmee het bezwaar van O2G2 is dat het onderzoek onderscheid maakt tussen (de omvang van) het eigen vermogen en de toepassing van de bruidsschatregeling zijnde de vergoeding voor ABB-lasten. O2G2 geeft nadrukkelijk aan dat -ook en vooral- de overdracht van het eigen vermogen ernstig tekort schiet.

O2G2 benoemt een groot aantal elementen die leiden, c.q. hebben geleid, tot de uiterst zorgelijke financiële situatie. Ook is naar de mening van O2G2 de organisatie beleidsmatig "vastgezet". Dit houdt verband met het sociaal plan, de SLA⁵ voor huisvesting en de vastgestelde CAO VO voor het ondersteuningsbureau. Ook en bovenal het wegvallen van de gesubsidieerde banen wordt als een groot financieel risico gedurd.

⁵ De tussen de gemeente Groningen dienst OCSW en het bestuur van de stichting afgesloten dienstverleningsovereenkomst voor het beheer van de huisvesting (A&V)

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

4. Bruidsschatregeling algemeen (onderzoeksvraag 1)

4.1. Perspectief

Het toepassen van de bruidsschatregeling was onlosmakelijk verbonden met de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs van de gemeente Groningen per 1 januari 2010. Een verzelfstandiging van het openbaar onderwijs is geen doel in zichzelf maar uiteindelijk is het een vorm van beleid. Om die reden is in hoofdstuk 10, bijlage nummer 11 nog even gememoreerd wat de motieven en overwegingen kunnen zijn om over te gaan tot een bestuurlijke verzelfstandiging (of schaalvergroting) van het openbaar onderwijs.

Daarbij wordt o.a. gesproken over de lokale onderwijsstaken van een gemeente, good governance en het in gelijke positie brengen van het bijzonder en openbaar onderwijs. Ook de noodzaak tot (bovenschools) beheer en de financiële ontvlechting in relatie tot de doorbetalingsregeling spelen een belangrijke rol van betekenis.

Deze ontwikkeling leidt tot een gangbaar en veelal noodzakelijk professioneel bestuur & management

4.2. De overschrijdingsregeling

Een gemeente die in haar rol van bestuurder van openbare scholen meer geld aan die scholen uitgeeft dan de gemeente van het Rijk aan subsidie voor die scholen ontvangt, dient die extra uitgaven naar rato ook beschikbaar te stellen aan gelijksoortige bijzondere scholen in de eigen gemeente.

Deze plicht vloeit voort uit de financiële gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs die als principe in de grondwet is verankerd. In de verschillende onderwijswetten wordt dit principe nader uitgewerkt. Deze uitwerking in wet- en regelgeving wordt geduid als de overschrijdingsregeling.

Op grond van de wet zijn een aantal specifieke inkomsten en uitgaven uitgezonderd van de werking van de overschrijdingsregeling. Dit zijn de inkomsten en uitgaven voor:

- administratie, beheer & bestuur (in de ruime zin van het woord),
- enkele overige inkomsten en uitgaven in de wet (WPO & WVO) benoemd.

Dit betekent dat uitgaven die de gemeente als bevoegd gezag van het openbaar onderwijs doet voor administratie, beheer en bestuur (ABB) buiten toepassing blijven van de overschrijdingsregeling. Dit geldt alleen indien er sprake is van integraal bestuur of een bestuurscommissie. Indien er sprake is van een (vermogensrechtelijk) verzelfstandigd schoolbestuur geldt deze vrijstelling derhalve niet.

4.3. Bruidsschatregeling algemeen

Sinds 1996 is het aantal bestuursvormen voor het openbaar onderwijs uitgebreid met de openbare rechtspersoon en de stichting openbaar onderwijs. Later is nog de mogelijkheid van een stichting samenwerkingsbestuur toegevoegd. Gemeenten die besloten om het openbaar onderwijs te verzelfstandigen, wilden veelal –in lijn met het eerdere uitgaven patroon- extra (ABB-)geld beschikbaar stellen. Deze extra uitgaven dienden toen –met verwijzing naar de vorige paragraaf- doorbetaald te worden aan het bijzonder onderwijs.

VOS/ABB heeft toen haar invloed aangewend om de wetgever een regeling tot stand te laten brengen die in ieder geval de mogelijkheid opent om gedurende de startfase van de verzelfstandiging extra middelen aan de nieuwe bestuurlijke organisatie mee te geven zonder dat deze doorbetaald hoeven te worden aan het bijzonder onderwijs. Dit heeft geleid tot een wettelijke regeling, de bruidsschatregeling.

Aan toepassing van de bruidsschatregeling zijn op grond van de wet regels en randvoorwaarden verbonden. Zo kan de bruidsschatregeling niet in alle gevallen worden toegepast, is er een beperking in de omvang en bestedingsvrijheid, de uitgaven moeten worden verantwoord en is er sprake van een overgangsregeling. Hoofddlijn van de bestedingsvrijheid is dat de regeling en daarmee ook de uitgaven –

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

in lijn met de eventuele eerdere vergoedingen door de gemeente- uitsluitend mogen worden aangewend voor kosten die verband houden met administratie, beheer en bestuur (ABB). In 2008 is de regeling met twee jaar verlengd tot en met 2010, inmiddels kan de regeling niet meer worden toegepast. In hoofdstuk 10 bijlage nummer 12 is de historie en het wettelijk kader van de bruidsschatregeling nader toegelicht.

Vanuit het wettelijk kader is tevens af te leiden wat de maximale toepassing van de bruidsschatregeling in het geval van de gemeente Groningen zou zijn geweest. Een bestuurlijke verzelfstandiging per 1 januari 2010 was de laatste mogelijkheid om een eventuele maximale uitkering toe te passen.

4.4. Maximale toepassing van de bruidsschatregeling

4.4.1. Algemeen

Bij de berekening van de maximale toepassing van de bruidsschatregeling is het goed om te benadrukken dat er geen recht bestaat op de toepassing ervan. Het is een vrijwillige regeling, toe te passen bij een verzelfstandiging van het openbaar onderwijs, vast te stellen door de gemeenteraad. De bandbreedte bedraagt van nihil tot het maximum.

- De gemeente mag gedurende maximaal vijf jaren een bruidsschat meegeven.
- Voor het primair- en het voortgezet onderwijs gaat de regeling uit van kalenderjaren⁶.
- De termijn van vijf jaren moet starten vanaf het begin van het tijdstip van verzelfstandiging.
- In het 1^e en 2^e jaar kan maximaal 4 maal het normbedrag voor ABB worden meegegeven en in het 3^e, 4^e en 5^e jaar maximaal 3 maal het betreffende normbedrag.
- Vindt de verzelfstandiging op een ander tijdstip dan 1 januari plaats (bijv. 1 augustus), dan geldt als 1^e kalenderjaar de periode 1 augustus tot en met 31 december, en kan voor het 1^e jaar slechts een evenredig deel (5/12) van het maximum van het eerste kalenderjaar beschikbaar worden gesteld.

De berekening van het maximum kent voor het primair onderwijs en de scholen vallend onder de WEC een andere grondslag dan voor het voortgezet onderwijs. Om die reden is er een splitsing gemaakt in beide berekeningen.

4.4.2. Maximale toepassing primair onderwijs en WEC scholen

In totaal kan een gemeentebestuur over een periode van 5 jaar ($2 \times 4 + 3 \times 3 =$) 17 maal de normvergoeding ABB als bruidsschat meegeven. De grondslag voor die normvergoeding is voor het primair onderwijs en de WEC-scholen als volgt.

SCHOLEN	GRONDSLAG
<ul style="list-style-type: none"> • Primair onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • Normvergoeding ABB artikel 114 WPO
<ul style="list-style-type: none"> • WEC	<ul style="list-style-type: none"> • Normvergoeding ABB artikel 112 WEC

⁶ Bij de instelling van de regeling gold het schooljaar als maatstaf, dit is echter gewijzigd in de WVO (artikel 96g1 WVO) in gedateerde documenten wordt het schooljaar nog genoemd als maatstaf

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

Met betrekking tot de exacte berekening van de normvergoeding stelt de wet –wat betreft de scholen voor primair onderwijs en de WEC scholen- de volgende regels

> Per school wordt uitgegaan van het leerlingenaantal dat gebruikt is voor de berekening van de ABB-vergoeding van het kalenderjaar direct voorafgaand aan het tijdstip waarop de bestuurlijke overdracht is gerealiseerd.

> Als prijspeil van de ABB-vergoeding geldt de vergoeding van het kalenderjaar voorafgaand aan het tijdstip waarop de bestuurlijke overdracht is gerealiseerd.

Het kalenderjaar voorafgaand aan de bestuurlijke verzelfstandiging is in dit geval 2009. De basis voor de ABB-vergoeding 2009 is het aantal leerlingen per 1 oktober 2008. Voor deze notitie is het aantal leerlingen op 1 oktober 2009 gebruikt. Voor de scholen voor primair onderwijs en de WEC scholen van het openbaar onderwijs Groningen bedraagt het aantal leerlingen op 1 oktober 2009 9.001.

Ook voor de ABB-vergoeding is 2009 de basis voor de berekening. De ABB-vergoeding bestaat uit een aantal componenten en deze bedroegen voor het kalenderjaar 2009:

- Administratie vast bedrag € 3.293,33 plus € 19,25 per leerling;
- Onderhoudsbeheer. vast bedrag € 488,25 plus € 3,39 per leerling,
- Beheer en bestuur vast bedrag € 1.818,50 plus € 19,61 per leerling;
- Verhoging van het aantal leerlingen met 3% binnen de vergoeding voor materiele instandhouding.

Inclusief de 3% ophoging van het aantal leerlingen bedraagt het totale jaarbedrag voor de ABB-vergoeding € 520.037.

Zie onderstaande tabel voor de maximale vergoeding.

Gemeente Groningen primair onderwijs en WEC		
Maximaal uit te keren bruidsschat per 1 jan 2010		
	Basis bedrag ABB	€ 520 037
Jaar 2010 (4 maal ABB)	4	€ 2 080 147
Jaar 2011 (4 maal ABB)	4	€ 2 080 147
Jaar 2012 (3 maal ABB)	3	€ 1 560 111
Jaar 2013 (3 maal ABB)	3	€ 1 560 111
Jaar 2014 (3 maal ABB)	3	€ 1 560 111
Totaal	17	€ 8 840.626

Op basis van deze berekening bedraagt de maximale toepassing van de bruidsschatregeling voor het primair onderwijs en de WEC-scholen ruim € 8,8 miljoen. Het normbedrag voor ABB bedraagt afgerond € 520.000.

4.4.3. Maximale toepassing voortgezet onderwijs

In totaal kan een gemeentebestuur over een periode van 5 jaar (2x4+3x3=) 17 maal de normvergoeding ABB als bruidsschat meegeven. De grondslag voor die normvergoeding is voor het voortgezet onderwijs als volgt

SCHOLEN	GRONDSLAG
• Voortgezet onderwijs	• 18% van de vergoeding ex artikel 86 WVO

Voor het voortgezet onderwijs is de maatstaf de hoogte van de vergoeding van exploitatiekosten, zoals bedoeld in artikel 86 van de WVO van het kalenderjaar voorafgaande aan het tijdstip van bestuurlijke overdracht.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

Het kalenderjaar voorafgaand aan de bestuurlijke zelfstandiging is in dit geval 2009. Het kalenderjaar 2009 is daarmee de basis voor de berekening van de ABB-vergoeding. Voor deze notitie is gerekend met de exploitatiekosten voor 2010.

> Voor de scholen voor voortgezet onderwijs van het openbaar onderwijs Groningen bedraagt de totale rijksvergoeding voor exploitatiekosten in het kalenderjaar 2010 € 5.690.180. De basis voor de ABB-vergoeding bedraagt derhalve 18% van de vergoeding voor exploitatiekosten zijnde € 1.024.232.

Zie onderstaande tabel voor de maximale vergoeding.

Gemeente Groningen Voortgezet onderwijs			
Maximaal uit te keren bruidsschat per 1 jan 2010			
	Basis bedrag ABB	€ 1 024 232	totaal
Jaar 2010 (4 maal ABB)	4		€ 4 096 930
Jaar 2011 (4 maal ABB)	4		€ 4 096 930
Jaar 2012 (3 maal ABB)	3		€ 3 072 697
Jaar 2013 (3 maal ABB)	3		€ 3 072 697
Jaar 2014 (3 maal ABB)	3		€ 3 072 697
Totaal	17		€ 17.411.951

Op basis van deze berekening bedraagt de maximale toepassing van de bruidsschatregeling voor het voortgezet onderwijs ruim € 17,4 miljoen. Het normbedrag voor ABB bedraagt afgerond € 1.024.000.

Tijdens het bestaan van de regeling is de wet tussentijds aangepast. Bij de totstandkoming van de regeling gold voor het voortgezet onderwijs het schooljaar voorafgaand aan de bestuurlijke zelfstandiging als basis voor berekening van de maximale bruidsschat. Een berekening op basis van schooljaar leidt tot een lager wettelijk maximum in verband met een beperking in het 1^e jaar.

4.4.4. Maximale toepassing bruidsschatregeling openbaar onderwijs Groningen

Beide regelingen kunnen wat betreft de maximale toepassing van de bruidsschatregeling worden gesommeerd. De maximale toepassing van de bruidsschatregeling voor het totale openbaar onderwijs van de gemeente Groningen bij de bestuurlijke zelfstandiging per 1 januari 2010 bedraagt derhalve circa € 26,2 miljoen.

Zie onderstaande tabel voor de opbouw.

Gemeente Groningen openbaar onderwijs			
Maximaal uit te keren bruidsschat per 1 jan 2010			
			totaal
Jaar 2010 (4 maal ABB)	4		€ 6 177 078
Jaar 2011 (4 maal ABB)	4		€ 6 177 078
Jaar 2012 (3 maal ABB)	3		€ 4 632 808
Jaar 2013 (3 maal ABB)	3		€ 4 632 808
Jaar 2014 (3 maal ABB)	3		€ 4 632 808
Totaal	17		€ 26.252.580

Met verwijzing naar bijlage 10 nummer 12 waarin de gedetailleerde regelgeving en randvoorwaarden van de bruidsschatregeling zijn verwoord vermelden we dat zowel het eventueel uitgekeerde jaarbedrag als het ABB-aandeel in de lumpsum door het schoolbestuur moeten worden verantwoord met uitgaven die vallen binnen de definitie van administratie, bestuur en beheer.

Het zonder een reële begroting vaststellen en uitkeren van het wettelijk maximum van de bruidsschat wordt om die reden beperkt.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

5. Situatie gemeente Groningen m.b.t. toepassing bruidsschatregeling (analyse)

5.1. Algemeen

In hoofdstuk 4.1 is o.a. aangegeven dat het toepassen van de bruidsschatregeling onlosmakelijk verbonden is met het proces van een bestuurlijke verzelfstandiging. Het toepassen van de bruidsschatregeling is wettelijk gezien immers uitsluitend mogelijk in combinatie met de stap naar een vermogensrechtelijk zelfstandige rechtspersoon. Om die reden verloopt de bestuurlijke verzelfstandiging en de toepassing van de bruidsschatregeling procesmatig veelal gelijktijdig. Er zijn in financiële zin echter manifeste verschillen.

Bij een bestuurlijke verzelfstandiging worden in principe alle schoolbestuurlijke rechten en plichten (bezittingen & schulden) overgedragen, hetgeen dan ook geldt voor het schoolbestuurlijk vermogen in de vorm van de (liquide) middelen. De financieringsbron is het ministerie van OC&W en staat los van de gemeente in haar rol als lokale overheid.

Het toepassen van de bruidsschatregeling is een op basis van de lokale omstandigheden financiële 'gunst'-regeling van de gemeente. De regeling strekt tot tijdelijke (extra) dekking van de kosten van administratie, beheer en bestuur en staat in financiële zin los van de overige schoolbestuurlijke baten en lasten en het schoolbestuurlijk vermogen. De financieringsbron van de bruidsschatregeling is gelegen in de algemene middelen van de gemeente Groningen.

Dit onderscheid is ook aangehouden in de bespreking van de situatie Groningen met betrekking tot toepassing van de bruidsschatregeling.

5.2. De algemene gegevens m.b.t. de vaststelling van de bruidsschatregeling gemeente Groningen

5.2.1. Uitgangspunten

Vanaf 2006 is mede op basis van verricht (extern) onderzoek gesproken over de besturing van het openbaar onderwijs Groningen. Begin 2008 zijn verdere opinierende besprekingen gevoerd met betrekking tot het voornemen om het openbaar onderwijs Groningen te verzelfstandigen. In september 2008 is door het college en de gemeenteraad besloten om het voornemen tot de oprichting van een stichting bekend te maken⁷ met als doel de instandhouding van het openbaar onderwijs per 1 januari 2010 over te dragen.

Uit de projectplannen blijken een aantal besluiten en uitgangspunten die verband houden met toepassing van de bruidsschatregeling.

- o Overdracht van het bevoegd gezag per 1 januari 2010
- o Keuze voor het bestuursmodel met een College van Bestuur⁸ (CvB) en een Raad van Toezicht (RvT)
- o De instelling van een professioneel stafbureau voor zowel het basis-, voortgezet en het speciaal onderwijs
- o Gevolgen voor het staf personeel van WMOO⁹ (circa 28 fte) en enkele andere personeelsleden binnen de dienst OCSW (circa 5 fte)

⁷ Projectplan "Openbare scholen in de stad op eigen benen. De verzelfstandiging van het openbaar Onderwijs".

⁸ Op 28 oktober 2009 is er een tijdelijk college van bestuur benoemd.

⁹ WMOO, Werkmaatschappij Openbaar Onderwijs, intern georganiseerde dienst binnen de gemeente Groningen OCSW.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

- o Geen eigendomsoverdracht van de schoolgebouwen en behoud van de dienstverlening door de gemeente Groningen middels een af te sluiten dienstverleningsovereenkomst (SLA) (het verzakelijken van de dienstverlening vanuit OCSW)
- o De bijdrage vanuit de gemeente Groningen ten behoeve van het Openbaar Onderwijs beëindigen
- o Het toepassen van de bruidsschatregeling teneinde de nieuwe stichting openbaar onderwijs inhoudelijk, organisatorisch en financieel een goede start te laten maken c.q. de bijdrage gefaseerd in te laten verdienen
- o Oog houden voor de financiële gevolgen voor de gemeente Groningen als gevolg van de ontvlechting van het openbaar onderwijs. De projectkosten en de bruidsschat mogen de gemeente geen extra geld kosten (budgettair neutraal verloop)
- o De overgangs- en frictiekosten zoveel als mogelijk beperken, bijvoorbeeld met betrekking tot de huisvesting van het stafbureau
- o Inrichting van de stichting op basis van "good governance"; omschreven als het zodanig sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden dat de gestelde doelen efficiënt en effectief worden gerealiseerd en dat op een transparante wijze verantwoording wordt afgelegd aan belanghebbenden

Bovenstaande punten zijn de algemene uitgangspunten, in de documenten zijn uiteraard ook specifieke punten en besluiten te benoemen op het gebied van personeel en financiën die van invloed zijn (geweest) op de vaststelling van de bruidsschatregeling.

5.2.2. Personeel

Binnen de totale exploitatie van een stafbureau vormt het aandeel personeel¹⁰ uiteraard het grootste deel van de exploitatie. Indien er sprake is van een overgang van personeel van de gemeente naar een vermogensrechtelijke zelfstandige stichting voor openbaar onderwijs, dienen er vanzelfsprekend nadere afspraken te worden gemaakt. Dit kan ook gevolgen hebben voor een eventuele bruidsschatregeling.

Met betrekking tot het personeel is er een sociaal statuut¹¹ en een functieboek¹² opgesteld. Beide documenten zijn als bijlage bij deze notitie gevoegd (resp. bijlage C en bijlage D).

Het sociaal statuut is van toepassing op medewerkers met een vaste gemeentelijke CAO aanstelling die op 31 december 2009 werkzaam waren bij de WMOO en bij andere onderdelen van de dienst OCSW. De volgende algemene uitgangspunten zijn van toepassing:

- volledige overname van alle personeelsleden, voorzover ze als functievoller kunnen worden aangemerkt;
- rechtspositie materieel gelijkwaardig aan die van de gemeente Groningen,
- gelijkwaardig pakket arbeidsvoorwaarden (arbeidsvoorwaardengarantie).

Verder is in het sociaal statuut vastgelegd wat moet worden verstaan onder een passende functie, het doen van een hernieuwd aanbod voor een passende functie en de overige arbeidsvoorwaarden zoals salaris(perspectief), pensioen, ziektekosten etc.

¹⁰ In dit kader wordt uitsluitend gesproken over personeel dat geen schoolbestuurlijke aanstelling heeft op grond van de CAO PO en de CAO VO, voor de 'onderwijs'groep zijn er geen consequenties en maakt de analyse voor wat betreft de personeelskosten en de risico's geen deel uit van deze notitie

¹¹ Sociaal Statuut, versie 19 november 2009, op 17 november 2009 vastgesteld door B&W en op 19 november 2009 geaccordeerd door GO

¹² Functieboek, beschrijvingen & waarderingen, Stafbureau Stichting Openbaar Onderwijs Groningen d.d. 15 juni 2009

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

Op basis van het sociaal statuut genieten de betreffende medewerkers een reorganisatie-ontslagbescherming gedurende een periode van 3 jaar vanaf datum overgang. Ingeval van ontslag wegens reorganisatie/privatisering na afloop van de hiervoor bedoelde periode is er sprake van een terugkeergarantie gedurende een periode van zes jaar gerekend vanaf datum overgang. Tot slot is in het sociaal statuut opgenomen dat de functieschalen en functiebeschrijvingen zijn opgenomen conform de CAO VO.

Het functieboek geeft beschrijvingen en waarderingen voor 38 personeelsleden met een totale betrekkingsomvang van 34,0 fte. Het College van Bestuur is niet opgenomen in het functieboek. Alle beleidsterreinen zijn opgenomen in het functieboek. Voor het gedetailleerde overzicht van de functies wordt verwezen naar de bijlage.

5.2.3. Personeelskosten

In totaal zijn er op basis van het sociaal statuut 33 personeelsleden met een totaal van 28,96 fte overgegaan vanuit de dienst OCSW naar de Stichting O2G2.¹³ Het sociaal statuut geeft de oude functienaam weer, de nieuwe functienaam, de naam van de medewerker, de werktijdfactor en de oude en nieuwe schaal.

Op basis van de ultimo 2009 beschikbare informatie kunnen de personeelskosten van deze groep personeelsleden worden begroot. Voor de berekening is uitgegaan van de in het sociaal statuut opgenomen uitgangspunten en een aantal aannames:

- toepassing van de CAO VO voor de hele groep,
- de functieschaal is ingevoerd conform het sociaal statuut,
- voor de trede in de schaal is uitgegaan van het maximum, -dit in verband met het veelal al bereikt hebben van de maximale trede en de toegezegde toeslagen op basis van het sociaal statuut-;
- voor de toeslag werkgeverslasten is uitgegaan van het landelijk gemiddelde conform de tabel CAO VO;
- overige personeelslasten zijn budgettair neutraal verondersteld tussen enerzijds de bekostiging en anderzijds de lasten (Bapo, jubileum etc.).

In bijlage E is het totaaloverzicht opgenomen. De totale jaarlijkse personeelslast van deze groep bedraagt afgerond € 1.766.000. De zogenaamde gemiddelde personeelslast (GPL) bedraagt € 60.980. Dit zijn de begrote personeelskosten van het stafbureau op jaarbasis. De salariskosten van het CvB zijn daarin niet opgenomen, evenmin als eventuele tredeverhogingen en indexeringen in de toekomst.

De personeelskosten kunnen ook worden becijferd op basis van het opgestelde functieboek. Daarbij zijn de condities en aannames gelijk gesteld aan de voorgaande berekening. Het aantal personeelsleden (34 fte) en de inschalingen zijn uiteraard anders.

In bijlage F is het totaaloverzicht opgenomen. De totale jaarlijkse personeelslast bedraagt op basis van het functieboek afgerond € 2.039.000. De GPL bedraagt € 59.970.

Het functieboek gaat derhalve uit van een hoger personeelsvolume voor het stafbureau wat bezetting betreft maar van een lagere gemiddelde personeelslast.

Zie onderstaande tabel.

Stafbureau OO Groningen				
Begrote personeelskosten				
	aantal	fte	totaal	GPL
			€	€
O b v overgedragen personeel	33	28,96	€ 1 766 000	€ 60 981
Op basis van functieboek	38	34,00	€ 2 039 000	€ 59 971

¹³ In officiële documenten wordt melding gemaakt van 27,9 Fte. Dit houdt verband met 1 fte waarover later alsnog overeenstemming werd bereikt.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

De op deze wijze begrote personeelskosten hebben niet de basis gevormd van de berekening van de bruidsschat voor de gemeente Groningen. Deze lasten maakten immers integraal deel uit van de totale begroting van het WMOO. Met een aantal aannames is dit een onderdeel van een eventuele bovenschoolse begroting van het toekomstig stafbureau. In paragraaf 5.3 zal worden toegelicht op welke wijze de bruidsschat is berekend en vastgesteld.

5.3. Berekening m.b.t. de vaststelling van de bruidsschatregeling Groningen

5.3.1. Berekening

In de verschillende aanwezige documenten wordt gesproken over een zogenaamde inverdientaakstelling van € 1,7 miljoen. Hiermee wordt bedoeld dat de toekomstige stichting voor openbaar onderwijs in totaal € 1,7 miljoen moet opvangen binnen de reguliere schoolbegroting ten opzichte van de situatie binnen de dienst OCSW.

Dit bedrag is berekend op basis van de situatie en ondersteuning door de gemeente Groningen,

De gemeente Groningen levert -op basis van de situatie in 2007- diensten aan het openbaar onderwijs (WMOO) voor een bedrag van circa € 1,1 miljoen.

In tabelvorm is dit bedrag als volgt opgebouwd.

Gemeente Groningen		
Opbouw en kosten dienstverlening voor verzelfstandiging		
Omschrijving	Sub	Jaarbedrag
Personeelslasten D&C (9,05 fte)		€ 535 000
<i>Accommodatie beheer en vastgoed (4,25 fte)</i>	€ 253 000	
<i>Management advies & control (0,8 fte)</i>	€ 50 000	
<i>Centrale administraties (2,1 fte)</i>	€ 126 000	
<i>Facilitaire zaken (1,9 fte)</i>	€ 106 000	
Facilitaire kosten (41 werkplekken)		€ 427 000
<i>personeel D&C (9 werkplekken)</i>	€ 94 000	
<i>personeel WMOO (32 werkplekken)</i>	€ 333 000	
Doorbelasting directie en bestuur		€ 44 000
Diensten accountant		€ 48 500
Overige diverse doorbelastingen		€ 46 500
	<i>Overig</i>	€ 21 000
	<i>Verzekeringen</i>	€ 3 000
	<i>Vorming en opleiding</i>	€ 15 000
	<i>Abonnementen</i>	€ 7 500
Totaal		€ 1.101.000

Verder ontvangt het openbaar onderwijs een jaarlijkse nettovergoeding van circa € 230.000. Daar staat tegenover dat het openbaar onderwijs haar reserves & voorzieningen heeft ondergebracht bij de gemeente onderwijs en daaraan kan een renteopbrengst worden toegerekend van circa € 330.000 per jaar.

Gesaldeerd met de eerder berekende € 1,1 miljoen wordt de nettobijdrage aan het openbaar onderwijs berekend op circa € 1 miljoen per jaar.

Verder wordt rekening gehouden met een toename van lasten veroorzaakt door fiscale effecten en salaris bestuurders (€ 330.000) plus een versterking van het stafbureau (€ 400.000).

In totaal bedraagt de eerder genoemde inverdientaakstelling derhalve circa € 1,7 miljoen per jaar.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

5.3.2. Bedrag

De gemeente Groningen heeft met het raadsbesluit d.d. 16 december 2009 een bruidsschat toegekend. In totaal is er € 3.450.000 toegekend verdeeld over de jaren 2010, 2011, 2012 en 2013.

De reeks en het totaal is gebaseerd op de hiervoor genoemde inverdietaakstelling voor het openbaar onderwijs van circa € 1,7 miljoen per jaar.

Zie onderstaande tabel:

Gemeente Groningen						
Toegepaste bruidsschatregeling	2010	2011	2012	2013	2014	totaal
Bedrag per kalenderjaar	€ 1 380 000	€ 1 035 000	€ 690 000	€ 345 000	€ 0	€ 3 450 000
Inverdietaakstelling circa € 1,7 milj	-€ 320 000	-€ 345 000	-€ 345 000	-€ 345 000	-€ 345 000	-€ 1 700 000

Uit de documenten is de relatie tussen de bruidsschat en het tempo van de inverdietaakstelling niet eenduidig af te leiden. Op basis van de reeks kan worden gesteld dat beoogd is om het inderdieneffect uit te smeren over een aantal jaren aan te vangen in het kalenderjaar 2010.

5.3.3. Projectkosten

In de documenten¹⁴ wordt gesproken over projectkosten die verband houden met de realisatie van de ontvlechting cq de begroting voor de zelfstandiging. Het vermelde totaalbedrag bedraagt € 955.000 en is verdeeld over een aantal omschrijvingen.

Zie daartoe onderstaande tabel.

Gemeente Groningen		
Projectkosten zelfstandiging ("totaal incidentele kosten zelfstandiging WMOO")		
Omschrijving	Sub	Totaal
Werkelijke kosten 2007-2008		€ 143 000
Externe deskundigheid	€ 96 000	
Doorbelasting projectondersteuning en control	€ 37 000	
Uitzendkrachten	€ 7 000	
Oveng	€ 3 000	
Begrote kosten 2009		
Personeelskosten		€ 595 000
Externe deskundigheid/ inhuur derden	€ 515 000	
Cursus nieuw financieel pakket	PM	(onderzoek)
Kosten overgang FPU naar Bapo	€ 50 000	
Compensatiesalaris / frictiekosten	PM	(onderzoek)
Training, advies, communicatie	€ 30 000	
Verhuizing, publiciteit en marketingkosten		€ 126 000
Voorbereiden verhuizing (opdracht makelaar, etc)	€ 30 000	
Nieuw beeldmerk	€ 25 000	
Openingscongres en presentatie boek	€ 25 000	
Verhuizingpubliciteit	€ 25 000	
Afscheidsfeest	€ 10 000	
Projectleider verhuizing	€ 6 000	
Verhuiskosten werkplekken	€ 5 000	

¹⁴ Projectplan openbare scholen in de stad 'op eigen benen', bijlage C, financiële kaderstelling zelfstandiging, bijlage D financieel totaaloverzicht

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

Vergaderkosten	€ 26 000
Administratieve kosten (notaris)	€ 25 000
Overige kosten (onvoorzien)	€ 40 000
ICT/ bekabeling/ inrichting (afhankelijk van nieuwe locatie)	PM
Totaal	€ 955.000

Exclusief de verantwoording van de werkelijke projectkosten over 2007 en 2008 bedragen de projectkosten voor 2009 ruim € 810.000. De verantwoording van de middelen is via de jaarrekening verlopen.

In de hier vermelde projectkosten zijn kostencategorieën opgenomen die veelal ook worden opgenomen in een schoolbestuurlijke begroting voor bovenschools beheer (stafbureau). In hoofdstuk 6 zal dit verder worden toegelicht. Vermelding van deze tabel is van belang om vast te kunnen stellen of, en in welke mate, deze begrote uitgaven dienstbaar zijn geweest aan de nieuwe bovenschoolse organisatie.

5.4. Toepassing bruidsschatregeling gemeente Groningen op basis van het normbedrag

Hoewel er in formele zin niet kan worden gesproken over normen voor toepassing van de bruidsschatregeling is het in de praktijk gangbaar om op basis van het zogenaamde normbedrag een 'marktvergelijking' te maken

Bij onderzoek en vergelijkingen bij toepassing van de bruidsschatregeling is het aantal keren dat het normbedrag wordt toegekend een veel gebruikte maatstaf. In hoofdstuk 4 van deze notitie zijn de normbedragen berekend.

Gemeente Groningen	
Uitgekeerde bruidsschat t.o.v. normbedrag	
	Bedrag
Normbedrag Voortgezet onderwijs	€ 1 024 232
Normbedrag Primair onderwijs	€ 520 037
Totaal normbedrag	€ 1 544 269
Uitgekeerde bruidsschat	€ 3 450 000
Normbedrag in aantal keer beschikbaar	2,2

In verhouding tot het door de gemeente Groningen toegekende bedrag van € 3.450.000 en de beide normbedragen opgeteld blijkt dat het normbedrag afgerond 2,2 maal beschikbaar is gesteld bij de vaststelling van de bruidsschatregeling.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

6. Bruidsschatregeling, toepassing algemeen (onderzoeksvraag 2)

6.1. Algemeen

Het toepassen van de bruidsschatregeling is –mits binnen de kaders van de regeling- niet gebonden aan eventuele afspraken tussen besturenorganisaties, bonden, gemeentebesturen of andere belanghebbenden binnen het onderwijs. Er is sprake van een keuze om de regeling toe te passen zonder enige aanspraken of verplichtingen¹⁵ tijdens of na het verstrijken van de looptijd van de regeling. Na de totstandkoming van de regeling is deze door een groot aantal gemeentebesturen toegepast bij de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs. Daarbij zijn echter wisselende keuzes en wisselende bedragen toegepast.

In dit hoofdstuk gaan we verder in op de gebruikelijke uitwerking en toepassing van de regeling.

6.2. Toepassing in het voortgezet onderwijs

Het toepassen van de bruidsschatregeling binnen het voortgezet onderwijs laat een andere ontwikkeling zien dan voor het primair onderwijs. Dit blijkt uit de ervaring van Leeuwendaal VOS/ABB, maar ook uit de aanwezige onderzoeken op dat terrein.

Op hoofdlijnen kan worden gesteld dat het toepassen van de bruidsschatregeling bij een bestuurlijke verzelfstandiging binnen het voortgezet onderwijs minder vanzelfsprekend is. Ook wordt veelal het bedrag van de bruidsschat relatief lager vastgesteld.

Hiervoor zijn een aantal verklaringen te geven.

- In termen van bedrijfsvoering en organisatie is een school voor voortgezet onderwijs gemiddeld genomen een grotere eenheid dan een basisschool. Uiteraard vindt dit zijn weerslag in een groter aantal leerlingen en personeel op één locatie. Dit vertaalt zich naar een grotere behoefte, maar ook naar mogelijkheden om op het terrein van de bedrijfsvoering relatief veel in 'eigen huis' uit te voeren. Bij een bestuurlijke verzelfstandiging bleek dan ook dat er veelal nog weinig diensten door de gemeente werden uitgevoerd.
- De introductie van de lumpsumfinanciering in het onderwijs. Die introductie betekende dat er veel meer keuzes konden maar ook moesten worden gemaakt bij de inzet en besteding van middelen. Hierdoor werden ook de mogelijkheden geschapen om zelfstandige staf- en beheerdiensten te gaan uitvoeren en daar ervaring mee op te doen. In het VO werd de lumpsumfinanciering in 1996 ingevoerd, in het primair onderwijs en voor de WEC-scholen in 2006.
- De bekostiging van het onderwijs. Er zijn verschillen tussen de bekostiging van het voortgezet onderwijs en het primair onderwijs voor o.a. de personeelslasten. In het basisonderwijs worden de lasten voor administratie, beheer en bestuur bekostigd via een deel van de materiele lasten.¹⁶ In het voortgezet onderwijs zijn binnen de personeelscomponent gelden toegekend voor onderwijs ondersteunend personeel, de zogenaamde OOP-component. Met klem moet worden gesteld dat dit verschil in de basis van de lumpsumfinanciering niet leidt tot een voor- of nadeel op de bekostiging voor administratie, beheer en bestuur.

Overigens geeft deze ontwikkeling geen aanknopingspunt om een uitspraak te doen over de rechtvaardiging van de verschillen in toepassing van de bruidsschatregeling tussen het voortgezet en

¹⁵ Uiteraard met uitzondering van de verplichtingen die het toepassen van de regeling behelst

¹⁶ In 2010 is het budget voor bestuur & management afgeschaft. Hierover is veel commotie geweest. Daardoor kwam naar de mening van de schoolbesturen meer druk te staan op de inzet van de basisformatie met aan de ene kant de administratie, beheer en bestuur diensten en aan de andere kant de inzet voor de klas

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

het primair onderwijs. Daar is aanvullend onderzoek voor noodzakelijk. Hier is slechts sprake van vastgestelde uitkomsten en waarnemingen.

Binnen het primair onderwijs is wel separaat onderzoek gedaan naar de toepassing van de bruidsschatregeling en (de kosten van) bestuur & management. Bij dat punt komen we ook terug op de hier besproken verschillen.

6.3. Toepassing in het primair onderwijs

Het toepassen van de bruidsschatregeling is zoals gezegd onlosmakelijk verbonden met een verzelfstandiging van het openbaar onderwijs. Voor het primair onderwijs is relatief veel informatie aanwezig over onderzoek naar verzelfstandigingen in het primair onderwijs en onderzoek naar de inrichting van bovenschoolse managementbureaus.¹⁷ De bruidsschatregeling heeft een directe en/of indirecte relatie met deze onderwerpen.

Uit onderzoek blijkt dat ruim 80% van de gemeentebesturen de bruidsschatregeling heeft toegepast. Kijken we naar de hoogte van de toegekende bruidsschat dan blijkt uit onderzoek dat 56% van de gemeentebesturen 1 tot 5 keer het normbedrag voor ABB heeft uitgekeerd en 44% van de gemeentebesturen 6 keer tot het maximum van 17 maal het normbedrag. Overigens heeft in de 1^e categorie van 56% bijna de helft van de gemeentebesturen 5 keer het normbedrag toegepast.

In het voortgezet onderwijs hebben we gesproken over de aparte budgetten voor onderwijs ondersteunend personeel (OOP) van waaruit de personele component voor een managementbureau of algemene ondersteuning in de regel worden gefinancierd. Ook het primair onderwijs kent gangbare budgetten voor deze kosten.

In bijlage 10 onderdeel 13 zijn deze gangbare budgetten binnen het primair onderwijs beschreven. Op hoofdlijnen zijn dit:

- (1) de budgetten voor administratie, beheer en bestuur binnen de materiele bekostiging (100% van de schoolbesturen)
- (2) het budget bestuur & management (79% van de schoolbesturen. Budget is vervallen per 1 augustus 2010) en
- (3) een percentage (afroming) van het budget voor personeels- en arbeidsmarktbeleid (65% van de besturen).

Verder gebruikt een aantal schoolbesturen de rente-inkomsten en een afroming op de basisbekostiging voor personeel als budget.

6.4. Advisering door Leeuwendaal VOS/ABB

In hoofdstuk 4 hebben we besproken dat VOS/ABB in haar rol als besturenorganisatie destijds haar invloed heeft aangewend voor de totstandkoming van de bruidsschatregeling. VOS/ABB is echter ook als adviseur betrokken geweest bij een groot aantal bestuurlijke verzelfstandigingen in het openbaar onderwijs waar sprake was van toepassing van de bruidsschatregeling.

In alle gevallen zijn er uitgangspunten geformuleerd die los van de toegekende bruidsschatbedragen zijn toegepast bij de onderbouwing en advisering aan de betreffende gemeentebesturen. Deze uitgangspunten zijn.

¹⁷ Verzelfstandiging van het openbaar primair onderwijs, een onderzoek naar de motieven en doelen van de verzelfstandiging en de intensiteit van het toezicht in de praktijk, IVA beleidsonderzoek en advies, Tilburg.
Bestuur en management, onderzoek naar eenpitters en meerpitters in het primair onderwijs, IVA beleidsonderzoek en advies, Tilburg
Management en bestuur, onderzoek naar de inrichting van bovenschoolse managementbureaus in het primair onderwijs, ITS-Radboud Universiteit Nijmegen

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

- Bij de toepassing van de bruidsschatregeling wordt verondersteld dat het nieuwe schoolbestuur structureel invulling geeft aan -een vorm van- bovenschools/centraal beheer van stafdiensten ten behoeve van de scholen.
- Het toepassen van de bruidsschatregeling kan en mag uitsluitend betrekking hebben op kosten voor die verband houden met administratie, beheer en bestuur. Met andere woorden in een begroting of bij vaststelling van de (bovenschoolse) kosten kunnen alleen uitgaven betrokken worden die vallen binnen deze uitgavendefinitie. Dit is tevens een wettelijke verplichting bij de verantwoording van de besteding.
- In het verleden toegekende bedragen of schoolbestuurlijke elementen (vorderingen en schulden) worden niet verrekend in een eventueel voorstel voor toepassing van de bruidsschatregeling.
- Het formuleren c.q. vaststellen van een bruidsschatregeling staat los van de reguliere schoolbestuurlijke baten & lasten en het over te dragen schoolbestuurlijk eigen vermogen.
- Bij het formuleren van een bruidsschatvoorstel is er sprake van structurele kostensoorten en incidentele kostensoorten voor administratie, beheer en bestuur. Incidentele kosten zijn aflopend van aard tot nihil en houden verband met tijdelijke ondersteuning en werkzaamheden als gevolg van de (verdere) bestuurlijke verzelfstandiging. Structurele kosten zijn dat uiteraard niet en zijn (mede) afhankelijk van de inrichting en de (toekomstige) keuzes omtrent de besturingsfilosofie.
- Aan het toepassen van de bruidsschatregeling is een separate (bovenschoolse) begroting gekoppeld voor minimaal 5 jaar. Op basis van een zodanige begroting dient het schoolbestuur de realisatie en de eventuele tussentijdse keuze te verantwoorden. Niet bestede middelen moeten worden gefourneerd aan de gemeente.
- Gelijk aan ieder ander schoolbestuur, van welke denominatie dan ook, zal ook het nieuwe schoolbestuur van het openbaar onderwijs op termijn moeten uitkomen met de ontvangen rijksvergoeding voor personeel & materieel (inverdiene). Eigen gemaakte keuzes met betrekking tot de opzet en inrichting van management & bestuur moeten binnen dit financiële kader vallen.
- Het 1^e jaar volgend op de datum van de bestuurlijke verzelfstandiging c.q. overdracht wordt door het bevoegd gezag aangemerkt als een "aanpassingsjaar" in de zin van een bezuiniging of een opgelegde taakstelling. Eventuele beleidsmaatregelen dienen wel te worden ingezet maar worden geacht pas in het 2^e jaar effect te sorteren.
- De bruidsschatregeling is in de basis een "aanpassingsbudget". Het nieuwe schoolbestuur moet in een zodanige positie worden gebracht wat administratie, beheer en bestuur betreft dat deze aanpassing in redelijkheid en billijkheid kan worden gerealiseerd binnen een termijn van vijf jaar of korter.
- De reguliere inkomsten voor administratie, beheer & bestuur (ABB) dient het schoolbestuur volledig te bestemmen voor het staf-/bestuursbureau.

Leeuwendaal VOS/ABB heeft de hoofdlijnen van deze uitgangspunten en structuur toegepast bij bestuurlijke verzelfstandigingen in o.a. de gemeenten Midden-Drenthe, Coevorden, Hardenberg, Kampen, Lelystad, Purmerend, Breda, Hengelo, Breukelen, Drimmelen, Goes, Grootegast, Leek en Marum, Haren, Tynaarlo, Kapelle, Almelo, Vianen, Werkendam, Aalburg en Woudrichem en Hoogeveen.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

6.5. Elementen binnen de toepassing van de bruidsschatregeling

6.5.1. Structurele elementen

De mogelijk vaste elementen bij toepassing van de bruidsschatregeling zijn veelal de structurele kosten van een eventueel staf-/bestuursbureau. De omvang van deze structurele kosten zijn volledig afhankelijk van de keuze wat betreft de besturingsfilosofie. Zo kan gekozen worden voor een organisatie waarbij de individuele school alles in eigen beheer uitvoert, ook de beleidsterreinen personeel, financiën, huisvesting, juridische zaken etc. Aan de andere kant kan er een keuze gemaakt zijn dat al deze beleidsterreinen centraal worden uitgevoerd. Uiteraard zijn er vele tussenvormen mogelijk.

Veelal worden er in de periode voorafgaand aan de bestuurlijke verzelfstandiging richtinggevende keuzes gemaakt die consequenties hebben voor de toekomst van het nieuwe schoolbestuur. Het meest treffende voorbeeld is personeel dat overkomt vanuit een gemeente en een aanstelling krijgt bij de nieuwe stichting voor openbaar onderwijs. Ook gemaakte keuzes aangaande het onderhoud van de schoolgebouwen, de keuze voor het wel of niet in eigen beheer uitvoeren van de financiële en/of salarisadministratie en de locatie van het staf-/bestuursbureau zijn van grote invloed op de inrichting en het toekomstig kostenniveau.

De onderstaande kostensoorten kunnen onderdelen zijn van de structurele lasten van een staf-/bestuursbureau en daarmee een onderbouwing voor de bruidsschatregeling

(a) <u>Personeelslasten</u>	Binnen de onderbouwing van een bruidsschatregeling vormen personeelslasten meestal het grootste aandeel. Uiteraard houdt dit verband met de keuze voor een staf-/bestuursbureau dat moet worden bezet. De relatie met de bruidsschatregeling is dat er wellicht personeel mee overgaat dat voorheen onder de vlag van de gemeente werkte en in de nieuwe situatie bij het schoolbestuur wordt aangesteld. Belangrijke onderdelen van beoordeling zijn de verschillen in arbeidsvoorwaarden voor het personeel en de eventuele frictiekosten voor de gemeente c.q. het nieuwe schoolbestuur (zie incidenteel).
(b) <u>Overige personeelslasten, waaronder:</u>	- eventueel extern personeel/ uitzendkrachten - kosten voor reguliere werving & selectie - vaste reis- en verblijfkosten van het ondersteunend personeel - reguliere cursuskosten cq aanspraken op grond van de CAO (PO & VO) - overige vaste personeelskosten
(c) <u>Huisvestingslasten, waaronder:</u>	- huurkosten - schoonmaakkosten kantoor - afschrijvingen m.b.t. investeringen voor het bestuurskantoor - overige huisvestingskosten (onderhoud, beveiliging etc.)
(d) <u>Overige lasten, waaronder:</u>	- administratiekosten (hoogte afhankelijk van mate van uitbesteding of volledig in eigen beheer) - contributies (besturenorganisaties, KvK etc.) - accountantsdiensten

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

	<ul style="list-style-type: none"> - deskundigenadvies - onkosten/ vacatieregeling voor bestuur of RvT - representatie algemeen - PR & Marketing - onderhoudsbeheer (niet onderhoudslasten maar de beheerskosten) - bankkosten en overige financiële lasten - verzekeringen - kantoorkosten (klein inventaris, hardware, software etc) - drukwerk, kopieerkosten, portt etc. - abonnementen, tijdschriften, vakliteratuur - datakosten- telefoon, internet etc
--	--

Bovengenoemde structurele lasten kunnen op basis van eigen schoolbestuurlijke keuzes wat indeling en hoogte betreft uiteraard anders worden vastgesteld.

6.5.2. Incidentele elementen

Incidentele lasten zijn binnen de baten en lasten van een staf/bestuursbureau tijdelijke onderdelen en dienen om de bestuurlijke organisatie aan te passen aan de nieuw ontstane situatie. Vervolgens kan de vraag worden gesteld wat verandert er dan voor het (openbaar) onderwijs?

Ook nu is het antwoord op deze vraag weer afhankelijk van de feitelijke en lokale situatie en de te maken keuzes. Toch zijn er aspecten te omschrijven die in de context van een bestuurlijke verzelfstandiging anders zullen zijn c.q. moeten worden opgepakt.

De in bijlage 10 nummer 13 genoemde motieven en overwegingen voor een bestuurlijke verzelfstandiging vormen impliciet ook de onderwerpen waar het nieuwe schoolbestuur aandacht aan moet besteden.

We noemen als voorbeeld

- het (verder) invulling geven aan 'good governance' binnen de nieuwe situatie,
- de gewijzigde verhouding/relatie met de gemeente en het bijzonder onderwijs;
- de gewijzigde interne situatie wat (aan)besturing betreft,
- de personele wijzigingen wat betreft inzet en taakuitvoering,
- de juridische en administratieve wijzigingen;
- de gewijzigde situatie wat betreft het regelen en implementeren van de planning & control,
- het geven van toelichting en overleg voeren met de medezeggenschap,
- invulling geven aan -interne en externe- berichtgeving en publiciteit;

De onderstaande kostensoorten kunnen onderdelen zijn van de incidentele lasten van een staf-/bestuursbureau en daarmee een onderbouwing voor de bruidsschatregeling

(a) Frictiekosten personeel	Een overgang van personeel met een gemeentelijke aanstelling naar een schoolbestuurlijke aanstelling levert nagenoeg altijd frictie(kosten) op. Deze frictie moet hetzij door het vorige schoolbestuur hetzij door het nieuwe schoolbestuur worden opgepakt en opgelost.
(b) Overige personeelslasten, waaronder:	<ul style="list-style-type: none"> - scholing en training van het bovenschools personeel, - tijdelijke ondersteuning bij het invulling geven aan 'good

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

	governance' (CvB/ RvT); - ondersteuning bij wijziging van werkwijze en werkinrichting,
(c) <u>Overige incidentele lasten, waaronder:</u>	- kosten extra inzet accountant, - kosten juridisch advies en notaris; - kosten i.v.m. de technische omzetting, aansluiting etc. - kosten voor de inrichting / verbetering van de randvoorwaardelijke P&C; - kosten bekendmaking / publiciteit / PR n.a.v. de verzelfstandiging; - incidentele ICT-kosten; - additionele cursus en training medezeggenschap

Ook voor bovengenoemde incidentele lasten geldt dat deze op basis van eigen schoolbestuurlijke keuzes wat indeling en hoogte betreft uiteraard anders kunnen worden vastgesteld.

6.6. Gangbare financiering en omvang van een staf-/bestuursbureau

De lumpsumbekostiging van het (openbaar) onderwijs geeft onvoldoende houvast of sturing om een uitspraak te doen over de financiering van en daarmee de omvang van een eventueel staf-/bestuursbureau. Een staf-/bestuursbureau is immers niet separaat opgenomen binnen de lumpsum bekostiging.

Wat als gangbare financiering in het primair onderwijs kan worden gezien is toegelicht in paragraaf 6.3 en bijlage 10 onderdeel 11. Voor het voortgezet onderwijs wordt veelal een deel van het personeelsbudget voor onderwijs ondersteunend personeel (OOP) ingezet in combinatie met andere lumpsummiddelen.

In formele zin wordt een staf-/bestuursbureau ook niet bekostigd door OC&W, de school is immers "eenheid van bekostiging" en het bevoegd gezag ontvangt en verdeelt vervolgens de financiële middelen.

Op basis van onderzoek en praktijk zijn wel goede aanknopingspunten te vinden om een gangbare omvang van een staf-/bestuursbureau te bepalen.

In 2006 is door het ITS van de Radboud Universiteit te Nijmegen onderzoek gedaan naar de inrichting van bovenschoolse managementbureaus in het primair onderwijs. Dit onderzoek is uitgevoerd in het kader van het Kortlopend Onderwijsonderzoek in opdracht van VOS/ABB. In 2010 is dit onderzoek herhaald om te bezien of er in vier jaar verschuivingen zijn waar te nemen in de onderzoeksresultaten¹⁸.

Uit het onderzoek blijkt dat de kosten van een managementbureau in het primair onderwijs gemiddeld 3,8% bedragen van de totale begroting. Uit het recentere herhalingsonderzoek blijkt een gemiddelde van 3,7% een verwaarloosbaar verschil. Beide percentages zijn een gemiddelde. Voor kleine schoolbesturen bedraagt het percentage 4,3% en voor grote schoolbesturen 2,7% van de begroting. Bij het onderzoek wordt ook gebruik gemaakt van een bedrag per leerling. Deze bedraagt op basis van het recente onderzoek gemiddeld €180 per leerling en voor grotere besturen €190 per leerling. Tot slot zijn in het onderzoek ook waarnemingen gedaan op basis van het aantal bovenschoolse fte's per leerling. Per leerling is er gemiddeld 0,0018 fte op een staf-/bestuursbureau. Dit kengetal is tussen 2006 en 2010 ongewijzigd.

¹⁸ 2011, Bestuur en management, onderzoek naar eenpitters en meerpitters in het primair onderwijs, IVA beleidsonderzoek en advies, Tilburg
2006, Management en bestuur, onderzoek naar de inrichting van bovenschoolse managementbureaus in het primair onderwijs, ITS-Radboud Universiteit Nijmegen

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

Nu doet zich de vraag voor of de hiervoor genoemde cijfers ook voor het voortgezet onderwijs kunnen worden gebruikt.

Belangrijke voorwaarde is dat het betreffende staf-/bestuursbureau integraal diensten verricht voor zowel het primair als het voortgezet onderwijs. Intern kan -en moet er zelfs op een aantal domeinen- onderscheid worden gemaakt tussen het PO en VO.

De besturing, de locatie en de uitvoering van planning & control worden veelal gezamenlijk uitgevoerd. Indien aan deze voorwaarde wordt voldaan zal het toepassen van de onderzoeksresultaten van het primair onderwijs ook kunnen worden toegepast voor het voortgezet onderwijs. Met verwijzing naar paragraaf 6.2 waarin wordt gesproken over het relatief meer uitvoeren van beheersdiensten op schoolniveau in het VO dan in het PO zal de toepassing van de cijfers voor het voortgezet onderwijs slecht een gering tot verwaarloosbaar (markt)voordeel voor de berekening van de omvang van het staf-/bestuursbureau opleveren.

6.7. Een voorbeeld opzet

Onderstaand een voorbeeld van het in dit hoofdstuk besproken model

Standaard voorbeeld bruidsschatregeling		2010	2011	2012	2013	2014	2015	totaal
KOSTENSOORT								
structureel								
Bovenschoolse personeelslasten		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Directie/ bestuur		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Ondersteuning personeel		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Overige personeelslasten		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Huisvestingslasten		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Overige lasten		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	<i>totaal structureel</i>	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
incidenteel								
incidenteel personeel								
Doelstelling personeel		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Scholing en training		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Functiekosten		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Overig incidenteel personeel		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
incidenteel overig								
Diensten omschrijving 1		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Diensten omschrijving 2		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Financieel beheer		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
P&R en marketing		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Medezeggenschap incidenteel		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	<i>totaal incidenteel</i>	0	0	0	0	0	0	€ 0
TOTAAL KOSTEN								
		0	0	0	0	0	0	€ 0
Saldo baten & lasten								
Structurele kosten		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Incidentele kosten		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	<i>Totaal kosten</i>	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Vergoeding ABB		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bijdrage gemeente		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	<i>Totaal baten</i>	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SALDO Baten min Kosten								
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

7. Verschillen tussen Groningen en de toepassing van de regeling (onderzoeksvraag 3)

7.1. Algemeen

Wellicht ten overvloede verwijzen we in dit kader nogmaals naar paragraaf 6.1 van het vorig hoofdstuk. De toekenning van de bruidsschatregeling is niet gebonden aan afspraken anders dan de regeling zelf. Op basis van onderzoek en ervaring zijn wel gebruikelijke waarden en uitkomsten in de markt bekend geworden maar te allen tijde op basis van een vrije keuze voor de toepassing van de bruidsschatregeling.

Onderstaand zullen op basis van de toepassing door de gemeente Groningen de algemene gangbare verschillen worden benoemd en toegelicht. Vervolgens zal verder worden ingezoomd op de specifieke en inhoudelijke verschillen bij de vaststelling van de bruidsschatregeling.

7.2. Algemene verschillen tussen Groningen en de toepassing van de regeling

Zie onderstaande tabel:

Toepassing gemeente Groningen	'Gebruikelijke' toepassing
Overdracht van het bevoegd gezag per 1 januari 2010.	De overdracht van het bevoegd gezag per 1 januari van enig jaar is gebruikelijk en voor de berekening en verantwoording zeer aan te bevelen (dit houdt mede verband met het dan opstellen van twee jaarrekeningen) > geen verschil
Keuze voor het bestuursmodel CvB en RvT	Het bestuursmodel CvB en RvT is gelet op de eis tot scheiding van bestuur en toezicht zeer gebruikelijk in zowel het primair als het voortgezet onderwijs. > geen verschil
De instelling van een professioneel stafbureau waarbij de toepassing van 'good governance' kan worden ondersteund.	Een professioneel ondersteuningsbureau is zeer gewenst en gangbaar. De definitie 'professioneel' kan verschillend worden geïnterpreteerd. Het structureel invulling geven aan financieel beheer en planning & control is een randvoorwaardelijke eis voor succes. > de invulling van 'professioneel' en mogelijke randvoorwaarden (P&C) zijn niet gedefinieerd ¹⁹
Het toepassen van de bruidsschatregeling bij de bestuurlijke verzelfstandiging. De gemeente Groningen heeft 2,2 maal het normbedrag beschikbaar gesteld (€ 3.450.000).	Toepassing van de bruidsschatregeling is zeer gebruikelijk (100%). In 75% van alle toekenningen in het primair onderwijs is 4 maal of meer het normbedrag toegekend (situatie gemeente Groningen. € 6.200.000) > afwijking van 'marktgemiddelde'.

¹⁹ Deze vaststelling leidt op deze plek niet tot een directe aanpassing of verhoging van de bruidsschat, in de volgende paragraaf is dit onderwerp wel expliciet opgenomen in verschillen leidend tot een aangepast budget

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

<p><u>Het beëindigen van de structurele bijdrage aan het openbaar onderwijs.</u> 'Oog houden voor de financiële gevolgen voor de gemeente Groningen', 'beperking overgangs- en frictiekosten voor de gemeente Groningen.</p>	<p>Het beëindigen van de structurele bijdrage aan het openbaar onderwijs is zeer gebruikelijk en gangbaar. Veel gemeenten hebben in dat kader ingezet op een structurele bezuinigingsmaatregel. > <i>geen verschil</i></p>
<p><u>Gevolgen voor c.q. het overgaan van personeel naar de zelfstandige stichting voor openbaar onderwijs.</u> In totaal zijn er 33 personeelsleden per 1 januari 2010 overgegaan (fte 28,96)</p>	<p>Bij een overgang van integraal bestuur naar een vorm van zelfstandig bestuur is de overgang van personeel -los van de afspraken en condities- niet ongebruikelijk. > <i>geen verschil</i></p>
<p><u>Geen eigendomsoverdracht van de schoolgebouwen en een dienstverleningsovereenkomst voor het beheer van de gebouwen.</u> Gesloten SLA tussen het schoolbestuur en de gemeente tot en met 31 december 2014 (5 jaar)</p>	<p>Juridische eigendomsoverdracht van de schoolgebouwen is gebruikelijk bij een bestuurlijke verzelfstandiging en brengt het schoolbestuur in een 'positie die de wetgever heeft beoogd'. Een schoolbestuur wordt veelal in een positie gebracht dat eigen (beleidsrijke) keuzes binnen de huisvesting kunnen worden gemaakt. > <i>afwijkend.</i></p>

Uit de confrontatie tussen de hierboven vermelde algemene uitgangspunten blijken geen structurele verschillen wat de betreft de toepassing van de bruidsschatregeling. Er zijn zichtbare verschillen bij de invulling van een professioneel stafbureau, de hoogte van de toegekende bruidsschat en het eigendom en de beheersfunctie van de schoolgebouwen.

- Professioneel stafbureau. het realiseren van een structureel goed werkend financieel beheer en planning & control is randvoorwaardelijk voor alle schoolbesturen en daarmee des te meer bij een bestuurlijke verzelfstandiging c.q. ontvlechting van een gemeentelijke organisatie. In nagenoeg alle eerder genoemde trajecten waar Leeuwendaal VOS/ABB was betrokken is daar – met succes- aandacht voor gevraagd.
- De hoogte van de toegekende bruidsschatvergoeding: hoogte moet worden bepaald op basis van de feitelijke en lokale omstandigheden. Vergeleken met het 'laagste' marktgemiddelde is er sprake van een lager bedrag van circa € 3.000.000. In de volgende paragraaf zal nog verder worden ingegaan op de vaststelling van de bruidsschat.
- Het eigendom en beheer van de schoolgebouwen. Binnen de gemeente Groningen is er een bewuste keuze gemaakt om de schoolgebouwen niet juridisch over te dragen en de diensten door de afdeling A&V te laten uitvoeren. De vraag kan worden gesteld of er sprake is van een voor de gemeente Groningen unieke situatie enerzijds en de belangen en keuzevrijheid van het zelfstandig schoolbestuur anderzijds

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

7.3. Specifieke verschillen bij de vaststelling van (de hoogte van) de bruidsschatregeling

In hoofdstuk 5 is beschreven op welke wijze en berekening de bruidsschat tot stand is gekomen. In hoofdstuk 6 is beschreven wat daarbij zoal gebruikelijk en gangbaar is. Los van de algemene uitgangspunten zijn er verschillen bij de inhoudelijke berekening en vaststelling van de bruidsschatregeling. De inhoudelijke berekeningsverschillen kunnen uiteraard leiden tot verschillen in de hoogte van de vergoeding.

'Marktconforme' / 'gebruikelijke' toepassing	Berekening/ vaststelling gemeente Groningen
Het opstellen van een (bovenschoolse) meerjarige begroting voor het stafbureau met een strikt onderscheid tussen structurele lasten en incidentele lasten. Tevens ter verantwoording (fourmeren van niet bestede middelen).	Er is geen gescheiden (bovenschoolse) begroting voor het stafbureau opgesteld op basis waarvan kon worden beoordeeld in hoeverre de schoolbegroting zou worden belast.
Het toepassen van een inverdienmodel (lees bezuinigen) is gebruikelijk. Beleidsmaatregelen sorteren echter gemiddeld <u>geen effect in het 1^e jaar</u> .	De gemeente Groningen heeft de aanname toegepast dat er in het 1 ^e jaar sprake kan zijn van een inverdienvermogen (geschat verschil in 1 ^e jaar van € 345.000)
Het berekenen en onderbouwen van de bruidsschat op basis van <u>actuele gegevens</u> .	De vergoeding van de bruidsschat is gebaseerd op een voorzieningen- en kostenniveau in 2007. Voor toepassing vanaf 2010 is er wellicht sprake van andere of gewijzigde kosten. Rekening houdend met een index van bv. 3% is er sprake van een nadelig verschil van ruim € 300.000.
De bruidsschatregeling is een <u>'aanpassingsbudget' voor de volledige periode van 5 kalenderjaren</u> .	Voor het vijfde en tevens laatste jaar van de bruidsschatregeling (2014) heeft de gemeente Groningen geen vergoeding toegekend (begroot nadelig verschil van € 345.000)
In verband met de noodzakelijk te nemen bestuurlijke 'aanpassingsmaatregelen' het dwingend en <u>uitsluitend bestemmen van de ABB-inkomsten</u> ter financiering van de aanvangsperiode (doel: ingroeien naar een structurele financiering)	Bij de vaststelling van de bruidsschatregeling is rekening gehouden met een jaarlijkse rente-opbrengst van € 330.000 voor het schoolbestuur. Rente kan een bron van inkomsten zijn, echter niet toe te rekenen tijdens de beginperiode en wellicht ook niet continu beschikbaar in verband met vastlegging van vermogen in andere componenten dan liquide middelen (nadelig verschil van € 330.000).
<u>Frictiekosten personeel na datum overgang</u> . Nog afgezien van BAPO, vervanging eigen rekening of eventueel eigen risicodragerschap, zijn er binnen een stabiele bestuurlijke situatie altijd frictiekosten met een % dat ligt tussen de 2 en 5. Bij een <u>ingrijpende</u> ²⁰ personele wijziging is een percentage tussen de 10-15 <u>geen uitzondering</u> .	Bij de vaststelling van de bruidsschatregeling is er geen (niet transparant) rekening gehouden met het zich voordoen van frictiekosten. Op basis van 12,5% bedraagt het frictiebedrag ruim € 220.000. (of vaststellen op basis van werkelijke kosten).

²⁰ Of er sprake is van 'ingrijpend' is in principe subjectief. Bij een bestuurlijke verzelfstandiging en uitplaatsing is er in ieder geval / wellicht sprake van een combinatie van 1) nieuwe werkgever 2) nieuwe leidinggevende 3) nieuwe omgeving/huisvesting 4) nieuwe werkwijze/ inrichting van het werk 5) nieuwe doelen/ gewijzigde werkkultuur

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

De bezetting van het stafbureau in kwalitatieve en kwantitatieve zin aanpassen aan het gewenste niveau en een 'marktconforme' bezetting (op basis van marktconformiteit kan een basis bezetting van 25 fte worden gekozen)	Met de bestuurlijke verzelfstandiging is 29 fte overgegaan vanuit de gemeente naar de zelfstandige stichting voor openbaar onderwijs. Er is een functieboek opgesteld met in totaal 34 fte (op basis van een GPL van € 60.000 bedraagt dit gecalculerde verschil € 240.000 en in verhouding tot het functieboek € 540.000)
Het opstellen van een 'getrouwe' begroting voor de incidentele lasten van een verzelfstandigd schoolbestuur. Belangrijke onderdelen zijn <ul style="list-style-type: none"> - Financieel beheer en P&C - Scholing & training personeel - PR Marketing - Overige incidentele kosten	De genoemde projectkosten zijn tot 1 januari 2010 aangewend voor de bestuurlijke verzelfstandiging en ontvlechting. Met de vaststelling van de bruidsschat is onvoldoende duidelijk of en in welke mate de genoemde incidentele lasten zijn berekend/ vergoed.

De hierboven genoemde verschillen zijn gebaseerd op de per ultimo 2009 waargenomen situatie en op de op dat moment beschikbare vergelijkende cijfers. De vermelde bedragen kunnen niet zonder meer worden opgeteld in verband met een eventueel meerjarig karakter van de kostencomponenten.

De eerder genoemde algemene uitgangspunten geven geen fundamentele verschillen anders dan de keuze wat betreft het eigendom van de onderwijsgebouwen. De hoogte van de toegekende bruidsschatregeling houdt immers verband met de meer specifieke en inhoudelijke verschillen zoals besproken in deze paragraaf.

In afwijking van de algemene uitgangspunten zijn deze verschillen dan ook het werkterrein van de bij de bestuurlijke verzelfstandiging betrokken specialisten.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

8. Een uitgewerkt voorstel op basis van de besproken verschillen (onderzoeksvraag 4)

8.1. Algemeen en onderzoeksvraag

In hoofdstuk 7 zijn de verschillen besproken tussen de door de gemeente Groningen gehanteerde grondslagen/elementen en wat op basis van de gangbare praktijk en binnen het wettelijk theoretisch kader gebruikelijk is.

De vierde onderzoeksvraag moet antwoord geven op de vraag.

'Indien er naar aanleiding van de vorige onderzoeksvraag verschillen worden geconstateerd, welke komen dan in aanmerking om te worden betrokken bij een eventuele herziening van de bruidsschat?'

De in hoofdstuk 7 geconstateerde punten kunnen zonder meer worden betrokken bij een eventuele herziening van de bruidsschat. Dit geldt zowel voor de hoogte van de onderdelen van de bruidsschat als de gehanteerde structuur van berekening. Vervolgens moet worden gekeken of er werkbare aanknopingspunten zijn voor de uitvoering.

Een mogelijke opzet hiervoor is opgenomen in dit hoofdstuk.

8.2. Een voorstel plus toelichting

In onderstaande samenvattende tabel is, met gebruikmaking van de gangbare praktijkcijfers uit 2009, een herberekening gemaakt van de bruidsschat. Daarbij is ook gebruik gemaakt van de in 2009 beschikbare informatie; een berekening in 2009 had wellicht ook geleid tot deze uitkomst. Er is daarom geen sprake van werkelijke baten & lasten, maar van een begrote (bovenschoolse) exploitatie.

In de berekening zijn baten en lasten opgenomen. Voor de lasten is -conform de eerder vermelde opzet- onderscheid gemaakt in structurele bovenschoolse lasten en incidentele bovenschoolse lasten.

De baten en de structurele uitgaven zijn geïndexeerd met 1,5% voor de komende begrotingsjaren. De incidentele lasten zijn nominaal begroot.

Voor de structurele bovenschoolse lasten is voor een belangrijk deel aangesloten bij de benchmarkgegevens c.q. de aangetroffen waarden en uitkomsten in de praktijk. Deze zijn in paragraaf 6.7 benoemd en toegelicht ²¹. Deze onderzoeken geven op basis van het aantal leerlingen en totale exploitatie aanknopingspunten voor de grootte van een stafbureau in fte's en in euro's.

In verhouding tot de omvang van het openbaar onderwijs Groningen volgt een aantal fte's van circa 27 á 28 en een totale bovenschoolse begroting van circa € 3.000.000 op jaarbasis. Dit aantal fte's is inclusief de bovenschoolse directie of eventueel de leden van het college van bestuur.

Toelichting structurele lasten.

- Er is gekozen voor een structureel gemiddelde bezetting van 25 fte's voor het stafbureau, exclusief de leden van het college van bestuur. Voor de gemiddelde personeelslast (GPL) is aangesloten bij het door het vorig schoolbestuur vastgestelde functieboek met een GPL van € 60.000.
- Voor de bestuurlijke lasten is uitgegaan van twee leden voor het college van bestuur, een salaris op basis van de CAO VO inclusief eventuele overige vergoedingen in de sfeer van reizen en onkosten.

²¹ 2011, Bestuur en management, onderzoek naar eenpitters en meerpitters in het primair onderwijs, IVA beleidsonderzoek en advies, Tilburg
2006, Management en bestuur, onderzoek naar de inrichting van bovenschoolse managementbureaus in het primair onderwijs, ITS-Radboud Universiteit Nijmegen.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

- Overige structurele lasten dit zijn de huisvestingslasten, de overige personeelslasten en de overige kantoorlasten waaronder bijvoorbeeld drukwerk, telefoon, contributies, directe administratiekosten etc. De verhouding van deze kosten is mede gebaseerd op de begrotingen voor soortgelijke staf-/bestuursbureaus.

De incidentele lasten van het bestuursbureau zijn aflopend van aard en zijn in het begrotingsjaar 2015 nihil. Er is onderscheid tussen personele incidentele lasten en de overige incidentele lasten.

Toelichting incidentele lasten.

- Bijdrage reduceren formatie: de begrote formatiekosten van het overgedragen personeel (29 fte's) zijn hoger dan de begrote formatiekosten op basis van 25 fte's. Het schoolbestuur krijgt de taak om het aantal fte's op termijn te reduceren. Niet de volledige lasten worden vergoed, maar op basis van een aflopende (taakstellende) schaal, ingaande het 2^e jaar tot nihil in 2015.
- Scholing & training personeel: verzelfstandiging betekent veelal een andere bedrijfsvoering en werkwijze en werkinrichting voor het bovenschools personeel²². Scholing en training is noodzakelijk voor de kwaliteit van de (verwachte) taken en verantwoordelijkheden. Dit geldt ook voor de gewijzigde verhoudingen in het kader van 'good governance' (CvB/RvT)
- Frictiekosten: de begrote frictiekosten zijn op basis van een procentueel forfait bepaald. Ook hiervoor geldt dat schoolbestuurlijke keuzes en inspanningen tot een voordeel of een nadeel kunnen leiden.
- Kosten extra deskundigheid: hierin zijn opgenomen de kosten voor accountant, juridische ondersteuning, PR en marketing en ICT als gevolg van de gewijzigde bedrijfsvoering en bedrijfsinrichting.
- Financieel beheer P&C: het financieel beheer en de planning & control is een randvoorwaardelijke eis voor ieder schoolbestuur. Het belang wordt onderstreept door onderzoeken en projecten vanuit OC&W en de besturenorganisaties.²³
- Bijdrage onderhoudsbeheer: binnen de materiele lumpsum is vanuit de rijksvergoeding een bijdrage voor onderhoudsbeheer opgenomen. Dit geldt voor zowel het PO als het VO. Dit budget blijkt in de praktijk veelal niet toereikend te zijn. Voor het nieuwe schoolbestuur is de alom beoogde bestuurlijke keuzevrijheid voor een belangrijk deel ingeperkt, waardoor wellicht te behalen voordelen op dat vlak niet mogelijk zijn. Er is een beperkte bijdrage op basis van 50% van de materiele lumpsum en aflopend van aard.

De toegerekende baten aan het staf-/bestuursbureau is de volledige rijksvergoeding voor ABB conform de eerder toegelichte berekening (hoofdstuk 4). Gesommeerd met de eventueel vast te stellen bruidsschat dienen deze bijdragen jaarlijks te worden verantwoord als onderdeel van het jaarverslag (jaarrekening en bestuursverslag) van de stichting.

Het schoolbestuur heeft de taak om zorg te dragen voor een structurele dekking van de financiering van de bovenschoolse lasten en om daarover verantwoording af te leggen aan zijn stakeholders.

²² Scholing en training van het niet bovenschools personeel (schooldirectie) dient gedekt te worden uit de reguliere schoolexploitatie c.q. totale lumpsum

²³ Rapport van de commissie 'vermogensbeheer onderwijsinstelling (commissie Don) d d 4 november 2009 "gezond financieel beleid" "versterking financiële functie", OC&W, PO Raad project "Eerst kiezen dan delen", Leidraad voor VO-instellingen, "toekomstgericht financieel sturen, hoe doe je dat? VO Raad d d januari 2011

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

De tabel:
(In bijlage 10 onderdeel 14 is de volledige versie van de tabel opgenomen)

Concept berekening bruidsschatregeling Groningen (maal € 1.000)	2010	2011	2012	2013	2014	totaal
KOSTENSOORT						
structureel						
Bovenschoolse personeelslasten normatief	€ 1 500	€ 1 523	€ 1 545	€ 1 569	€ 1 592	€ 7 728
Bestuurlijke lasten	€ 300	€ 305	€ 309	€ 314	€ 318	€ 1 546
Overige lasten (personeel, huisvesting en overig)	€ 1 005	€ 1 020	€ 1 035	€ 1 051	€ 1 067	€ 5 178
<i>totaal structureel</i>	€ 2 805	€ 2 847	€ 2 890	€ 2 933	€ 2 977	€ 14 452
incidenteel						
incidenteel personeel						
Bijdrage opdracht reductie formatie	€ 300	€ 250	€ 200	€ 150	€ 75	€ 975
Scholing en training (personeel en CvB/RvT)	€ 40	€ 20	€ 5	€ 0	€ 0	€ 65
Frictiekosten op basis van % forfait	€ 165	€ 55	€ 0	€ 0	€ 0	€ 220
incidenteel overig						
Kosten extra inzet deskundigheid incl PR en ICT	€ 90	€ 43	€ 5	€ 5	€ 0	€ 143
Kosten inrichting/ verbetering P&C (voorwaarde)	€ 35	€ 10	€ 5	€ 5	€ 0	€ 55
Bijdrage onderhoudsbeheer (50% van Mat LS)	€ 50	€ 40	€ 30	€ 20	€ 10	€ 150
<i>totaal incidenteel</i>	680	418	245	180	85	€ 1 608
TOTAAL KOSTEN	3 485	3 265	3 135	3 113	3 062	€ 16 060
Saldo baten & lasten						
Structurele kosten	€ 2 805	€ 2 847	€ 2 890	€ 2 933	€ 2 977	€ 14 452
Incidentele kosten	€ 680	€ 418	€ 245	€ 180	€ 85	€ 1 608
<i>Totaal kosten</i>	€ 3 485	€ 3 265	€ 3 135	€ 3 113	€ 3 062	€ 16 060
Vergoeding ABB VO	€ 1 024	€ 1 040	€ 1 055	€ 1 071	€ 1 087	€ 5 277
Vergoeding ABB PO	€ 520	€ 528	€ 536	€ 544	€ 552	€ 2 679
Bijdrage gemeente	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
<i>Totaal baten</i>	€ 1 544	€ 1 567	€ 1 591	€ 1 615	€ 1 639	€ 7 956
SALDO Baten min Kosten	-€ 1.941	-€ 1.697	-€ 1.544	-€ 1.498	-€ 1.423	-€ 8.103
Aantal maal de ABB vergoeding	1,26	1,08	0,97	0,93	0,87	5,25

Op basis van de geconstateerde verschillen, de gangbare praktijk en het theoretisch kader zou een berekening van de bruidsschat leiden tot ruim € 8 miljoen. De eerder berekende en vastgestelde bruidsschat bedraagt € 3,45 miljoen; een verschil van € 4,65 miljoen.

Met verwijzing naar paragraaf 5.4 waar de bruidsschat werd uitgedrukt op basis van het normbedrag met een uitkomst factor van 2,2 keer, zou deze met bovenstaande berekening ruim 5 maal het normbedrag bedragen. De hoogte van de bruidsschat bevindt zich dan binnen de groep van 75% wat betreft het aantal keer dat het normbedrag wordt toegekend (afgerond 5 maal).

Een toetsing op basis van werkelijke lasten kan leiden tot wellicht een hoger of lager bedrag, wat uiteraard voor iedere begroting geldt. Schoolbestuurlijke keuzes en autonomie hebben grote invloed op de verschillende onderdelen van de bovenschoolse lasten.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

8.3. De vaststelling van de bruidsschatregeling

In hoofdstuk 4 en de bijlagen is de regelgeving voor toepassing van de bruidsschatregeling toegelicht. Het betreft een overgangsregeling die tijdelijk is verlengd tot en met 2010. Per 1 januari 2011 kan de regeling niet meer worden toegepast.

Ook tijdens het bestaan van de regeling was het niet toegestaan om bijvoorbeeld enkele jaren na de verzelfstandiging alsnog een bruidsschat beschikbaar te stellen of het besluit na de verzelfstandiging te nemen.

Aanpassing van een eerder genomen besluit maakt geen deel uit van de regeling en is in principe doorbetalingsplichtig²⁴. Vergoeding aan het openbaar onderwijs leidt tot doorbetaling aan het bijzonder onderwijs.

---

²⁴ Gedoeld wordt op de financiële gelijkstelling van het openbaar en bijzonder onderwijs die als principe in de grondwet is verankerd. In de verschillende onderwijswetten wordt dit principe nader uitgewerkt.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

9. Zienswijze van O2G2 (onderzoeksvraag 5)

9.1. Onderzoeksvraag algemeen

De vijfde en laatste onderzoeksvraag luidt
Wat is de zienswijze van O2G2 ten aanzien van dit vraagstuk?

In de eerste plaats vermelden we voor alle duidelijkheid dat O2G2 vooraf op geen enkele wijze kennis heeft genomen van de opzet en invulling van deze notitie en daarom ook geen zienswijze heeft gegeven op dat vlak.

O2G2 is door ons benaderd en gevraagd om haar zienswijze te geven op dit vraagstuk in algemene zin. De verwoording daarvan is opgenomen in paragraaf 9.2.

De zienswijze van O2G2 ten aanzien van dit vraagstuk blijkt al nadrukkelijk uit de gevoerde correspondentie met de gemeente Groningen en niet in de laatste plaats uit de in de inleiding aangehaalde brief d.d. 8 november 2010. Nadere informatie is ook opgenomen in de brief d.d. 29 november 2010 waarin ook de bruidsschatregeling separaat wordt genoemd.

In de genoemde documentatie wordt o.a. de (toepassing van de) bruidsschatregeling aangehaald. Daarbij wordt aangegeven dat:

“Daarnaast ligt er voor de komende jaren een kwalitatieve en kwantitatieve opdracht voor het ondersteuningsbureau van O2G2. Daarbij staan herinrichting van het ondersteuningsbureau en optimalisatie van de samenwerking tussen scholen en het ondersteuningsbureau centraal” ( ) “De Raad van toezicht is van mening dat de bruidsschatregeling te mager is geformuleerd en dient te worden herzien, in combinatie met het aanzuiveren van het eigen vermogen” ( )

“en ten aanzien van de bruidsschatregeling gebruik te maken van de maximale ruimte welke het rijk aan de gemeente hiervoor beschikbaar heeft gesteld (het door de wetgever vastgestelde plafond)”

De vooraf aangegeven zienswijze met betrekking tot de opdracht voor het ondersteuningsbureau onderschrijven wij volledig.

De combinatie met het aanzuiveren van het eigen vermogen onderschrijven wij op grond van de strikte scheiding tussen de bruidsschatregeling en het eigen vermogen niet. Ook het toepassen van het maximum van de regeling is -ook tijdens het bestaan van de regeling- praktisch uitgesloten op grond van de wettelijke verantwoording.

9.2. Bezoek d.d. 6 juli 2011

Op 6 juli 2011 is gesproken met mevrouw Marita Schreur, voorzitter College van Bestuur, en de heer Rob Vinke, controller ad interim van O2G2. Los van de inhoud was het naar onze mening een zeer plezierig gesprek waarbij van de zijde van O2G2 alle openheid en medewerking werd gegeven.

De ‘rode draad’ van het gesprek en daarmee ook de zienswijze en het bezwaar van O2G2 is dat het onderzoek onderscheid maakt tussen (de omvang van) het eigen vermogen en de toepassing van de bruidsschatregeling zijnde de vergoeding voor ABB-lasten. O2G2 geeft nadrukkelijk aan dat ook en vooral de overdracht van het eigen vermogen ernstig tekort schiet.

Na een korte uitwisseling van algemene informatie geeft O2G2 aan bij aanvang geconfronteerd te zijn met de volgende aspecten

- onvoldoende voorbereiding m.b.t. de inhoudelijke bestuursoverdracht;
- een voorzien exploitatietekort van € 500.000;
- de aanstelling van twee interimmers;
- de vordering op OC&W,
- rekeningen met een omvang van circa € 400.000;

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

- noodzakelijke harmonisering van afschrijvingen;
- personele knelpunten,
- extra mensen overgedragen buiten de WMOO,
- besluit tot fusie van een VO-school met ???.

Ook is naar de mening van O2G2 de organisatie bestuurlijk "vastgezet".

Op basis van het sociaal plan wordt reorganiseren en veranderingen doorvoeren ernstig bemoeilijkt en voor enkele jaren is de keuzevrijheid van het schoolbestuurlijk handelen beperkt. In dat kader wordt ook melding gemaakt van de SLA met betrekking tot de huisvesting (A&V), de bijdrage in de bouw van scholen en het van toepassing verklaren van de CAO VO voor het ondersteuningsbureau. Ook en bovenal het wegvallen van de gesubsidieerde banen wordt als een groot financieel risico geduid.

Met betrekking tot de bruidsschatregeling werden de volgende aspecten benoemd

- geen vijf jaar toegepast maar vier jaar;
- kijkend naar de additionele bijdrage van € 700.000 (als onderdeel van de € 1,7 miljoen) is er sprake van een zeer 'enge' ABB-definitie,
- de kosten van ABB niet integraal vergoed;
- het toepassen van budgetneutraliteit binnen de gemeentelijke begroting is niet correct.

Tijdens het gesprek worden aspecten benoemd zonder een zuiver onderscheid te maken tussen de schoolbestuurlijke baten en lasten (eigen vermogen) en de kosten voor administratie, beheer en bestuur. Wij hebben wel begrip voor deze samenloop maar onderschrijven deze, met verwijzing naar de eerder benoemde noodzaak tot splitsing, niet.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

10. BIJLAGEN

11. Bijlage: motieven en overwegingen algemeen

11.1. Motieven voor bestuurlijke verzelfstandiging/schaalvergroting openbaar onderwijs

Sinds de gemeenten over lokale onderwijstaken voor het hele onderwijsveld beschikken is er een trend om de schoolbestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeente af te splitsen. Het combineren van enerzijds de schoolbestuurlijke verantwoordelijkheid voor het openbaar onderwijs en anderzijds de lokale verantwoordelijkheid voor het gehele onderwijsveld, openbaar én bijzonder, wordt als ongewenst ervaren.

Belangrijk argument om over te gaan tot een verzelfstandiging naar een zelfstandige rechtspersoon is het invulling geven aan good governance.

Good governance in het onderwijs moet ertoe leiden dat de bestuurlijke verhoudingen in de sector geschikt zijn om de vraagstukken van vandaag en morgen te kunnen hanteren en de resultaten van het onderwijs op een hoger niveau te brengen. De bestuurlijke vernieuwing houdt in dat de overheid een soberder rol kiest en de bestuurlijke context in en rond de onderwijsinstelling zo inricht dat de betrokken partijen gezamenlijk ervoor zorgen dat de interactie tussen leerling en leraar maximaal tot haar recht komt.

Een derde reden is het in gelijke positie brengen van het openbaar en bijzonder onderwijs, waarbij voor het openbaar onderwijs het een eigen gezicht, het vergroten van de slagkracht en het kunnen realiseren van een lokaal onderwijsbeleid de belangrijkste aspecten zijn.

Tenslotte is de scheiding van de dubbelrol van de gemeente, waarbij (1) op dit moment de financiën onderdeel zijn van de gemeentelijke planning & control cyclus, er (2) sprake is van een verantwoording in verschillende boekhoudkundige stelsels en (3) de gemeente nu nog aansprakelijk is voor eventuele exploitatietekorten, een belangrijk argument voor een verdere verzelfstandiging.

Om die reden wordt veelal gekozen voor een stichting als rechtsvorm. Daarmee kan een vermogensrechtelijke afsplitsing worden gerealiseerd.

11.2. Professioneel beheer en financiële ontvlechting

Met de komst van de lumpsumfinanciering in het onderwijs is een vergaande professionalisering van de financiële functie een absolute noodzaak. De rechtsvorm van een bestuurscommissie en integraal bestuur levert daar geen positieve bijdrage aan. Kenmerk van het openbaar onderwijs in de huidige vorm is dat het onderdeel uitmaakt van de gemeente. Er is geen zelfstandige rechtspersoon. Dat heeft als gevolg dat er geen vermogensrechtelijke afsplitsing plaatsvindt. Het onderwijs van Groningen was onderdeel van de gemeentebegroting en de gemeentelijke jaarrekening. Het onderwijs had formeel geen eigen vermogen en de rijksvergoeding liep formeel nog via de gemeente. Er is dus op enkele punten een vermenging van de gemeentelijke financiële huishouding en die van het openbaar onderwijs. Dit wordt vaak als ongewenst ervaren.

De financiële vervlechting met de gemeentelijke administratie leidt er ook toe dat het openbaar onderwijs in de gemeentebegroting en de gemeenterekening moet worden opgenomen. Dat betekent dat het financieel beheer en de verantwoording en begrotingsopstelling van het openbaar onderwijs moet worden ingepast in de gemeentelijke planning & controlcyclus. De verantwoordingsfunctie van de jaarrekening van het openbaar onderwijs is gebonden aan volstrekt andere richtlijnen en regels dan de verantwoordingsfunctie van de gemeente. In de praktijk kan dat problemen opleveren.

Tevens is voor gemeenten een belangrijk argument voor verzelfstandiging in een aparte rechtspersoon dat de automatische doorbetalingsverplichting van meeruitgaven van het openbaar onderwijs niet meer

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

van toepassing is. Meeruitgaven ten laste van de gemeente vinden alleen nog plaats op basis van een expliciet besluit om extra bijdragen te leveren. In de oude situatie draaide het gemeentebestuur van de gemeente Groningen automatisch op voor eventuele tekorten of noodzakelijke bijdragen. Verzelfstandiging in een aparte rechtspersoon kan het ontstaan van onverwachte financiële verrassingen voor de gemeente verminderen. Vanuit risicobeheer wordt dit door de gemeente veelal als een belangrijke verbetering gezien.

Uiteraard was de overgang naar een andere rechtspersoon niet bepalend voor de toekomstige financiële ontwikkelingen van het schoolbestuur. In de gekozen constructie wordt de financiële positie van het schoolbestuur ten opzichte van de gemeente echter vele malen transparanter.

11.3. De bestuurlijke verzelfstandiging en schaalvergroting: de aansturing

Van bestuur en management in het onderwijs wordt beleidskracht, sturend vermogen, doelmatigheid en toepasbaarheid verwacht. Deze eisen zijn met de invoering van de lumpsumfinanciering alleen maar sterker geworden. Besturen zijn immers meer dan ooit tevoren verantwoordelijk voor het totale reilen en zeilen van de onder hen ressorterende scholen.

Om die verantwoordelijkheid te kunnen dragen is het nodig dat besturen professionaliseren en een bepaalde schaalgrootte realiseren. Hiervoor zijn verschillende modellen denkbaar. Een gangbaar model is het realiseren van een vorm van bovenschools management. Feitelijk wordt hiermee bedoeld alles dat niet op het niveau van een individuele school bestuurd of gemanaged wordt.

Het huidige bestuur van het openbaar onderwijs Groningen heeft de beschikking over een bovenschools stafbureau. Deze situatie wordt in de regel gezien als noodzakelijk voor een efficiënt en effectief functioneren en de te behalen doelen door het nieuwe schoolbestuur.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

12. Bijlage: Bruidsschatregeling algemeen

12.1. Ontstaan en werking

12.1.1. De overschrijdingsregeling

Een gemeente die in haar rol van bestuurder van openbare scholen meer geld uitgeeft dan de gemeente van het Rijk aan subsidie voor die scholen ontvangt, dient die extra uitgaven naar rato ook beschikbaar te stellen aan gelijksoortige bijzondere scholen in de eigen gemeente. Deze plicht tot doorbetaling aan het bijzonder onderwijs vloeit rechtstreeks voort uit de financiële gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs die als principe in de grondwet is verankerd. In de verschillende onderwijswetten is dit principe nader uitgewerkt en wordt ook wel aangeduid als de overschrijdingsregeling

Eventuele extra uitgaven kunnen worden uitgezonderd van doorbetaling. Dit doet zich bijvoorbeeld voor in het geval van bijzondere omstandigheden voor een openbare basisschool die niet gelden voor de bijzondere basisscholen. Dit kan de gemeente echter niet zomaar besluiten. Eerst na overleg met de bijzondere schoolbesturen en vastlegging in een verordening kan doorbetaling worden uitgesloten.

Eén uitgavenpost is uitgezonderd van de plicht tot doorbetaling. Dit betreft de zogenaamde kosten van administratie, beheer en bestuur (ABB). Ter voorkoming van langdurige discussies en procedures om te bepalen wat nu precies het niveau is van de ABB-kosten heeft de wetgever er voor gekozen om deze kosten buiten de overschrijdingsregeling te houden. Dit geldt niet alleen bij integraal bestuur maar ook in die gevallen waarbij een bestuurscommissie ex art 83 van de Gemeentewet het bevoegd gezag vormt.

12.1.2. Doorbetaling bij verzelfstandiging

In 1996 is het aantal bestuursvormen voor het openbaar onderwijs uitgebreid met de openbare rechtspersoon en de stichting openbaar onderwijs. (Twee jaar later is daar nog de stichting samenwerkingsbestuur aan toegevoegd.) Gemeenten die na 1996 besloten het bestuur van het openbaar onderwijs te verzelfstandigen wilden – in lijn van het eerdere uitgavenpatroon- extra gelden beschikbaar stellen. Deze extra uitgaven en ook die voor ABB-doelinden dienden toen echter te worden doorbetaald aan het bijzonder onderwijs. VOS/ABB heeft daarop haar invloed aangewend om de wetgever een regeling tot stand te laten brengen die dit onbedoelde bijeffect kon voorkomen. Dit heeft geleid tot een wettelijke regeling.

12.1.3. Voor wie bestemd?

De bruidsschatregeling kan worden toegepast in die gevallen waarin het bestuur over het openbaar onderwijs wordt overgedragen aan een vermogensrechtelijk zelfstandige rechtspersoon. Concreet betreft het:

- het openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- de openbare rechtspersoon
- de stichting openbaar onderwijs
- de stichting samenwerkingsbestuur.

De regeling is dus niet van toepassing bij overdracht aan een bestuurscommissie. De bestuurscommissie is geen rechtspersoon, maar een bestuursorgaan dat onderdeel uitmaakt van de gemeentelijke bestuurlijke organisatie.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

12.1.4. Omvang

Doel van de bruidsschatregeling is om de overgang naar de nieuwe bestuurlijke organisatie en de opbouw daarvan soepel te laten verlopen. Het al dan niet toepassen van de regeling behoort tot de vrije beleidskeuze van de gemeente. Er bestaat geen wettelijk recht.

Overigens dient in de overweging te worden betrokken dat de gemeente verantwoordelijk blijft voor de instandhouding van het openbaar onderwijs. Gaat het mis met het verzelfstandigde schoolbestuur dan zal het gemeentebestuur moeten ingrijpen, hetgeen tot hogere kosten zal leiden.

De bruidsschatregeling geeft het gemeentebestuur de ruimte om zelf de hoogte te bepalen, rekening houdend met de door de wetgever vastgestelde plafond en richtlijnen.

- De gemeente mag gedurende maximaal vijf jaren een bruidsschat meegeven.
- Voor het primair onderwijs gaat de regeling uit van kalenderjaren, voor het voortgezet onderwijs geldt als maatstaf het schooljaar.
- De termijn van vijf jaren moet starten vanaf het begin van het tijdstip van verzelfstandiging.
- In het 1^e en 2^e jaar kan maximaal 4 maal het normbedrag voor ABB worden meegegeven en in het 3^e, 4^e en 5^e jaar maximaal 3 maal het betreffende normbedrag.
- Vindt de verzelfstandiging voor het primair onderwijs op een ander tijdstip dan 1 januari plaats (bijv. 1 augustus), dan geldt als 1^e kalenderjaar de periode 1 augustus tot en met 31 december, en kan voor het 1^e jaar slechts een evenredig deel (5/12) van het maximum van het eerste kalenderjaar beschikbaar worden gesteld.
- Vindt de verzelfstandiging voor het voortgezet onderwijs op een ander tijdstip dan 1 augustus plaats (bijvoorbeeld 1 januari), dan geldt als eerste schooljaar de periode van 1 januari tot 1 augustus. Voor die periode kan slechts een evenredig deel (7/12) van het maximum van het eerste schooljaar als bruidsschat beschikbaar worden gesteld.²⁵

In totaal kan een gemeentebestuur over een periode van 5 jaar ($2 \times 4 + 3 \times 3 =$) 17 maal de normvergoeding ABB als bruidsschat meegeven. De grondslag voor die normvergoeding is voor de onderscheiden schooltypen als volgt geregeld.

SCHOLEN	GRONDSLAG
• Primair onderwijs	• Normvergoeding ABB artikel 114 WPO
• WEC	• Normvergoeding ABB artikel 112 WEC
• Voortgezet onderwijs	• 18% van de vergoeding ex artikel 86 WVO

Met betrekking tot de exacte berekening van de normvergoeding stelt de wet –wat betreft de scholen voor primair onderwijs en de WEC scholen- de volgende regels

- Per school wordt uitgegaan van het leerlingenaantal dat gebruikt is voor de berekening van de ABB-vergoeding van het kalenderjaar direct voorafgaand aan het tijdstip waarop de bestuurlijke overdracht is gerealiseerd.

- Als prijspeil van de ABB-vergoeding geldt de vergoeding van het kalenderjaar voorafgaand aan het tijdstip waarop de bestuurlijke overdracht is gerealiseerd.

Voor het voortgezet onderwijs is de maatstaf de hoogte van de vergoeding van exploitatiekosten, zoals bedoeld in artikel 86 van de WVO van het schooljaar voorafgaande aan het tijdstip van bestuurlijke overdracht.

Letting op de omschreven wettelijke ruimte en regels is het niet toegestaan om enkele jaren na dato alsnog een bruidsschat beschikbaar te stellen. Verder moet voorafgaand aan de verzelfstandiging een besluit over de bruidsschat worden genomen en mag de (maximale) bijdrage niet in één keer in het eerste jaar worden betaald.

²⁵ Als gevolg van een latere wetswijziging gold per 1 januari 2010 ook voor het voortgezet onderwijs het kalenderjaar als maatstaf voor de berekening van de vergoeding

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

Ook kan een vergoeding in enig jaar niet hoger zijn dan de vergoeding van het voorafgaande jaar (behoudens het 1^e jaar indien de verzelfstandiging op een zodanig tijdstip ingaat dat niet het volledige bedrag beschikbaar kan worden gesteld).

12.1.5. Bestedingsvrijheid & verantwoording

De bestedingsvrijheid van de bruidsschat is beperkt. De bruidsschatgelden kunnen uitsluitend worden besteed aan uitgaven die vallen onder het begrip kosten voor administratie, beheer en bestuur. Daarbij kan gedacht worden aan de volgende uitgaven,

- bestuurlijke kosten: bijvoorbeeld reis- & verblijfskosten, huisvesting etc.;
- de kosten van de financiële- en personeelsadministratie, ook de uitbesteding aan een administratiekantoor;
- de kosten van de beleidsondersteuning op onderwijskundig, personeel en financieel terrein,
- de kosten van aansluiting of instandhouding van geschillen, klachten/ bezwaarschriften commissies;
- de kosten van het bovenschools management.

De wet schrijft voor dat het schoolbestuur dat een bruidsschat ontvangt, jaarlijks zowel aan het gemeentebestuur als aan de overige schoolbesturen die gelijksoortige scholen in stand houden, een verklaring van de accountant overhandigt. Uit die verklaring moet blijken dat zowel de bruidsschat van dat jaar als de voor dat jaar reguliere ontvangsten rijksvergoeding voor ABB, besteed is aan uitgaven zoals hiervoor omschreven. Voor alle duidelijkheid, deze verantwoording geldt uitsluitend voor het budget ABB binnen de rijksvergoeding materieel.

Maakt het bevoegd gezag in enig jaar dit budget voor ABB niet op, dan moet het restant worden teruggestort in de gemeentekas. Een bevoegd gezag mag de bruidsschat dus niet geheel of gedeeltelijk jaaroverschrijdend reserveren.

12.1.6. Overgangsregeling

De bruidsschatregeling is een overgangsregeling. De periode die zes jaren omvat, is voor het voortgezet onderwijs gestart op 1 augustus 2002 en is voor het primair onderwijs en de WEC-scholen gestart op 1 januari 2003. Vindt de verzelfstandiging plaats binnen de periode van zes jaar dan blijft het recht in stand om gedurende de volle periode van vijf jaren een bruidsschat mee te geven.

In 2008 is de regeling verlengd voor de duur van twee jaar (2009 en 2010). Dit betekent dat toepassing van de regeling uiterlijk in 2010 moet worden overeengekomen middels een Raadsbesluit. Na deze datum bestaat er geen recht meer op de regeling. Per 1 januari 2011 kan de regeling niet meer worden toegepast.

12.1.7. Criteria en vragen

In de voorbereidingsfase die leidt tot besluitvorming over en de daadwerkelijke realisering van de verzelfstandiging, is de vraag over de noodzaak de bruidsschatregeling toe te passen een belangrijk element. Wat is een redelijke omvang van de bruidsschat? Richtsnoer bij de beantwoording kunnen de volgende elementen zijn.

- Het voorzieningenniveau aan (ambtelijke en bestuurlijke) ondersteuning tot nu toe, op basis van een bestuursfilosofie kan een gemeente zich intensief of op hoofdlijnen met het openbaar onderwijs bemoeien. Als het gemeentebestuur het wenselijk acht dat ook na de verzelfstandiging een substantiele ondersteuning noodzakelijk of wenselijk is, dan is dat gegeven een aanknopingspunt voor de discussie over de bruidsschat.

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

De nieuwe bestuurlijke organisatie: ter voorbereiding van de verzelfstandiging wordt kijkend naar de eigen omstandigheden een ontwerp gemaakt van de nieuwe (bestuurlijke) organisatie. De bestuurlijke schaal, de bestuursfilosofie, de organisatie van het bovenscholings management en de wijze waarop de ondersteuning wordt opgezet, bepalen in sterke mate het ontwerp. De vertaling van deze blauwdruk in formatie en kosten geeft een beeld van het benodigde budget.

13. Bijlage: Gangbare budgetten binnen het primair onderwijs

Op basis van ervaring en onderzoek is inzicht in de baten en lasten van administratie, beheer en bestuur. Overigens geniet dit onderwerp historisch gezien ook vanuit OC&W volop aandacht in het kader van de effectiviteit van de bekostiging.

Onderstaand geven we aan wat zoal de inkomstenbronnen zijn voor administratie, beheer en bestuur. Met de invoering van de lumpsumfinanciering per 1 augustus 2006 in het basisonderwijs is ook de zogenaamde "oormerking" van bedragen weggevallen waardoor alle materiele en alle personele budgetten naar eigen inzicht kunnen worden besteed²⁶. Binnen de rijksvergoedingen OC&W worden de budgetten nog wel naar bestemming toegekend.

In de bekostiging zijn middelen opgenomen voor beheer en bestuur.

1. Materiele instandhouding, het budget voor administratie, beheer en bestuur.
  - een vergoeding voor de administratie, veelal volledig nodig voor de (uitbesteding van) de financiële administratie en/of de personele- en salarisadministratie.
  - een vergoeding voor de bekostiging van het onderhoudsbeheer, bv. het (laten) opstellen van de meerjarenonderhoudsplannen.
  - een bijdrage voor beheer en bestuur, in de praktijk worden hieruit (een deel van) derden betaald, accountant, Caso, contributies etc.
2. Budget bestuur & management: dit budget bestaat sinds 1 augustus 2004 en is een vervolg op de toenmalige BKB-regeling. De budgetten bedroegen € 2.804,04 per school en € 41,50 per leerling. Met uitzondering van een beperkt budget voor kleine scholen is deze vergoeding met ingang van 1 augustus 2010 vervallen binnen de bekostiging voor het primair onderwijs.
3. Budget personeels- en arbeidsmarktbeleid (BPA): in de basis is dit geen vergoeding voor bestuur en management. Bij invoering van het budget in 2001 is een aantal budgetten samengevoegd met daarin een vergoeding voor management van € 4,12 per leerling. Gelet op de indexering zal dit thans circa € 5 per leerling bedragen.

²⁶ Met uitzondering van de leerling-gebonden financiering (het rugzakje) en de zorgmiddelen

Raadsvoorstel - Voorstel herziening bruidsschat O2G2.

Een analyse op de toepassing van de bruidsschatregeling

14. Bijlage: tabel met uitgewerkt voorstel

Concept berekening bruidsschatregeling Groningen (maal € 1.000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	totaal
KOSTENSOORT						
structureel						
Bovenschoolse personeelslasten normatief	€ 1 500	€ 1 523	€ 1 545	€ 1 569	€ 1 592	€ 7 728
Bestuurlijke lasten	€ 300	€ 305	€ 309	€ 314	€ 318	€ 1 546
Ondersteuning personeel (advies & uitzend)	€ 45	€ 46	€ 46	€ 47	€ 48	€ 232
Overige personeelslasten	€ 75	€ 76	€ 77	€ 78	€ 80	€ 386
Huisvestingslasten	€ 435	€ 442	€ 448	€ 455	€ 462	€ 2 241
Overige lasten	€ 450	€ 457	€ 464	€ 471	€ 478	€ 2 319
<i>totaal structureel</i>	€ 2 805	€ 2 847	€ 2 890	€ 2 933	€ 2 977	€ 14 452
incidenteel						
incidenteel personeel						
Bijdrage opdracht reductie formatie	€ 300	€ 250	€ 200	€ 150	€ 75	€ 975
Scholing en training personeel staf/ bestuursbureau	€ 25	€ 15	€ 5	€ 0	€ 0	€ 45
Frictekosten op basis van % forfat	€ 165	€ 55	€ 0	€ 0	€ 0	€ 220
Scholing/ training CvB/ RvT	€ 15	€ 5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 20
incidenteel overig						
Kosten extra inzet accountant/ advies & diensten	€ 15	€ 15	€ 0	€ 0	€ 0	€ 30
Kosten overig juridisch advies	€ 25	€ 8	€ 0	€ 0	€ 0	€ 33
Kosten inrichting/ verbetering P&C (voorwaarde)	€ 35	€ 10	€ 5	€ 5	€ 0	€ 55
P&R en marketing (website & communicatie)	€ 25	€ 10	€ 5	€ 5	€ 0	€ 45
Bijdrage onderhoudsbeheer (50% van Mat LS)	€ 50	€ 40	€ 30	€ 20	€ 10	€ 150
Hennrichting ICT	€ 15	€ 5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 20
Medezegenschap incidenteel	€ 10	€ 5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 15
<i>totaal incidenteel</i>	680	418	245	180	85	€ 1 608
TOTAAL KOSTEN	3 485	3 265	3 135	3 113	3 062	€ 16 060
Saldo baten & lasten						
Structurele kosten	€ 2 805	€ 2 847	€ 2 890	€ 2 933	€ 2 977	€ 14 452
Incidentele kosten	€ 680	€ 418	€ 245	€ 180	€ 85	€ 1 608
<i>Totaal kosten</i>	€ 3 485	€ 3 265	€ 3 135	€ 3 113	€ 3 062	€ 16 060
Vergoeding ABB VO	€ 1 024	€ 1 040	€ 1 055	€ 1 071	€ 1 087	€ 5 277
Vergoeding ABB PO	€ 520	€ 528	€ 536	€ 544	€ 552	€ 2 679
Bijdrage gemeente	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
<i>Totaal baten</i>	€ 1 544	€ 1 567	€ 1 591	€ 1 615	€ 1 639	€ 7 956
SALDO Baten min Kosten	-€ 1 941	-€ 1.697	-€ 1.544	-€ 1.498	-€ 1.423	-€ 8.103
Aantal maal de ABB-vergoeding	1,26	1,08	0,97	0,93	0,87	5,25

Bijlage - Reactie van het audit committee op onderzoek bruidsschatregeling O2G2.

Griffie

Onderwerp Reactie audit committee op onderzoek
bruidsschatregeling O2G2

Aan de leden van de raad

Telefoon 050 367 77 27

Bijlage(n)

Ons kenmerk GR 11.2759129

Datum 28-09-2011 Uw brief van

30 SEP 2011

Uw kenmerk

Geachte raadsleden,

Inleiding

In uw vergadering van 25 mei jl. hebt u besloten om bij het onderzoek naar de bruidsschat voor O2G2 het audit committee de rol van kritisch meelezer te spelen. Met deze brief geeft het audit committee aan wat daarvoor is gedaan en wat de bevindingen van het audit committee zijn ten aanzien van het proces en de kwaliteit van het door bureau VOS / ABB uitgevoerde onderzoek. Hiermee beoogt het audit committee input mee te geven voor het politieke debat dat in de raadscommissie en de raad plaatsvindt over het bruidsschatonderzoek en over de toekomst van O2G2.

Proces

Het audit committee heeft in zijn vergadering van 8 juni jl. de onderzoeksvragen, die door het college van B&W waren opgesteld voor het onderzoek naar de bruidsschat, besproken. De leden van het audit committee hebben toen als belangrijkste de opmerking gemaakt dat het onderzoek zich niet alleen tot de bruidsschat zou moeten beperken, maar dat er ook zou moeten worden meegenomen of O2G2 zelfstandig en los van de bruidsschat op eigen benen zou kunnen staan. Het college van B&W heeft in de vergadering van het audit committee van 8 juni jl. aangegeven dat dit ook de bedoeling van het onderzoek is. Achteraf kan worden geconstateerd dat met deze opmerking van het audit committee niets is gedaan.

De leden van het audit committee komen tot de conclusie dat er van kritisch meelezen eigenlijk geen sprake is geweest. De onderzoeksvragen zijn besproken en daarna kreeg het audit committee op 1 september het eindrapport. Mede vanwege de tijdsdruk en wellicht ook de vakantieperiode is het audit committee niet in de gelegenheid gesteld zijn rol als kritisch meelezer goed in te vullen.

Op 21 september jl. heeft het audit committee het eindrapport van het onderzoeksbureau VOS / ABB besproken in de eigen vergadering. Bij die bespreking waren de onderzoeker van VOS/ABB en de dienstcontroller van de dienst OCSW aanwezig. Ook de accountant als adviseur van de raad en de concerncontroller als adviseur van B&W waren bij die bespreking aanwezig.

Bijlage - Reactie van het audit committee op onderzoek bruidsschatregeling O2G2.

Volgvel 1

Onderwerp Reactie audit committee op onderzoek
bruidsschatregeling O2G2

Inhoud

Over het rapport dat er nu ligt, is het audit committee in die zin tevreden dat het een degelijk onderzoek is. Er wordt een helder antwoord gegeven op de gestelde vragen. Ook wordt helder gemaakt op welke wijze de bruidsschat berekend kan worden en welke vrijheid gemeenten daarin hebben. Verder blijkt uit het advies dat de doorbetalingsregeling aan het bijzonder onderwijs van toepassing is.

Wel vindt het audit committee het jammer dat de onderbouwing voor de hoogte van de bruidsschat wordt gevonden in een vergelijking met andere gemeenten die het openbaar onderwijs hebben verzelfstandigd. Het audit committee had graag gezien dat een meer op de Groningse situatie toegespitste onderbouwing was gegeven, waarbij gekeken was naar de baten en lasten en naar de exploitatie van het openbaar onderwijs en met een koppeling tussen de oude en de nieuwe situatie. Verder vindt het audit committee het opvallend dat niet is onderzocht of de bezuiniging bij de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs van 1,7 miljoen euro ook echt haalbaar zou zijn.

VOS / ABB heeft naast dit bruidsschatonderzoek al in 2007 een bestuurlijke scan uitgevoerd naar het openbaar onderwijs in Groningen. Daarbij heeft VOS / ABB ook een globale berekening gemaakt van de eventueel te betalen bruidsschat. Het audit committee vindt het jammer dat dat in het huidige onderzoek niet is gerefereerd aan het onderzoek van 2007. Het verschil in de toen ingeschatte hoogte van de bruidsschat van 2 miljoen euro en de nu te betalen 8 miljoen euro verklaart de onderzoeker van VOS/ ABB door te wijzen op de destijds gebruikte (verouderde) cijfers van 2005 en de globale wijze van inschatting.

Alles overwegende is het audit committee echter van mening dat het onderzoek naar de bruidsschat een goede basis is voor het voorstel van het college van B&W.

Overige opmerkingen

Met de verzelfstandiging werden twee doelen beoogd: de nieuwe stichting zou bestuurlijk en financieel op eigen benen moeten kunnen staan en de operatie zou voor de gemeente budgettair neutraal moeten verlopen. Het audit committee constateert dat deze twee doelstellingen op gespannen voet met elkaar staan. Uit het gesprek in het audit committee van 21 september kwam naar voren dat de dienst OCSW met de verzelfstandiging een besparing van € 800.000- per jaar op de dienstbegroting heeft gerealiseerd. Dit bedrag wordt eerst gebruikt voor het betalen van de bruidsschat en daarna worden de middelen toegevoegd aan de voorziening onderhoud onderwijshuisvesting. In die zin kan opgemerkt worden dat de operatie niet geheel budgettair neutraal is verlopen.

•
•
•

Bijlage - Reactie van het audit committee op onderzoek bruidsschatregeling O2G2.

Volgvel 2

Onderwerp Reactie audit committee op onderzoek
bruidsschatregeling O2G2

Conclusie

Zoals hiervoor al opgemerkt is met het onderzoek slechts een deel van de vraag beantwoord. Naar het oordeel van het audit committee staan nog de vragen open hoe de verzelfstandiging heeft plaatsgevonden en of O2G2, in lijn met de oorspronkelijke doelstelling, bestuurlijk en financieel in staat is gesteld om voor langere tijd op eigen benen te kunnen staan. Daarnaast kan ook de vraag worden gesteld, vanuit good governance, hoe zorgvuldig de gemeente Groningen het verzelfstandigingsproces heeft doorlopen en afgewikkeld.

Advies

Op grond van de bovenstaande constatering en conclusies adviseert het audit committee als volgt:

1.
  - a. Te onderzoeken of voor de verzelfstandiging van het openbare onderwijs de risico's in de exploitatie van de WMOO en risico's in de onderwijsbedrijfsvoering voldoende in beeld zijn gebracht en afgedekt om na de verzelfstandiging de nieuwe stichting bestuurlijk en financieel op eigen benen te laten staan (een soort due diligence);
  - b. Bij onder punt 1 genoemd onderzoek ook te betrekken het huidige bruidsschatonderzoek;
  - c. Bij onder punt 1 genoemd onderzoek ook te betrekken in hoeverre de besluiten die na 1 januari 2010 zijn genomen van invloed zijn geweest op de ontstane situatie;
  - d. dit onderzoek onder verantwoordelijkheid van de raad te laten plaatsvinden.
2. Het proces van de verzelfstandiging te evalueren.

Met vriendelijke groet,
namens het audit committee,

A.G.M. Dashorst,
Voorzitter.

•
•
•

Bijlage - Bespreekpunten agendapunt B2 OenW 5 oktober 2011

Bespreekpunten GL bij de collegebrief Eindrapportage 'aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011'

1. Wat de GroenLinksfractie betreft spreekt uit het stuk te weinig een visie op het bestrijden van alcoholgebruik en -misbruik bij jongeren. Voortzetting van activiteiten is deels alleen gebaseerd op beschikbare budgetten of uren die VNN beschikbaar heeft. Ook de samenhang tussen activiteiten wordt niet echt duidelijk.
2. Voor allerlei gedragsbeïnvloedende activiteiten (overgewicht, meer bewegen, voorkomen van verslaving etc.) geldt dat het een zaak van lange adem is. Daarnaast komen er natuurlijk steeds nieuwe kinderen en jongeren bij. Een intensieve aanpak voor een jaar of drie is dan minimaal. Wij zijn benieuwd of de andere fracties met ons vinden dat naast de activiteiten die nog wel doorgaan er net als de afgelopen jaren een intensievere aanpak zou moeten zijn (natuurlijk zijn we ons ook bewust van de financiële consequenties en de problemen daarbij, maar dat zou niet leidend moeten zijn in de discussie).
3. Er is, zo blijkt uit de evaluatie, een goede stap gemaakt met het alcoholbewust maken van scholen, wat is de stand van zaken rond de motie "alcoholvrije scholen"?
4. In hoeverre hebben de voorgenomen bezuinigingen op het budget Gezonde en Veilige School effect op de activiteiten die wel of niet worden uitgevoerd in het kader van "Alcohol en Jongeren"? Wanneer ook die bezuiniging (een derde van het budget) ten koste gaat van het alcoholbeleid, is dat dan wel een verstandige bezuiniging?

Collegebrief - Eindrapportage "aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

Bestuursdienst

Afdeling Strategie en Ontwikkeling
Onderwerp Eindrapportage "aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

E-mailadres
jeroen.ten.dam@groningen.nl

Website
www.groningen.nl

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 39 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk BD11.2693451

Datum - 4 AUG 2011 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte mevrouw, heer,

1. Inleiding

In juli 2008 hebben wij het plan "Aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011" vastgesteld en in september 2008 is uw raad geïnformeerd over de inhoud van dit plan.

Aanleiding voor het opstellen van het plan was de toenemende zorg over het overmatig alcoholgebruik door jongeren, met gevolgen voor fysieke en geestelijke gezondheid, overlast en maatschappelijke uitval. Gekozen is voor een integrale benadering met drie pijlers: preventie, regelgeving & handhaving en ondersteunende randvoorwaarden. Bij het uitwerken van het plan werden alle betrokkenen, inclusief de doelgroep jongeren zelf, gehoord. Gekozen werd voor drie duidelijke boodschappen: 'Onder de 16? Dan geen alcohol!', 'Ouder dan 16? Dan verantwoord alcoholgebruik' en 'Ouders bewuster maken van, en kritischer maken op alcoholgebruik van hun kind'. Het plan van aanpak omvatte in totaal 45 activiteiten. Met de uitvoering daarvan werd beoogd een omslag te bewerkstelligen in de jongerencultuur, maar ook in de houding van ouders en de maatschappij ten opzichte van alcoholgebruik onder jongeren.

Uw raad werd in januari 2010 middels een rapportage (BD10.2136664) geïnformeerd over de voortgang van de activiteiten.

In oktober 2010 is de tweede voortgangsrapportage (BD 10.2425064) aan uw raad gezonden. Deze rapportage gaf de voortgang weer tot en met mei 2010 en gaf een voorzet voor de nu voor u liggende eindrapportage.

De bijlage bij deze eindrapportage bevat een overzicht van alle activiteiten en, per activiteit, het bereikte resultaat. Een aantal van de meest in het oog springende activiteiten en resultaten wordt hieronder nader toegelicht. Vervolgens staan we stil bij (de meetbaarheid van) het beoogde effect van de

Bladzijde
Onderwerp

2
Eindrapportage "aanpak overmatig
alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

uitvoering van het plan van aanpak, namelijk afname van overmatig alcoholgebruik door jongeren.

Verder gaan wij in op de samenwerking met externe partijen, is er aandacht voor de financiën en wordt gekeken naar de toekomst van het alcoholmatigingsbeleid voor jongeren.

2. Uitvoering van de activiteiten

2.1. Algemeen

Het plan van aanpak omvatte in totaal 45 activiteiten. Voor 34 daarvan geldt dat ze volledig zijn uitgevoerd en het beoogde resultaat, in het overzicht aangegeven als "indicator einde looptijd", ook is behaald.

Voor twee activiteiten geldt dat ze wel zijn uitgevoerd, maar dat het beoogde resultaat niet is behaald. Daarnaast geldt voor zes activiteiten, dat deze niet overeenkomstig de oorspronkelijke bedoelingen konden worden uitgevoerd. Tot slot is aan twee activiteiten geen uitvoering gegeven.

2.2. Toelichting bij de meest in het oog springende activiteiten en resultaten

Predicaat Alcoholbewuste school (nr. 1)

De introductie van het predicaat Alcoholbewuste school is een succesvolle VNN-maatregel. Een samenhangend alcoholbeleid – formele afspraken over wie, wat, waar, wanneer en vanaf welke leeftijdsgrens alcohol wel of niet is toegestaan, lessen over alcohol, voorbeeldgedrag en aanvullende activiteiten – zorgt voor een optimaal effect van de Alcoholbewuste School.

Een Alcoholbewuste School voldoet aan de wet- en regelgeving zoals vastgelegd in de Drank- en Horecawet. Een alcoholbewuste school laat zien dat de school zorg heeft voor leerlingen, ouders en werknemers. Het alcoholbeleid is daarom een belangrijk onderdeel van het PR-beleid van de school.

Een alcoholbewuste school schept een klimaat dat jongeren boven de 16 jaar stimuleert om bewust met alcoholgebruik om te gaan en dat uitdraagt dat alcoholgebruik onder de zestien jaar niet oké is.

Een duidelijk alcoholbeleid zorgt er voor dat incidenten met alcohol tijdens excursies, schoolreizen, jubilea en schoolfeesten zo veel mogelijk worden voorkomen. Heldere communicatie hierover is altijd een voorwaarde. Zo weet iedereen waar hij of zij aan toe is en wat er van de school mag worden verwacht.

Om voor het predicaat Alcoholbewuste School in aanmerking te komen is een aantal criteria opgesteld. Deze zijn verwerkt in een checklist. Als een school aan alle criteria voldoet kan het predicaat via VNN aangevraagd worden. In september 2010 heeft VNN alle VO-scholen in de gemeente Groningen

Bladzijde
Onderwerp

3
Eindrapportage "aanpak overmatig
alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

aangeschreven. Het Augustinuscollege heeft zich vervolgens als eerste aangemeld. De school voldeed aan alle criteria en kreeg op zes oktober 2010 als eerste school uit handen van wethouder Jannie Visscher het predicaat alcoholbewuste school uitgereikt.

In totaal is het predicaat op acht scholen/schoollocaties uitgereikt (de doelstelling was drie scholen per jaar). De scholen zijn geregistreerd als Alcoholbewuste School en hebben een plaquette (om aan het schoolgebouw op te hangen) ontvangen met het logo van de Alcoholbewuste School.

Toegeleiding naar inloopsprekuren schoolarts bij vermoeden overmatig alcoholgebruik (nr. 2)

Overmatig alcoholgebruik kan leiden tot vermindering van schoolprestaties en schooluitval. Jongeren die op vroege leeftijd beginnen met regelmatig alcoholgebruik hebben meer kans om later verslaafd te raken. Daarom is het belangrijk dat de schoolarts jongeren die overmatig alcohol gebruiken op zijn spreekuur ziet of dat deze leerlingen door de school worden ingebracht in het signaleringssysteem Zorg voor jeugd Groningen.

Elk schooljaar ziet de schoolarts enkele leerlingen met overmatig alcoholgebruik op zijn spreekuur.

Niet alle leerlingen die problemen hebben met betrekking tot overmatig alcoholgebruik worden echter gemeld. Een deel van deze problematiek wordt niet herkend door school of schoolarts omdat het zich buiten de school afspeelt.

Daarnaast is het signaleren van deze problematiek door leerkrachten en mentoren lastig omdat leerlingen vaak een combinatie van problemen hebben zoals schoolverzuim en gedragsproblemen. Omdat alcohol een maatschappelijk geaccepteerde drug is wordt de ernst van de problematiek vaak onderschat.

In 2010 hebben wij met de verspreiding van verwij斯卡arten op de scholen (V(S)O) het thema alcohol en de rol van de schoolarts letterlijk op de kaart gezet. In 2011 willen wij vooral inzetten op het vroegtijdig signaleren en herkennen van overmatig alcoholgebruik. Doel daarvan is dat meer leerlingen vroegtijdig worden toegeleid naar zorg. Hiertoe zullen schoolartsen trainen in vroegtijdige signalering van uit de hand lopend alcoholgebruik. Signalering is ook één van de pijlers van het project De Gezonde School en Genotmiddelen.

De Gezonde School en Genotmiddelen (nr. 4)

Al jarenlang wordt door VNN uitvoering gegeven aan het preventieprogramma *De Gezonde School en Genotmiddelen (DGSG)*. Het doel is ervoor te zorgen dat VO-leerlingen bereid en in staat zijn de risico's van genotmiddelen in te schatten en zich verantwoordelijk te gedragen met het oog op hun eigen gezondheid en die van anderen.

Collegebrief - Eindrapportage "aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

Bladzijde 4
Onderwerp Eindrapportage "aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

Het programma maakt gebruik van de persoongerichte voorlichting waarbij het weten, willen en kunnen centraal staat. Er zijn vier pijlers waaruit het programma is opgebouwd:

- lesgeven
- ouderparticipatie
- signaleren en begeleiden
- reglementeren en dealen

Om de doelstelling te realiseren is het belangrijk dat de school aandacht besteedt aan de vier verschillende pijlers. Lesgeven en het betrekken van ouders hebben daarbij prioriteit.

Binnen DGSG worden digitale lesmaterialen (Electronische Leeromgeving-ELO) gebruikt. Uit de landelijke evaluatie blijkt, dat leerlingen op scholen die het programma uitvoeren, later beginnen met experimenteren met genotmiddelen.

VNN heeft in 2010 alle VO-scholen in de gemeente Groningen benaderd. 17 scholen nemen actief deel aan DGSG. Van deze scholen kunnen 13 scholen aangemerkt worden als DGSG-school, omdat ze aan minimaal twee pijlers van het programma meedoen. Daarmee is de doelstelling gehaald.

Theatervoorstelling 'Roes' van theater de Steeg (nr. 9)

Op 21 oktober 2010 vonden de première en de docentenvoorstelling plaats van de voorstelling "Roes" van Theater de Steeg. De voorstelling is tien keer gespeeld op vijf verschillende scholen. "Roes" wordt gespeeld door een cast van jonge acteurs van de opleiding Kunst, Theater en Media van het Noorderpoort College.

Het is een voorstelling met een zap-achtig karakter: korte scènes, rake dialogen, monologen, dans, zang en sketches. Een flitsende en gevatte voorstelling die de jongeren zowel met humor als met een serieuze ondertoon aan het denken zet over hun eigen handelen met betrekking tot alcohol. Om de impact en herkenbaarheid van de voorstelling zo groot mogelijk te laten zijn is de voorstelling gemaakt met een cast van jonge acteurs. De voorstelling is geschikt voor jongeren vanaf veertien jaar.

De theatervoorstelling blijkt, gezien de reacties uit de zaal, een goed middel te zijn om jongeren op een directe en invoelbare manier met het onderwerp overmatig alcoholgebruik te confronteren. De voorstelling kan een positieve rol spelen in een gewenste mentaliteitsverandering.

Met het lesmateriaal dat bij deze voorstelling is ontwikkeld wordt, aan de hand van een aantal vragen, de voorstelling besproken in de klas. Met behulp van stellingen kan de docent met de leerlingen discussiëren over alcohol en de gevolgen ervan. De Theatervoorstelling en het lesmateriaal sluiten goed aan bij het project "De Gezonde School en Genotmiddelen" in het voortgezet onderwijs.

Bladzijde
Onderwerp

5
Eindrapportage "aanpak overmatig
alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

Alcoholvrije feesten (nr. 11)

Dit soort feesten, waarbij geen alcohol en rookwaren worden verkocht, zijn bedoeld voor jongeren van 12 t/m 15 jaar. De eerste versie is georganiseerd door SAFE en door ons gesponsord. In 2010 heeft SAFE vijf van dit soort feesten in Groningen gegeven. Daarna is het concept volledig door de markt opgepakt. Verschillende aanbieders begeven zich op deze markt. Momenteel is de organisatie BREAK erg actief. Deze feesten van BREAK worden elke schoolvakantie georganiseerd en trekken in Groningen rond de 600 bezoekers per keer.

De afdeling Jeugd- en Jongerenwerk van MJD heeft contact gelegd met de organisatie. De afspraak is gemaakt dat de jongerenwerkers gratis de feesten mogen bezoeken om op de feestlocaties de contacten met jongeren te kunnen leggen. Daarnaast krijgt MJD vrijkaarten om uit te delen aan de doelgroep.

Homeparty's (nr. 13)

We hebben in 2009 een zgn. homeparty ontwikkeld, deze getoetst en één keer uitgevoerd. In 2010 zijn drie homeparty's gegeven aan allochtone ouders met kinderen in de puberleefstijd. Deze huiskamerbijeenkomsten, in een vertrouwde kleine setting, werden gegeven door een VETC-er (VETC = Voorlichting in Eigen, Taal en Cultuur). De VETC-er is op het thema alcohol en opvoeding bijgeschoold door een preventiemedewerker van VNN.

De VETC-er werft een sleutelfiguur die toegang heeft tot de beoogde doelgroep. Het is een laagdrempelige interventie om ouders te ondersteunen in de opvoeding van hun kinderen waar het gaat om alcohol. De voorlichting wordt afgestemd op de vragen en behoefte van de aanwezige ouders.

Deze interventie bleek in het bijzonder geschikt voor het werven van op reguliere wijze moeilijk bereikbare groepen, in dit geval allochtone¹ ouders. Door subsidies aan zelfverenigingen en VETC is de groep allochtonen beter bereikbaar geworden. Het is lastig een uitspraak te doen in hoeverre deze interventie heeft geleid tot vermeerdering van kennis- en opvoedingsvaardigheden bij de deelnemende ouders van de drie homeparty's. Wel blijken homeparty's geschikt te zijn voor het bereiken van allochtone ouders. Wij willen nu onderzoeken of deze interventie ook geschikt is voor het werven van ouders met een lage sociaal economische status.

In 2011 willen we de minder inzetten op algemene voorlichting maar ons nog meer gaan richten op moeilijk bereikbare groepen ouders en inzicht verkrijgen in hoeverre homeparty's leiden tot vermeerdering van kennis, verandering van beeldvorming en verbetering van opvoedingsvaardigheden ten aanzien van alcohol bij de deelnemende ouders.

¹ Alcoholgebruik is in het algemeen geen probleem onder allochtonen, echter wel voor een aantal subgroeperingen.

Bladzijde
Onderwerp

6
Eindrapportage "aanpak overmatig
alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

Alcoholreclame (nr. 45)

De Reclamecode voor Alcoholhoudende Dranken is van toepassing op reclame voor alcoholhoudende drank. In de Code zijn allerlei voorschriften opgenomen met betrekking tot alcoholreclame en jongeren. Zo mag reclame voor alcoholhoudende drank in welke vorm dan ook geen publiek bereiken dat voor meer dan 25% bestaat uit minderjarigen. Ook mag het aanprijzen van alcoholhoudende drank door promotieteams niet gericht zijn op minderjarigen.

Toezicht alcoholverstreking aan 18 – minners

Over de jaren 2009 en 2010 zijn door inspecteurs van de Voedsel – en Warenautoriteit in totaal 417 controles uitgevoerd, vaak in combinatie met controle op naleving van het rookverbod in de horeca. Er zijn naar aanleiding van de controles acht maatregelen getroffen, dat wil zeggen een waarschuwing of een bestuurlijke boete. In 2011 zijn tot op heden 26 controles geweest.

De politie en de gemeentelijk toezichthouders horeca van de Dienst RO/EZ hebben een "tipfunctie" naar de VWA indien zij signaleren dat er door een bedrijf alcohol aan 18-minners verkocht wordt. In dat verband zijn er de afgelopen twee jaren geen tips aan de VWA doorgegeven.

Ook omgekeerd hebben de door hen uitgevoerde controles de VWA in de jaren 2009 en 2010 geen redenen gegeven om aan de gemeente het verzoek te doen om tot bestuursrechtelijke maatregelen over te gaan ten aanzien van een horecabedrijf of winkel i.v.m. door hen geconstateerde overtredingen van het verkoopverbod van alcohol aan 18-minners.

De conclusie mag dan ook zijn dat de leeftijdsgrens voor de verkoop van alcohol over het algemeen goed wordt nageleefd.

2.3. Activiteiten die niet volledig konden worden uitgevoerd.

Er zijn enkele activiteiten waarbij het beoogde resultaat niet kon worden bereikt of waarbij de indicator niet bruikbaar bleek. Het gaat dan om:

- de toegeleiding naar het inloopspreekuur schoolarts bij vermoeden van overmatig gebruik (nr. 2): het bereikte resultaat zou gemeten worden op basis van het aantal verwijzingen naar aanleiding van de verspreiding van de verwijskaarten "Alcohol? De schoolarts weet raad". Deze indicator blijkt lastig toepasbaar, omdat niet is geregistreerd of de verwijzing op basis van de verwijskaart tot stand is gekomen. JGZ artsen registreren wel op de noemer 'verslaving jongeren' in het digitaal dossier jeugdgezondheidszorg;
- Preventieprogramma "Ik wait wat ik dou" (nr. 3): het beoogde resultaat was dat 80% van de scholen mee zou doen. Die doelstelling bleek te hoog gegrepen. Scholen gaven aan dat het aanbod aan preventieprogramma's en themadagen dermate groot is dat ze keuzes

Bladzijde
Onderwerp

7
Eindrapportage "aanpak overmatig
alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

moeten maken. Het niet halen van het beoogde resultaat is in dit geval dus niet een gevolg van onvoldoende inzet.²

Voorts geldt voor zes van de activiteiten dat die niet overeenkomstig de oorspronkelijke bedoelingen konden worden uitgevoerd vanwege 'gewijzigde omstandigheden'.

Het betreft:

- ouderavonden en cursussen vanuit de Centra voor Jeugd en Gezin (nr. 12): Het was oorspronkelijk de bedoeling vanuit de CJG's ouderavonden en cursussen voor ouders te organiseren. Na de mislukte pilot voor de ouderavond in het CJG Beijum (daar kwamen geen ouders op af) is vanuit de projectgroep CJG besloten een andere koers te varen. Dit soort activiteiten zouden veel meer op de vindplaatsen van jongeren en ouders moeten worden aangeboden. Het CJG wil dan ook graag aansluiting zoeken met het onderwijs en met bestaande programma's als De Gezonde School en Genotmiddelen. Een belangrijke pijler van dit door VNN uitgevoerde preventieprogramma is ouderparticipatie. Het CJG wil optimaal gebruik maken van de bestaande structuren en programma's.
- ontwerpwedstrijd 'freecards' ten behoeve van verspreiding op scholen en in horeca (nr. 16): de campagne is niet voortgezet wegens capaciteitsproblemen. De kosten voor het ontwikkelen van 'freecards' bleken bij nader inzien en in relatie tot het te verwachten rendement te hoog.
- discussie over thema Alcohol & Jongeren op interactieve website (nr. 19): pilot cloud050 is beëindigd. Op deze manier was er geen beschikking meer over een interactieve website. Invulling gegeven aan de maatregel door de stedelijke jongeren videoredactie van OOG-tv filmpjes te laten maken over het thema alcohol en jongeren en te laten plaatsen op de site van stadje tv.
- conferentie best-practice bijeenkomst over alcoholbeleid en ouderparticipatie (V(S)O) (nr. 24): de Gezonde en Veilige School heeft een andere werkwijze gekregen. In de nieuwe opzet vinden geen docentbijeenkomsten meer plaats.³
- maken en verspreiden van een sociale kaart (sportaccommodaties) m.b.t. alcoholgerelateerde problemen (nr. 25): Ons idee om aan te sluiten bij de informatievoorziening tijdens IVA trainingen hebben we losgelaten. VNN en Huis voor de Sport geven die trainingen en delen na afloop informatie uit. Samen met deze instellingen zijn we tot de

² Grote aanbod preventieprogramma's zal geagendeerd worden voor het Groot Scholen Bestuur

³ Idem het ontbreken van docentbijeenkomsten in de nieuwe werkwijze van de Gezonde en Veilige School.

Bladzijde
Onderwerp

8
Eindrapportage "aanpak overmatig
alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

- conclusie gekomen dat een sociale kaart/folder over alcoholgerelateerde problemen niet past bij de training.
- ontwikkelen en aanbieden checklist om integraal (sportaccommodaties) alcoholbeleid te bevorderen (nr. 37): is ingehaald door landelijke initiatieven. NOC*NSF en een vijftal grote sportbonden hebben samen met Trimbosinstituut een toolkit ontwikkeld die onder alle sportverenigingen is verspreid.

Een probleem deed zich ook voor bij de activiteiten waarvan de uitvoering is belegd bij Verslavingszorg Noord Nederland (VNN). Gedurende de gehele looptijd van het plan van aanpak is de inzet van VNN achtergebleven bij de verwachtingen en de daarover in de subsidiebeschikking(en) geformuleerde opdracht. Medio 2010 is VNN daarop aangesproken. Dat heeft er toe geleid dat een aantal activiteiten alsnog succesvol is opgepakt. Dit geldt overigens niet voor alle activiteiten.

De activiteiten nr. 7 (alcoholvariant van 'Actie Tegengif') en activiteit nr. 14 (voorlichting alcoholbeleid in horecagelegenheden) zijn niet uitgevoerd. Met betrekking tot laatstgenoemde activiteit heeft VNN echter ook aangegeven daar vanaf te willen zien. Naar hun oordeel zullen die bijeenkomsten weinig toegevoegde waarde hebben en doet de horecabranche zelf voldoende op dit punt.

3. (Meetbaarheid van de) Effecten van het beleid

In het plan van aanpak zijn de volgende **doelstellingen** vastgelegd:

"Wij willen in navolging van de Hoofdlijnenbrief alcoholbeleid van het kabinet om deze reden dat de aanvangsleeftijd van het alcoholgebruik omhoog gaat, dat jongeren onder de 16 helemaal geen alcohol drinken en dat jongeren van 16 jaar en ouder verantwoord met drank omgaan. Deze ambities zijn in de sfeer van monitoring goed te volgen. Wij willen in de periode 2008 – 2011 bereiken dat:

- *het aantal jongeren in klas 4 van het VO dat maandelijks minstens één keer 'doorzakt' daalt van 42% naar 36%.*
- *het percentage 12 – tot 15 jarigen dat alcohol gebruikt daalt van 82% naar 62% (het streefcijfer uit de Hoofdlijnenbrief).*
- *het aantal ouders dat goedkeuring hecht aan het drankgebruik van hun kind(eren) in deze periode daalt van 61% naar 50%.*

....."

De grondslag voor de geformuleerde doelstellingen vormden, naast de Jeugdpeiling 2006, de resultaten van de Jeugdgezondheidsenquête 2004. In november 2009 werden echter de resultaten van de door de GGD uitgevoerde provinciale Jeugdgezondheidsenquête 2008-2009, waarvan de meting is uitgevoerd voordat met de uitvoering van het plan van aanpak werd

Collegebrief - Eindrapportage "aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011

Bladzijde
Onderwerp

9
Eindrapportage "aanpak overmatig
alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

begonnen, bekend. Op basis daarvan kon geconcludeerd worden dat "de startsituatie" bij aanvang van de uitvoering van het plan van aanpak veel gunstiger was dan in het plan van aanpak stond aangegeven en dat feitelijk de Jeugdgezondheidsenquête 2008-2009 als een nulmeting voor het plan van aanpak beschouwd kan worden.

	Jeugdgezondheidsenquête 2004 = in plan van aanpak aangegeven startsituatie	Doelstelling in plan van aanpak	Jeugdgezondheids- enquête 2008-2009 = feitelijke nulmeting
Aantal jongeren in klas 4 van het VO dat maandelijks minstens één keer doorzakt.	42%	36%	37%
Percentage 12 tot 15-jarigen dat alcohol gebruikt	84%	62%	66%
Aantal ouders dat goedkeuring hecht aan het drankgebruik van hun kind(eren).	61%	50%	42%

Momenteel zijn geen actuele gegevens beschikbaar over de stand van zaken betreffende de doelstellingen. De jeugdpeiling kan namelijk niet op de doelstellingen van het plan van aanpak worden gelegd.

Voor actuele gegevens is het wachten op de resultaten van de Jeugdgezondheidsenquête 2012 – 2013.

De discrepantie tussen de start en looptijd van het plan van aanpak en de momenten waarop de effecten van het beleid gemeten zouden kunnen worden was bij de samenstelling van het plan al bekend. Oplossingen daarvoor bleken binnen de organisatie en planning van de Jeugdgezondheidsenquetes niet mogelijk. Vandaar ook dat in het plan indicatoren aan de activiteiten zijn gekoppeld, zodat gestuurd kon worden op de inspanningsverplichtingen in plaats van op de bereikte effecten.

4. Uitvoering activiteiten door externe partijen

VNN

Omtrent de uitvoering van activiteiten door externe partijen werd in hoofdstuk twee al even gewezen op de problemen van de uitvoering van een aantal activiteiten door VNN.

Omdat de VNN-activiteiten vallen binnen de beleidsterreinen van verschillende gemeentelijke diensten werd ervoor gekozen te werken met één centrale subsidiebeschikking AOJ. Dit is ingegaan in het subsidiejaar 2009. In de eerste en de tweede voortgangsrapportage werd vastgesteld dat de inzet van VNN is achtergebleven bij de verwachtingen en de in de subsidiebeschikking AOJ geformuleerde opdracht. In deze eindrapportage is het beeld wel positiever, maar helaas kan ook vastgesteld worden dat VNN - ook na herhaaldelijk aandringen- niet alle 'Alcohol onder Jongeren'-

Bladzijde 10
Onderwerp Eindrapportage "aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

activiteiten heeft uitgevoerd die we via de subsidiebeschikking aan ze gevraagd hebben.

Naar aanleiding hiervan zijn duidelijke afspraken met VNN gemaakt ten aanzien van de toekomstige samenwerking. De subsidie voor de niet uitgevoerde activiteiten is van VNN teruggevorderd (zie paragraaf vijf).

Politie en VWA

De Politie en de Voedsel- en Waren Autoriteit (VWA) zijn als externe partijen bij de uitvoering van het plan van aanpak betrokken. Deze twee partijen hebben een taak met betrekking tot het toezicht op en de handhaving van de verkoop van alcohol aan minderjarigen. Daartoe zijn in 2009 samenwerkingsafspraken met de gemeente Groningen gemaakt.

De VWA is op grond van de Drank- en Horecawet toezichthouder op naleving van het verbod op verkoop van alcohol aan minderjarigen. De politie en de gemeentelijk toezichthouders horeca hebben geen toezichthoudende taak op dat punt. Zij vervullen echter wel een signalerende taak t.b.v. de VWA. De samenwerking tussen de partijen met betrekking tot het toezicht en de handhaving zal structureel worden voortgezet.

5. Financiën.

Het merendeel van de activiteiten kon uitgevoerd binnen de budgetten van de reguliere financiële- en beleidskaders van OCSW, HVD en Bestuursdienst. Binnen de HVD-budgetten Gezonder Zorgen II en Drugspreventie waren specifieke middelen vrijgemaakt voor dit plan van aanpak, in totaal € 108.000 voor drie jaren.

In het in de bijlage opgenomen activiteitenoverzicht is, in gevallen waarin geen sprake was van dekking uit een regulier budget, aangegeven welke uitgaven zijn gedaan. In totaal belooft dat een bedrag van € 39.120, waarvoor dekking gevonden kon worden binnen de extra beschikbaar gestelde middelen.

Voor de periode van 2008 tot en met 2010 is in totaal € 23.700 aan subsidie verstrekt aan VNN. Op basis van de verantwoording van VNN is een bedrag van € 11.700 teruggevorderd.

6. Toekomst

Een aantal activiteiten willen we, ondanks de afsluiting van het plan van aanpak in 2011 nog voortzetten. Dat betreft:

- het preventieprogramma "ik wait wat ik dou": Veel scholen hebben de lesmaterialen, maar weinig scholen nemen deel. Wij willen er daarom nogmaals op investeren dat meer scholen ook daadwerkelijk

Bladzijde
Onderwerp

11
Eindrapportage "aanpak overmatig
alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

deelnemen in de vorm van het geven van lessen over genotmiddelen en gastlessen. Gestreefd wordt naar een deelname van 20% van de BAO-scholen;

- uitbreiding preventieprogramma "Maand van Liefde en Genot" op vijf scholen, met als doelstelling dat alle vijf scholen in de prioriteitswijken mee doen;
- organisatie van vijf homeparty's voor allochtone- en moeilijk bereikbare groepen;
- organisatie van twee voorlichtingsavonden Alcohol en Opvoeding in samenwerking met het CJG;
- onderzoek door VNN waarom het protocol 'Alcohol en drugserelateerde ziekenhuisopnames' niet heeft geresulteerd in verwijzingen naar VNN;
- voortzetten verspreiding verwijskaarten in V(S)O ten behoeve van doorverwijzing van leerlingen met overmatig alcoholgebruik naar schoolarts;

De totale kosten van deze voort te zetten activiteiten kunnen gedekt worden uit het restant van de voor het plan van aanpak beschikbaar gestelde middelen.

Voor de periode ná 2011, hebben wij zowel in "gezonder zorgen III" als in het Integraal Jeugdbeleid, aandacht voor de aanpak overmatig alcoholgebruik onder jongeren. Wij zullen wederom verschillende activiteiten uitvoeren in het kader van alcoholbeleid gericht op jongeren.

Ook voor de komende jaren blijft het uitgangspunt; "onder de 16, geen alcohol!" en daarboven streven we naar een verantwoorde omgang met alcohol.

6.1. Nieuwe Drank- en Horecawet

Onlangs is in de Tweede Kamer het wetsvoorstel tot wijziging van de Drank- en Horecawet aangenomen. Het voorstel houdt de volgende wijzigingen in:

- het toezicht op naleving van de Drank- en horecawet gaat van de VWA over naar gemeenten;
- de burgemeester wordt het bevoegd gezag voor het toezicht op naleving van de Drank- en horecawet;
- het bezit van alcohol op straat of in een horecabedrijf bij 16-minners wordt strafbaar gesteld (tot nu toe was alleen de verkoper/kroegbaas strafbaar);
- gemeenten krijgen de mogelijkheid om toegangsleeftijd voor horecabedrijven te koppelen aan de horecasluitingstijd;
- gemeenten krijgen de mogelijkheid de toepassing van happy-hours te beperken;

Collegebrief - Eindrapportage "aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011

Bladzijde 12
Onderwerp Eindrapportage "aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

- er komen minimum en maximum sancties voor ondernemers doe voor de derde maal in een jaar alcohol aan 16-minners verkopen.

Deze wijzigingen geven gemeenten meer repressieve instrumenten om alcoholmisbruik onder jongeren ook aan te pakken.
Het wijzigingsvoorstel moet nog behandeld worden in de Eerste Kamer.
Inwerkingtreding van de nieuwe Drank- en Horecawet wordt verwacht per 1 januari 2012, uiterlijk 1 juli 2012.

7. Conclusies

Vastgesteld kan worden dat aan alle 45 activiteiten uit het plan van aanpak serieuze uitvoering is gegeven en de beoogde inspanningsverplichtingen zijn nagekomen. In slechts zes van de 45 activiteiten kon dat vanwege "overmacht" niet worden bereikt, dat wil zeggen dat gewijzigde omstandigheden de beoogde uitvoering van de activiteit doorkruisten en/of verhinderden.

Op dit moment zijn helaas nog geen cijfers beschikbaar om te kunnen vaststellen of de uitvoering van alle activiteiten ook het beoogde effect heeft gehad. Daarvoor is het wachten op de resultaten van de Jeugdgezondheidsenquête 2012-2013.

Wat betreft het verbod op de verkoop van alcohol aan minderjarigen kan geconcludeerd worden dat door de VWA, en ook door de politie en de bestuurlijk toezichhouders horeca van de dienst RO/EZ, heel weinig overtredingen van dat verkoopverbod geconstateerd worden. Kennelijk verkrijgen jongeren de alcohol niet in de horecabranche en de detailhandel, maar "via via" en in de thuissituatie. Wat betref het laatste is helaas gebleken dat ouders een moeilijk te mobiliseren en te bereiken groep vormen, want er was weinig belangstelling voor de themagerichte ouderavonden. Daarom willen wij daar, door voortzetting van het preventieprogramma "Ik wait wat ik dou" en de organisatie van home-party's voor moeilijk bereikbare ouders, op in blijven zetten.

Wij verwachten u met het voorgaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.R. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Collegedebrief - Eindrapportage "aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011

BIJLAGE

ACTIVITEIT EN DOELGROEP	DIENST/BELEIDSKADER	Uitvoering	indicator einde looptijd	STAND VAN ZAKEN eind 2010 & TOELICHTING	Financiering
PREVENTIE					
1 Introductie Predicaat 'de alcoholbewuste school' (BAO V(S)O)	OCSW/ GVS	GGD, VNN	Elk jaar 3 scholen (VO), looptijd is 3 jaar dus 9 scholen.	Predicaat is op 8 VO-scholen uitgereikt. Augustinus College, Gomanus College (4 locaties), Reitdippoollegs, Vinkenborgh/Wiigenborgh en Willem Lodewijk Oymastium	€ 4.620,00
2 Toegedaling naar inlooptreekuur schoolarts bij vermoeden overmatig gebruik (V(S)O)	HVD/ WCPV	V(S)O	Aantal verwijzingen	Factheet voor JGZ artsen ontwikkeld en uitgereikt. Verspreiding verwijs kaarten in V(S)O is voortgezet. De rol van de arts JGZ en het thema alcohol is letterlijk op de kaart gezet en ingebed in het reguliere aanbod. De verspreiding van verwijskaarten op de scholen heeft nog niet geresulteerd in extra verwijzingen van kinderen met alcoholgerelateerde problematiek. Uit de evaluatie is gebleken dat de indicator, die destijds bij de uitvoering is gehanteerd, lastig toeepasbaar is. Er is niet geregistreerd of de verwijzing op basis van de verwijskaart tot stand is gekomen. JGZ artsen registreren wel op de noemer 'verslaving jongeren' in het digitaal dossier, jeugdgezondheidszorg.	725 regulier
3 Preventieprogramma "Ik wait wat ik dou" incl gastlessen en ouderavonden (BAO groep 8 / ouders)	HVD/ GZIL GVS	GGD	80% van de scholen doet mee in 2010	In november 2009 ontvingen alle basisscholen weer een aanbodpakket voor lesmateriaal, gastlessen en ouderavonden in 2010. Dit resulteerde in 9 gastlessen in tweede helft schooljaar 2009-2010. In augustus 2010 ontvingen alle basisscholen weer een aanbodpakket voor het schooljaar 2010-2011. In 2010 werden 13 gastlessen gegeven en zijn lesmaterialen op 2 scholen uitgereikt. 56% van de scholen heeft de lesmaterialen en kan deze jaarlijks gebruiken. De extra inspanningen hebben geleid tot borging maar niet tot doelname nieuwe scholen. Het gescilde doel om 80% van de scholen te bereiken bleek te hoog gegrepen. Scholen geven aan een groot aanbod aan programma's, thema's en dergelijke te hebben en maken hun eigen keuze. Het preventieprogramma "Ik wait wat ik dou" sluit goed aan bij het preventieprogramma van het voortgezet onderwijs "De gezonde school en genotmiddelen".	regulier GZ
4 Preventieprogramma "De gezonde school en Genotmiddelen" incl. gastlessen en ouderavonden (V(S)O)	OCSW/GVS/ VNN	VNN/CSGNN	40% van de VO-scholen doet mee in 2010	Het preventieprogramma DGSJ is een preventieprogramma over alcohol, roken en drugs voor het Voortgezet Onderwijs. 13 scholen (50%) voeren het volledige DGSJ programma uit. De peilers hiervan zijn: lesgeven, ouderparticipatie, signaleren en begeleiden en reglementeren. Vanuit het jongeren team van VNN preventie en VNN hulpverlening gezamenlijk zijn contacten gelegd met de zorgstructuren in het onderwijs. Leeringsbegeleiders en mentoren weten steeds beter de verslavingszorg te vinden wanneer zij signalen oppakken over middelengebruik onder leerlingen. Op vijf scholen leidde dat tot hulpverlening of adviesgesprekken.	GZ
5 Preventieprogramma "Maand van Liefde en Genot" (over seks en genotmiddelen) (VMBO en VSO)	HVD+OCS W/GZIL	VNN/ CSGNN	100% deelnemende scholen in prioriteitswijken	Alle vijf VMBO/VSO scholen in de prioriteitswijken hebben deelgenomen.	GZ
6 Uitbreiding "Maand van Liefde en Genot" naar alle scholen voor VO (V(S)O)	HVD + OCSW/ GVS	VNN/ CSGNN	Uitbreiding met 5 scholen gerealiseerd	De uitbreiding "Maand van Liefde en Genot" op 5 scholen is gerealiseerd. Er zijn 5 theatervoorstellingen over alcohol en drugs gegeven en diverse materialen van VNN zijn gebruikt.	6000
7 Alcoholvariant 'Actie Tegengif' (klassieke niet-roken wedstrijd) op scholen V(S)O (V(S)O)	OCSW/ GVS	HVD/GGD, VNN	50% van de scholen doet mee in 2010	VNN heeft hier weliswaar subsidie voor gekregen, de maatregel is niet uitgevoerd (volgens VNN niet haalbaar qua personele capaciteit).	

Blad 1 van 6

Eindrapportage "Aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

Collegedebrief - Eindrapportage "aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011

8	In voorrondes en finale Lagerhuisdebatmen is alcoholis/jongeren één van de thema's (VO)	OCSW/ GVS	HVD/GGD	Alcohol als thema aan de orde	In het VAKA-programma op weg naar het Lagerhuis' debatteren ruim 2000 schoolieren (waaronder leerlingen van 8 scholen uit Groningen) uit het hele land. Het Trimbos-instituut levert stellingen voor het debat. Een van de stellingen is: de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop moet omhoog naar 21 jaar.	15.000 (HVD/VP)
9	Opzetten en uitvoeren theaterproductie over risico's alcohol (V/S/O)	OCSW/ GVS	MJD, Kunsten centrum, VNN, Theater de Steeg	Productie gespeeld op 10 scholen.	Opdracht versprekt aan de Steeg. Voorbereiding voorstelling jongeren van de Noorderlingen. Premiëre oktober 2010. Alle scholen hebben een uitnodiging ontvangen voor zowel de premiëre als de doentervoorstelling. Er zijn 10 voorstellingen gegeven op 5 scholen. Hiermee is het bereik van 10 voorstellingen gehaald. Gemiddelde scholen kunnen zich t/m begin 2011 nog inschrijven voor één of meerdere voorstellingen.	500
10	Productie en distributie jeugdboek over risico's alcohol, incl. feestelijke presentatie (BaO groep 8 / ouders)	HVD/ GZII	Uitgeverij Ploegsma	Boekrelease+ exemplaar voor elke leerling	Activiteit afgerond. Alle basisscholen hebben in augustus 2010 nogmaals het boek "Cool" aangeboden gekregen. Drie scholen hebben aangevraagd. In 2011 wordt het restant aangeboden aan alle scholen. Een aantal jaren achtereen hebben scholen het jeugdboek Cool aangeboden gekregen. Het boek is in meerdere schoolbibliotheken in de collectie opgenomen.	€ 2.000,-
11	Introductie van het concept 'FRISStees', met begeleiding door jongeren georganiseerd (Jongeren 12-18)	OCSW/ IJB	VNN/GGD	Concept ontwikkeld uitgevoerd en gevalueerd	Op 26 maart 2010 was het eerste door SAFE georganiseerde alcoholvrije feest. Dit evenement is door de GGD gesponsord. In 2010 zijn er 5 van dit soort feesten georganiseerd. Een andere organisatie met hetzelfde concept heet BREAK. In 2010 heeft BREAK ook feesten gegeven in Groningen.	
12	Vanuit de centra voor jeugd en gezin worden oudersvonden en cursussen georganiseerd (Ouders)	OCSW/ Wet op de jeugd zorg	VNN/HVD/ GGD	In 2010 heeft elke OKC een aanbod	Uitgeprobeerd in CIG Beijum, daar kwamen geen ouders op af.	
13	Organisatie homeparty's voor moeilijk bereikbare groepen ouders in m. v. peers (Ouders van 12-18 jarigen)	HVD/ GZII	VNN	3 party's georganiseerd en gevalueerd in 2010	Er zijn 3 Homeparty's gegeven door een VETCo (Voorlichting Eigen Taal en Cultuur) Het aanleren van opvoedingsvaardigheden en het bespreekbaar maken van alcoholgebruik stond tijdens deze bijeenkomsten centraal. In totaal zijn 33 ouders bereikt.	5000
14	Organisatie voorlichtingen mbt alcoholbeleid door- en in de Horecagelegenheden (Jongeren <18 en hun ouders)	BSD/ Nvt	VNN/KHN	3 voorlichtingen geïmplementeerd	Voorlichting niet geïmplementeerd. VNN is uitgenodigd bij het beleidsoverleg horeca (inclusief KHN). VNN heeft echter geen uitvoering aan de maatregel gegeven.	
15	Opzetten en uitvoeren van een publiekscampagne voor- en door jongeren (Jongeren ouders)	HVD/ GZII	Cloud 050/ extern bureau, VNN	Campagne geïmplementeerd en gevalueerd.	De campagne is uitgevoerd.	6.000 (HVD/VP)

Blad 2 van 6

Eindrapportage "Aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

Collegedebrief - Eindrapportage "aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

16	Ontwerpsdijkt 'freecards' t.b.v. brede verspreiding op scholen, in Horeca etc (jongeren)	HVD/ GZII	Cloud 050/ Boomerang/ jongerenpane I/VNN	Cards ontworpen en verspreid	Campagne is niet voortgezet wegens capaciteitsproblemen. De kosten voor het ontwikkelen van 'freecards' lieken bij nader inzien en in relatie tot verwacht rendement te hoog.	0
17	Lokale vertaling van de landelijke campagne Alcohol&opvoeding (Ouders)	HVD/ GZII	Trimbosinstiut/ VNN	Campagne lokaal uitgezet + geëvalueerd	VNN doet mee aan zomercampagne (= landelijke actie van het Trimbosinstituut).	0
18	Individueel gesprek of cursus aanbod voor ouders na alcoholgerelateerde incident (Deventer aanpak) (Ouders)	BSD/ Beleids plan Politie	Politie/VNN	Aantal verwijzingen	Sinds 1 januari 2010 is alcoholgebruik onder de leeftijd van 16 jaar, in de openbare ruimte een HALT-deel. In 2010 zijn 2 alcoholgerelateerde HALT-verwijzingen gedaan.	
19	Discussie over thema Alcohol&Jongeren' op interactieve website (linken aan CLOUD 050) (jongeren 12-18)	OCSW/ IJB	Cloud 050 / jongerenpane I/VNN	Aantal hits	Niet van de grond gekomen omdat we eind 2010 een eind hebben gemaakt aan de pilot cloud050. Daarmee was er geen interactieve website meer beschikbaar. Wel hebben we de stedelijke jongeren videoreclame van OOG tv filmpjes laten maken over het thema alcohol en jongeren en laten plaatsen op de site van stagiers tv.	0
20	Uitbreiden chatservice over alcohol voor ouders naar jongeren	OCSW/ maatsch. Opvang	VNN/ GGD	Aantal contacten	De openingstijden van de chatservice zijn uitgebreid.	
21	Informatie, advies en verwijzing naar hulpverlening via centraal loket en online(zorgwijzer) (Algemeen publiek)	HVD/ WCPV, WMO	Zorgwijzer	Aantal contacten	Een provinciale sociale kaart (digitaal) van hulpverlenende instanties is te vinden op www.zorgwijzer.nl Deze site wordt door het Informatie Centrum Gezondheid van de GGD bijgehouden. De GGD heeft een nieuwe website ontwikkeld, ggd groningen.nl. De sociale kaart (Hierkemen van problematisch alcoholgebruik bij patiënten in de Groningse huisartsenpraktijk) die is ontwikkeld en uitgerijkt zal op deze website worden geplaatst.	Regulier
22	Introduceer project Way Out (leren jongeren stellen bij het uitgaan) (jongeren 12-18)	BSD/ Veiligheids beleid	Horeca/ Politie/ GGD	Project geïntroduceerd	Wordt een activiteit in het geactualiseerde beleidsplan Veilig Uitgaan.	

Blaad 3 van 6

Eindrapportage "aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

Collegedebrief - Eindrapportage "aankpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011

ACTIVITEIT EN DOELGROEP	DIENST/ BELEIDS KADER	Uitvoering	Indicator einde looptijd	STAND VAN ZAKEN EINDE 2010 & TOELICHTING	Financiën
VOORWAARDEN					
23 Medewerkers (VSO) worden getraind in vroegsignalering alcoholproblematiek (VSO)	OCSW/ GVS, GZ1	VNN/GGD	6 trainingen	Binnen het programma DSGG is signalering en begeleiding een belangrijke pijler. Bij de scholen die het volledige DSGG programma hebben uitgevoerd (13 scholen), is aandacht besteed aan vroegsignalering alcoholproblematiek.	
24 Conferentie best-practice (onderwijs) bijeenkomst over alcoholbeleid en ouderparticipatie (VSO)	OCSW + HVD/GVS	VNN/GGD	60% van de scholen is aanwezig	De Gezonde en Veilige School heeft een andere werkwijze gekregen. In de nieuwe opzet vinden geen docentenbijeenkomsten meer plaats.	
25 Maken en verspreiden van een sociale kaart (sportaccommodaties) mbt alcoholgerelateerde problemen (intermediaren)	OCSW/ Accommoda- tie- en sport- beleid	VNN/GGD	Kaart is ontwikkeld en verspreid	Het idee om het te koppelen aan de IVA trainingen is losgelaten. VNN en huis voor de sport geven de trainingen en delen na afloop informatie uit. Een sociale kaart/folder over alcoholgerelateerde problemen past niet goed bij training.	
26 Organiseren en uitvoeren IVA-training (instructie verantwoord alcoholgebruik) voor bar/vrijwilligers	OCSW/Nvt VNN	VNN	Alle (bar/vrijwilligers) zijn geïnstrueerd.	Er moet verplicht iemand aanwezig zijn in de stichting of vereniging met IVA training of sociale hygiëne. Zie bijvoorbeeld artikel 4 Drank- en Horecawet (DHW). Bedrijfslicentie RO/EZ wijst bij vergunningaanvraag structureel op de verplichting. IVA trainingen worden o.a. verzorgd door Huis voor de Sport en VNN. Beide instellingen worden gesubsidieerd door de gemeente.	de gemeente subsidieert Huis voor de Sport en VNN
27 Overleg Horecabranche mbt mogelijkheden vervroeging stapjeden (Horeca-exploitanten)	BSD/Nvt	Politie/ Horeca/VNN	Overleg afgerond	Overleg heeft plaatsgevonden. Ook de horecaondernemers zien het publiek graag eerder in de horecagelegenheden. Uit het overleg zijn geen reële mogelijkheden tot het vervroegen van de stapjeden voortgekomen.	0
28 Poging tot heropening overleg horecabranche mbt piekuren (horeca-exploitanten)	BSD/Nvt	Horeca- branche	Overleg gerealiseerd	Wachten op inwerkingtreding van de nieuwe Drank- & Horecawet. Deze nieuwe wet geeft de gemeente wellicht mogelijkheden om de piekuren (licets) te reguleren.	
29 Voorlichting- en trainingsaanbod medewerkers (supermarkten MKB's) mbt verkoop 18+ (Supermarkt en slijterijen)	HVD/Nvt	VNN / VWA / RO/EZ	Aantal deelnemers aan de trainingen	Is inmiddels opgepakt door de branche zelf. Deze heeft eigen materialen ontwikkeld en uitgezet.	0

Collegedocument - Eindrapportage "aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011

30	Protocol huisartsen schoolartsen melding aan ouders bij overmatig alcoholgebruik (Huisartsen / schoolartsen)	HVD/ WCPV, WMO	ELANN, GGD VNN	Protocol in werking	Protocolen toegelicht in opleiding kinderartsen. is onderdeel van de pilot Partnership Voegsignalering Alcohol. Deze maatregel combineren met: toegeleiding naar inloopspreekuur. In het kader van het project vroegtijdige alcoholisignalering is een factisiteit en sociale kaart ontwikkeld. Medewerkers van het CJG Levenborg, waaronder JGZ medewerkers zijn in november 2010 bijgescchoold op het thema alcohol en voegsignalering.	regulier
31	Melding politie alcoholincident aan ouders (Ouders)	BSD/ Beleidsplan Politie	Politie/VNN	Activiteit in standaardprotocol	is stand beleid	0
32	Politie geeft NAV gegevens 18- door aan ZAR na constatering alcoholincident (Politie)	BSD/ Beleids plan Politie	Politie/ZAR- teams	activiteit in protocol	Dit was stand beleid tot 1 juli 2010. Daarna is de bovenschoolse ZATZAR opgeheven als gevolg van de invoering van het signaleringssysteem Zorg voor Jeugd Groningen. De politie heeft landelijk besloten niet lokaal aan te sluiten op systemen als ZAG. Het is wenselijk dat dit wel gebeurd, omdat de politie een belangrijke partner is in de keten en op de huidige wijze informatie over jeugdigen niet optimaal gedeeld wordt.	0
33	Afspraken met Vervoersbedrijven m.b.t. omgaan met dronken jongeren (Vervoers OV en taxi)	BSD/Nvt	Vervoers, politie	Afspraken gemaakt en vastgelegd	Tussen het OV-Bureau, Veiligheidszorg Noord, politie en de gemeente zijn afspraken gemaakt over het toezicht op en bij de nachtbussen tijdens de stapavonden.	
34	Centrale Speed Opvang start vervolgtact na behandeling alcoholnauma 18- (Medewerkers en hulpverleners)	HVD/Nvt	UMCG/ VNN	afspraken gemaakt en vastgelegd	De implementatie van het protocol 'Alcohol en drugsgelateerde ziekenhuisopnames' heeft in 2010 geen verwijzingen naar VNN opgeleverd. VNN zal in het kader van de voegsignalering onderzoeken hoe in 2011 wel tot doorverwijzingen gekomen kan worden.	
35	Oriëntatie op de mogelijkheden voor een aparte 'alcoholpoli' in ziekenhuis (Ziekenhuizen en hulpverlening)	HVD/Nvt	UMCG/Mart inziekenhuis	Advies uitgebracht	Momenteel zijn er 4 alcoholpolis in Nederland. De komende drie jaar zal dit aantal worden uitgebreid naar 24. Het is nog niet bekend op welke locaties deze polis komen. Met betrokken partijen zullen we bevorderen dat in elk geval één poli naar Groningen komt.	
ACTIVITEIT EN DOELGROEP					STAND VAN ZAKEN eind 2010 & TOELICHTING	Financien
REGELGEVING						
36	Paragraaf Alcoholtoesatie in protocol ziekteverzuim leerling-zaken (V/SO)	OC/SW/ protocol leerpllicht	Onderwijs/ GGD	Paragraaf opgenomen	Er is bij de leerplichtambtenaren en scholen structureel aandacht voor relatie tussen verzuim en alcohol- en/of drugsgebruik.	
37	Ontwikkelen en aanbieden checklist om integraal (sportaccom.) alcoholbeleid te bevorderen (Besturen en vrijwilligers)	OC/SW/ Accom modatie- en sport beleid	Club/ Buurthuizen/ Jongeren centra en Sport kanities	80% van de accommodaties voert beleid in 2010	Omdat er voldoende landelijke initiatieven zijn, is dit niet lokaal opgepakt. Het NOC*NSF en een vijftal grote sportbonden hebben samen met het Trimbos instituut de toolkit 'drinken is geen sport' ontwikkeld. Begin 2009 is deze verspreid onder de sportverenigingen. De Toolkit bevat de schenkgrenzen, leeftijds grenzen, tips voor barpersoneel en voorlichtingsmateriaal.	

Blad 5 van 6

Eindrapportage "Aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

Collegiebrief - Eindrapportage "aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011

38	Onderzoek naar mogelijkheden voor verbod verstrekking alcohol 18- in sportaccommodaties (Gemeente)	BSD/ DHW, OCSW/ Horeca/NOA, Sport verenigingen	GGD/VNN	100% van de scholen voert een actief beleid in 2010	Er geldt al een alcoholverbod voor 18-minners tijdens jeugdwedstrijden (zie nr. 41). Het is niet mogelijk om in de APV omtrent de verstrekking van alcohol aan 18-minners beperkingen op te nemen die verder gaan dan de beperkingen in de Drank- en Horecawet. Dat kan alleen in het geval er sprake is van ernstige overlast en dat is niet aan de orde. Daarnaast moet de kanttekening gemaakt worden dat de kantneopbrengsten een belangrijke inkomstbron voor een sportvereniging is. Indien een algeheel verkoopverbod van 18-minners in sportkantines al mogelijk zou zijn, zou dat ook vele sportverenigingen in financiële problemen kunnen brengen.
39	Invoering actief alcohol- en feestbeleid i.h.k.v. het schoolveiligheidsplan (V(S)O)	OCSW/ GVS	GGD/VNN	100% van de scholen voert een actief beleid in 2010	Dit onderdeel is ondergebracht bij de maatregel alcoholbewuste school. Op de scholen waar VNN actief is met het programma de Gezonde School en genotmiddelen, is alcoholbeleid een van de pijlers.
40	Intensivering toezicht alcoholverstrekking 18- (integrat) (Toezichthouders en handhavers)	BSD/ DHW/ VWA/ Politie/ Horeca/RO/E Z	VWA/ Politie/ Horeca/RO/E Z	Aantal controles en overtreedingen	In 2009 hebben er vanuit de VWA 178 inspecties plaatsgevonden en zijn er 6 maatregelen getroffen (deze inspecties richten zich ook op tabak). In 2010 hebben er 239 inspecties plaatsgevonden en zijn er 7 maatregelen getroffen. De roszichthouders van de gemeente zijn ook regelmatig in zaken om te kijken of er naar legitimatie wordt gevraagd. Leeftijdsgrenzen worden over het algemeen goed nageleefd. Een signalering/tip aan de VWA bleek dan niet nodig.
41	Verbod op schenken alcohol voor/tijdens (na) jeugdwedstrijden (Besturen en vrijwilligers)	RO/EZ/ DHW	OCSW /VWA	Verbod opgenomen in bestuursreglement	Verbod is al regulier beleid en onderdeel van de bestuursreglementen
42	Evaluatie en voortzetting Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (Horeca binnensite)	BSD/ Horeca nota	Politie/ Horeca/ RO/EZ	Plan geëvalueerd	De evaluatie van de Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan wordt in de zomer van 2011 afgerond.
43	Consequent optreden tegen overtreding art.2.4.3 APV (verbod op bezit/ gebruik alcohol in de open ruimte) (Overlastgebieden)	BSD/ APVG	Politie	Handhaving verbod	In de registratie van de politie wordt geen onderscheid gemaakt tussen meerdere- en minderjarige. In 2010 zijn er in totaal 643 boeten geschreven voor overtredingen van artikel 2.4.3. APVG.
44	Continuering controles 'alcohol in verkeer', mede gericht op jongeren (bestuurders voertuigen)	BSD/ W/W	Politie	Aantal controles	Aantal controles is op basis van de registraties van de politie niet specifiek aan te geven, en ook niet het aantal controles op jongeren in het verkeer. Wel heeft de politie het bestaande beleid ten aanzien van controles in het verkeer gecontinueerd.
45	Onderzoek naar mogelijkheden tot beperking alcoholreclames (Gem.)	BSD/ APVG	RO/EZ	Advies uitgebracht	Het is in beginsel mogelijk om beperkingen te stellen aan alcoholreclames tijdens bijvoorbeeld grote sportevenementen. Veelal gaat het dan echter om reclames van (grote) sponsors. Beperkende voorschriften voor de reclames zou derhalve ook de sponsorbijdragen drastisch doen afnemen. Onderzoek naar het het mogelijke effect van beperking of verbieden van de alcoholreclames raakt terreinen die buiten het kader van dit plan van aanpak vallen.

Blad 6 van 6

Eindrapportage "Aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011"

Bijlage - Besprekpunten agendapunt B3, OenW 5 okt 2011

Besprekpunten PvdA en SP bij de collegebrief 'Huisvesting 'Vast en Verder' Leger des Heils'

De fracties van de PvdA en de SP zijn van mening dat de gemeente een verantwoordelijkheid heeft voor het huisvesten van kwetsbare groepen. Dit geldt voor mensen met een lichamelijke beperking, voor ouderen, maar ook voor mensen met een psychiatrische stoornis, dak- en thuislozen, mensen met verslavingsproblematiek en voor mensen die met politie of justitie in aanraking zijn geweest. Als samenleving dragen we voor deze groepen een speciale verantwoordelijkheid. Dit thema is in het verleden meerdere keren in onze gemeenteraad aan de orde geweest in de raad. "Operatie Achtertuin" van oud-wethouder René Paas heeft in deze debatten een belangrijke rol gespeeld.

Recente situaties laten zien dat het samenleven van verschillende groepen onder druk staat. In de collegebrief over Vast en Verder wordt duidelijk dat huisvesting van jongeren die in aanraking zijn geweest met politie en justitie niet mogelijk was in de Moesstraat, mede vanwege gebrek aan draagvlak onder de bevolking, maar ook door het proces met de buurt dat een valse start kende. Ook waren er vergunningsproblemen. Ook in de HW Mesdagstraat is het afgelopen jaar het nodige gebeurd dat betrekking heeft op een ander project van het Leger des Heils.

Duidelijk is dat daar waar voorzieningen voor kwetsbare groepen komen of zijn, buurtbewoners vrezen voor overlast en in bestaande situaties soms overlast ervaren. Dit levert dan ook een spanningsveld op tussen de verschillende belangen die er spelen: voorzieningen voor kwetsbare groepen realiseren en buurtbewoners die vrezen dat zij niet langer prettig in hun buurt kunnen wonen en verblijven.

De fractie van de PvdA en de SP willen graag over onderstaande punten in debat gaan met de raadscommissie Onderwijs & Welzijn en het college van B&W:

- Ondersteunen andere fracties ook nog altijd het uitgangspunt dat we een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor de huisvesting van kwetsbare groepen?
- Kwetsbare groepen moeten in beginsel gehuisvest kunnen worden in alle wijken van de stad. Delen de andere fracties dit standpunt?
- Kan het college inzicht geven in de wijze waarop keuzes gemaakt worden als het gaat om de vestiging van kwetsbare groepen? In de collegebrief lezen we dat de Plantsoenbuurt beschikt over een bepaalde draagkracht. Welke elementen worden hierin meegewogen?
- Kan het college aangeven hoe het in de toekomst wil omgaan met de huisvesting van kwetsbare groepen in de stad?
- Hoe denken andere fracties dat de gemeente moet omgaan met het spanningsveld tussen de huisvesting van kwetsbare burgers enerzijds en belangen van de buurt anderzijds?
- We vinden het belangrijk dat buurtbewoners actief betrokken worden. In het project in de Moesstraat is gebleken dat mede door een slechte start het traject met de buurt erg moeilijk verliep. Welke lessen trekt het college hier uit en op welke wijze is het college hierover met instellingen als bijvoorbeeld het Leger des Heils in gesprek gegaan?

Ria Rademaker, SP
Erica van Lente, PvdA

Collegiebrief - Huisvesting Vast en Verder.

.
. .
Bestuursdienst

Dnst./Afd. OCSW/BP/DIR/Alkema
Onderwerp Huisvesting

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Wij zijn met het openbaar
vervoer bereikbaar,
buslijnen
1, 2, 3, 5, 6, 11, 13, 16

Informatie over
vertrektijden krijgt u via
0900-92 92

Telefoon 050 367 62 42 Bijlage(n)

Ons kenmerk OS 11.2597997

In uw antwoord graag datum
en kenmerk vermelden.

Datum **23 JUN 2011** Uw brief van

Uw kenmerk

E-mailadres
bestuursdienst@bsd.
groningen.nl

Website
www.groningen.nl

Geachte mevrouw/heer,

Met het programma "Vast & Verder" begeleidt het Leger des Heils 26 jongeren, die met politie of justitie in aanraking zijn geweest, fasegewijs op weg naar zelfstandig wonen. Het Leger des Heils huurt dit pand van de woningcorporatie Lefier. De huidige voorziening is sinds vijf jaar gevestigd aan het Damsterdiep 267. De tijdelijke vergunning voor huisvesting op deze locatie verloopt op 8 augustus 2011.

Aanvankelijk leek verlenging van de vergunning op deze locatie niet mogelijk, daarom zijn wooncorporatie Lefier en het Leger des Heils in 2009 een vergunningsprocedure gestart voor de huisvesting van "Vast & Verder" in de Moesstraat 8. Meer dan een jaar hebben wij hierover overleg met buurtbewoners, Lefier en het Leger des Heils. Dit is een intensief en een door ons, in het begin, niet altijd even zorgvuldig gevoerd proces geweest. Gedurende het proces is duidelijk geworden dat wanneer we "Vast & Verder" in de Moesstraat gaan vestigen we dan op onvoldoende draagvlak in de buurt kunnen rekenen. Hierover hebben wij u destijds ook geïnformeerd. Het leek ons vooral gezien de draagkracht van de Plantsoenbuurt verdedigbaar deze jongeren daar te huisvesten.

Onlangs is gebleken dat voortzetting van de huisvesting van "Vast & Verder" aan het Damsterdiep op grond van de procedure van de omgevingsvergunning juridisch toch mogelijk is. Dit gegeven en een aantal overigens bijkomende factoren doen Lefier en het Leger des Heils afzien van een omgevingsvergunningsaanvraag voor Moesstraat 8. Ook wij delen hun conclusie dat voortzetting van "Vast & Verder" aan het Damsterdiep per saldo een betere oplossing is.

Collegedebrief - Huisvesting Vast en Verder.

Volgvel 1 van 4
Onderwerp Huisvesting

In deze brief informeren wij u over het proces van het afgelopen jaar en lichten we onze conclusie toe.

Wat hieraan vooraf ging.

In 2009 zijn wij met Lefier en het Leger des Heils een vergunningsprocedure gestart voor huisvesting van "Vast & Verder" op Moesstraat 8. De buurtbewoners van de Moesstraat zijn te laat betrokken en geïnformeerd over het voornemen de vestiging "Vast & Verder" te verplaatsen naar de Moesstraat. Die verplaatsing leek noodzakelijk omdat de vergunning aan het Damsterdiep afliep. Daarnaast lag er de wens van het Leger des Heils voor een ander pand. Bij voorkeur in een woonwijk en liever geen kantoorpand. Doordat we de buurtbewoners in het begin niet goed in het proces hebben meegenomen, kunnen we met recht spreken van een valse start. Deze heeft sterke invloed gehad op het verdere verloop van het traject. Wij betreuren het zeer dat we de buurtbewoners niet eerder bij dit proces hebben betrokken. We zijn dan ook met de procedure gestopt.

Daarna hebben we vorig jaar besloten om (in overleg met het Leger des Heils en Lefier) met de buurt te kijken of we een situatie konden bereiken om de procedure tot het aanvragen van een ontheffing van het pand aan de Moesstraat opnieuw te starten. We zijn de procedure op dat moment niet opnieuw gestart, maar wilden eerst met de buurt de mogelijkheden nader verkennen. Zo zijn er buurtbijeenkomsten met de buurt gehouden en is er een werkgroep met buurtbewoners in het leven geroepen. Hieruit is naar voren gekomen dat de buurt niet zozeer tegen het vestigen van voorzieningen voor kwetsbare groepen is, maar wel tegen de vestiging van deze doelgroep en in de voorgestelde aantallen jongeren. Dit blijkt ondermeer omdat er diverse voorzieningen voor kwetsbare groepen in de buurt gehuisvest zijn. Ook ziet de buurt de doelgroep van "Vast & Verder" duidelijk als een kwetsbare groep, maar in hun ogen brengt deze groep een groter risico met zich mee als het gaat om veiligheid, overlast en beheersbaarheid. Op verzoek van de buurtbewoners hebben wij een Veiligheidseffect Rapportage (VER) laten uitvoeren waarin staat wat de invloed van een mogelijke vestiging van "Vast & Verder" is op de leefsituatie en de sociale veiligheid in de omgeving van de voorziening. Een VER is een risicoanalyse en geeft geen oordeel of het huisvesten van een bepaalde doelgroep wel of niet kan op een bepaalde plek. Uit de VER is gebleken dat we een flink aantal preventieve maatregelen zouden moeten nemen om de lokale situatie te verbeteren om mogelijke risico's direct rond het pand te voorkomen. Hierbij valt onder andere te denken aan maatregelen om (geluids)overlast te voorkomen, maar ook diverse bouwkundige aanpassingen.

In de tussentijd heeft de werkgroep van bewoners zich in september 2010 teruggetrokken uit het overleg met Lefier, het Leger des Heils en de gemeente omdat zij het gevoel hadden niet gehoord te worden.

Collegiebrief - Huisvesting Vast en Verder.

Volgvel 2 van 4
Onderwerp Huisvesting

Op 21 maart 2011 heeft voor het eerst weer overleg met de werkgroep plaatsgevonden. Aanleiding was de inmiddels gereed zijnde VER, maar in de vergadering is er door alle betrokkenen teruggekeken op het communicatieproces. Lefier heeft tijdens deze bijeenkomst het voorstel gedaan om een zogenaamd groeimodel voor Moesstraat 8 in te voeren. Waarbij het de bedoeling zou zijn om met een kleine groep cliënten te starten. Om dit proces te monitoren was het voorstel om een kerngroep samen te stellen, bestaande uit de verschillende belanghebbenden. Als dit goed zou gaan kon de groep langzaam worden uitgebreid, met als doel op den duur op de eerdergenoemde 26 jongeren te huisvesten. Als tussentijds zou blijken dat dit niet haalbaar zou zijn dan zouden we niet verder uitbreiden. De buurtbewoners hebben het voorstel in overweging genomen.

Op 6 april jl. heeft de buurt aangegeven niets te zien in een groeimodel. Inmiddels was ons gebleken dat er juridische mogelijkheden waren voor het handhaven van de huidige vestiging aan het Damsterdiep. Op dat moment hebben wij samen met Lefier, het Leger des Heils aangegeven ons te zullen beraden op het vervolg.

Conclusie.

Meer dan een jaar hebben wij overlegd met buurtbewoners, Lefier en het Leger des Heils over de vestiging van "Vast & Verder" aan de Moesstraat. Dit is een intensief proces geworden en het is duidelijk dat als we "Vast & Verder" in de Moesstraat gaan vestigen dat we dan op onvoldoende draagvlak in de buurt kunnen rekenen. De optelsom van een op grond van de VER substantiële investering in het pand en de omgeving, onvoldoende draagvlak in de buurt en de juridische mogelijkheid de locatie aan het Damsterdiep te handhaven, is voor ons reden tot heroverweging.

Alles overziende betekent dit dat we ervoor kiezen om "Vast & Verder" aan het Damsterdiep te handhaven. Hiermee blijft voor een kwetsbare doelgroep waarvoor veel huisvestingsbehoefte bestaat, een goede plek in de stad Groningen behouden. De huidige plek voldoet aan de eisen. De Eemskanaalzone waar het Damsterdiep onderdeel van uit maakt is nu nog niet in herontwikkeling. Door allerlei oorzaken (zoals dalende woningmarkt en de verdeelde eigendomssituatie) zal het veel langer duren voordat de transformatie van bedrijven naar wonen zal plaatsvinden. Er is dus geen dringende reden meer dat "Vast & Verder" verhuist naar de Moesstraat. Totdat de herontwikkeling daadwerkelijk gestalte krijgt, kan deze functie de locatie vullen. Dit alles sluit echter niet uit dat we in de toekomst geen kwetsbare groepen in de Plantsoenbuurt gehuisvest zouden kunnen worden. Mocht een dergelijk verzoek zich voordoen dan zullen we uiteraard het proces met de buurt zorgvuldiger voeren. Met dit soort processen staat zorgvuldigheid voorop, daar hechten we aan, evenals aan het huisvesten van kwetsbare groepen in onze stad.

Collegebrief - Huisvesting Vast en Verder.

Volgvel 3 van 4
Onderwerp Huisvesting

Tot slot wij kijken met gemengde gevoelens terug op het proces. Het overleg is vanaf het begin af aan belast door de valse start en op den duur ook ingewikkeld geworden doordat in een laat stadium bleek dat er toch nog een vergunning voor het Damsterdiep mogelijk was.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Lijst ingekomen stukken O&W

Lijst ingekomen stukken

Raadscommissie Onderwijs en Welzijn 5 oktober 2011

Collegebrieven

1. 15 september 2011 VSG-congres 2012 in Groningen

Voorstel: voor kennisgeving aannemen

Verslag O&W

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING ONDERWIJS EN WELZIJN

Datum: 6 juli 2011
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 20.00 – 22.20 uur

Aanwezig: mevrouw S.A. Koebrugge (plv. voorzitter, VVD), de dames M. Dekker (PvdA), E. van Lente (PvdA), A. Postma (GroenLinks), L.I. van der Vegt (GroenLinks), H. Rademaker (SP), de heren R. van der Schaaf (PvdA), J. Evenhuis (VVD), K.S.N. van der Veen (GroenLinks), J. Bolhuis (Stadspartij), A. Sijbolts (Stadspartij), P.S. de Rook (D66), R. Bolle (CDA), M. Verhoef (ChristenUnie), R. van der Belt (Student en Stad), G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (scheidend commissiegriffier) en mevrouw N. Abramjan (toekomstig commissiegriffier)

Namens het college: de dames E. Pastoor (PvdA), J.A. Visscher (SP), de heren T. Schroor (D66) en F. de Vries (PvdA)

Afwezig m.k.: de heer M.D. Blom (VVD)

Insprekers: de heren Garrit (namens Stichting Muziek over Groningen), De Greef (op persoonlijke titel), Nauta (namens Simplon)

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 20.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.
- Wijst op de neergelegde collegebrief over LTA Sport, hand-outs voor de presentatie (B3) en de brief van G7 over de kadernota cultuur.
- Herinnert aan de extra vergadering met de commissie Werk en Inkomen op 12 oktober 2011 van 13.00-15.00 uur over decentralisaties Jeugdzorg, AWBZ en Werken naar vermogen.
- Dankt de vertrekkende heer Van de Belt voor zijn inzet in de commissie.

Wethouder De Vries:

- Stelt voor de discussie over sporttarieven, gebruikslasten van buitensportverenigingen en de visie op sportparken gecombineerd te bespreken begin volgend jaar.
- Meldt dat het 26^e VSG-congres van sportgemeenten in Groningen plaatsvindt volgend jaar.

Wethouder Schroor:

- Besloot gelijk al om een boekenonderzoek, een second opinion op de fusie van de muziekschool en het kunstencentrum en een eventuele bruidsschatregeling te vragen. Daardoor duurt het proces twee weken langer. In november gaat het totaalpakket naar de commissie.
- Is met Biblionet de opties van het filiaal de Wijert aan het onderzoeken en komt hierop terug.
- Meldt behoud van twee kunstwerken aan de Zaagmuldersweg door bijdragen van Nijestee, de eigenaar en bewonersorganisaties. De werken gaan naar het gigacomplex Struisvogelstraat.

A.2. Vaststelling agenda

De voorzitter

- Merkt op dat de commissie heeft besloten eerst met O2G2 in gesprek te gaan over de statuten, alvorens een besluit te nemen.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Langetermijnagenda en lijst moties en toezeggingen

Mw. Van Lente (PvdA):

- Voegt graag aanvalsplan onderwijshuisvesting toe voor februari 2012 (n.a.v. motie).

Wethouder Pastoor:

Verslag O&W

- Meldt dat inmiddels wordt gebouwd bij de Haydyschool (punt 2).
- Komt terug met de bevindingen van de werkgroep die de werkelijke en ervaren capaciteit van gymzalen onderzoekt (punt 9).

Wethouder Visscher:

- Wijst erop dat het handvest diversiteit besproken is en van de lijst van moties kan (motie 4).

Wethouder Schroor:

- Meldt dat de jaarrekening Simplon en de kadernota cultuur geleverd zijn.
- Deelt mee dat de samenwerking met de muziekschool december wordt, het totaalpakket Forum (bestemmingsplan, herziene grex, overige zaken als verdragingskosten) kan in november behandeld worden, bijvoorbeeld in een gezamenlijke commissie.

A.4. Conformstukken

A.4.a. Nieuwbouw Haydyschool: vervolgkrediet voor bouw van kinderopvangruimten (raadsvoorstel 8 juli 2011)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 28 september 2011.

A.5. Rondvraag

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Ontvangt klachten over de levering van Wmo-hulpmiddelen. Service en elektrische rolstoelen zouden anders zijn dan voor de aanbesteding.

Wethouder Visscher:

- Ontvangt graag nadere informatie en zal het dan meteen laten uitzoeken.
- Wijst erop dat veel mensen blij zijn dat de leverancier na de aanbesteding bleef. Klachten zijn tot nu niet bekend.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Statutenwijziging Openbaar Onderwijs Groep Groningen (O2G2) (collegebrief 1 september 2011)

Dhr. De Greef (op persoonlijke titel):

- Heeft zich verdiept in de materie en maakt zich zorgen over het onderwijs: zwakke scholen, personele problemen, te weinig bruidsschat, bezuinigingen op passend onderwijs en wegvallende WIW-banen. Ondersteuning helpt om kwaliteit te verbeteren.
- Vindt bezuinigen om te investeren een paradox.
- Roept de politiek op visie te tonen in de discussie om verbindend doelen waar te maken die het onderwijs ten goede komen en daarmee de werkgelegenheid en de armoedebestrijding.

Dhr. Van der Schaaf (PvdA):

- Onderschrijft het belang van onderwijs dat de inspreker schetst.
- Bepaalt na de gesprekken met O2G2 een definitief standpunt.
- Gaat niet zonder meer akkoord met de statutenwijzigingen, bijvoorbeeld dat het strategisch beleidsplan niet meer zou worden voorgelegd.
- Vindt de collegereactie over het ingrijpen bij onenigheid van de koers van de Raad van Toezicht opmerkelijk. Dat lijkt in strijd met de insteek van de verzelfstandiging om het onderwijs terug te geven aan de betrokkenen en als gemeente meer op afstand te staan.
- Vindt de bepaling, om de meerderheid van de Raad van Toezicht door het college te laten voordragen, te ver gaan. Andere gemeenten doen het niet zo. Is dit een strenge interpretatie van de wet?

Dhr. Evenhuis (VVD):

- Wil de argumenten voor de statutenwijziging betrekken in de beschouwing.
- Was geen voorstander van verzelfstandiging, publiek onderwijs moet niet privaat worden. De grote groep liberalen wil hun visie op onderwijs terugzien in het openbaar onderwijs.
- Kan de voorstellen van O2G2 niet aanvaarden en is blij met de visie van het college.

Dhr. De Rook (D66):

- Wil ook eerst spreken met O2G2 en waakt ervoor de bestuursoverdracht naar docenten, ouders en leerlingen terug te draaien.

Verslag O&W

- Ziet een sterke positie voor de GMR in het samenstellen van de Raad van Toezicht.
- Ontwaart een fundamentele discussie over het inrichten van het tweedelijns gemeentelijk toezicht, eigenlijk het derde en niet uitgevoerde deel van de motie Onderwijsstad.
- Stelt zich voor dat de gemeente niet de begroting zal behandelen, maar een brief van de Raad van Toezicht met argumenten waarom zij wel of niet akkoord gaat.
- Stelt dat het niet gaat werken zonder vertrouwen in de bestuurscapaciteit van het onderwijs.

Mw. Postma (GroenLinks):

- Vindt dat statuten in lijn en geest van de wet moeten worden aangepast.
- Wil in gesprek blijven met het openbaar onderwijs, hoe is bespreekbaar.
- Pleit voor een goede ingrijpmogelijkheid als het misgaat.

Dhr. Van de Belt (Student en Stad):

- Is voornamelijk positief over het collegeadvies.
- Is benieuwd naar het antwoord op de vraag van de PvdA over strenge interpretatie van de wet en de toelichting van O2G2.
- Hoopt op duidelijke statuten die de zorgen bij de inspreker weg kunnen nemen.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Was geen voorstander van verzelfstandiging, maar is blij met goede afspraken over invloed.
- Betreurt dat de Wet goed onderwijs, goed bestuur de politiek op grote afstand heeft gezet.
- Ziet te weinig politieke betrokkenheid bij het onderwijs in het voorstel van O2G2.
- Kan zich grotendeels in het advies van het college vinden en wil de betrokkenheid van de politiek bij het openbaar onderwijs in overleg met O2G2 vormgeven.

Mw. Rademaker (SP):

- Vindt het logisch dat de commissie zich uit kan spreken over de statuten. Bij de verzelfstandiging is er ook uitvoerig over gesproken.
- Kan zich voorstellen dat O2G2 en de gemeente in overleg wel uit de twee voorstellen van het college komen over het actief informeren van de raad en de invloed van de Raad van Toezicht.
- Sluit zich aan bij het voorstel van het college over het schorsen van de Raad van Toezicht.
- Vraagt of het handboek governance ook gewijzigd moet worden.
- Roept bestuurders op transparant te zijn over hun beloningen.
- Roept iedereen op de statuten zo snel mogelijk vast te stellen.

Dhr. Bolle (CDA):

- Sluit zich aan bij de PvdA. De politiek moet niet een Raad van Toezicht op de Raad van Toezicht worden wat betreft artikel 12 (deformeren, ontslag, schorsing).
- Is benieuwd naar het gesprek met O2G2.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Sluit aan bij de vraag van de PvdA over toezicht op de Raad van Toezicht.
- Hoopt antwoorden te krijgen in het overleg met O2G2.

Dhr. Kelder (Partij voor de Dieren):

- Sluit zich in grote lijnen aan bij de PvdA en wacht het gesprek af.

Wethouder Pastoor:

- Antwoordt dat het handboek governance in lijn met de statuten moet worden aangepast.
- Schetst dat het collegeadvies bedoeld is om de commissie te ondersteunen in haar gesprek met O2G2. Het is een signaal om zorgvuldig te kiezen wie toezicht houdt en wie vertegenwoordigt, gebaseerd op de wet.

B.2. Kadernota cultuur 2013-2016 (raadsvoorstel 20 juli 2011)

Dhr. Garrit (inspreker Stichting Muziek over Groningen):

- Vindt de kadernota veel goede elementen bevatten, maar heeft ook vraagtekens.
- Vraagt duidelijkheid over de grote invloed van de Kunstraad en het risico dat de G7 met haar sterke lobby veel geld zal krijgen ten koste van het middenkader en de onderkant.
- Ziet besparingen in een centrale werkplaats waar instellingen materiaal én diensten (bijvoorbeeld een accountant) kunnen inhuren.

Verslag O&W

Dhr. Nauta (inspreker namens Simplon):

- Vindt ook dat er goede en slechte gedeeltes in de nota staan.
- Mist een doorgezette visie en beleid om het goede te behouden. Zo is Groningen tweede popstad van Nederland, maar daarvoor is de basis heel belangrijk.
- Vindt het interessant steun te zoeken bij het bedrijfsleven, maar betwijfelt of een leuk initiatief van ex-krakers bijvoorbeeld rendabel is voor hen.
- Pleit daarom op voorhand geld te oormerken voor nieuwe initiatieven, zodat de koek niet alleen verdeeld wordt onder bestaande en grote instellingen. Er moet uitzicht zijn op een mogelijkheid voor geld voor nieuwe initiatiefnemers aan de basis.

Dhr. Wink (namens NNT):

- Pleit voor gelijkstelling van de indieningsdata van gemeente en Rijk. Over zes weken is de indiening bij de gemeente; het Rijk geeft twee maanden langer de tijd, terwijl de Kunstraad vier à vijf maanden krijgt om keuzes te maken. Allianties krijgen een streepje voor en Groningse culturele instellingen voor podiumkunsten hebben interessante gesprekken voor een succesvolle samenwerking die tot een andere culturele wereld kan leiden. Om dat gedege te doen is meer tijd nodig.

Mw. Dekker (PvdA):

- Vraagt hoe de bekende en onderschreven ambities (top 5, breed aanbod, Forum en deelname voor alle Stadgers) gerealiseerd kunnen worden.
- Is benieuwd hoe vernieuwing en meer kwaliteit samengaan met bezuinigingen.
- Hoort de wethouder zelf in Buitenhof zeggen dat andere partijen de gaten niet zo makkelijk op zullen vullen. Creatief kijken naar andere vormen van kapitaal is een must.
- Ziet de visitatie niet meer terug, waarom niet?
- Vindt de nota een wat te financieel verhaal. Er mag wel meer creativiteit, bevoegenheid en visie in doorklinken.
- Bepleit met de sector creatieve oplossingen te vinden. Het PvdA heeft al initiatief genomen en komt hier in de raad op terug.

Dhr. Evenhuis (VVD):

- Is positief over de ambities, maar vraagt hoe het vergroten van de eigen inkomsten gerealiseerd kan worden.
- Vindt de passage over de nieuwe culturele burger, die geen onderscheid maakt tussen museum, bioscoop en theater, grachtengordeltaal. De museumbezoeker bestaat gewoon.
- Pleit voor een betere verhouding tussen kernvoorzieningen en incidentele voorzieningen, dat is nu 27 miljoen om 1,5 miljoen euro. Zo zal veel geld gaan naar grote instellingen met professionele lobbyisten.
- Waarschuwt voor bureaucrativering. Kunstenaars moeten kunst maken, geen papierwerk.

Dhr. Kelder (Partij voor de Dieren):

- Deelt de zorg dat de G7 alles op zullen slokken.
- Kan zich vinden in het idee van een centrale werkplaats van de eerste inspreker.
- Wijst erop dat samenwerking tussen eigenaren van leegstaande panden en de creatieve sector in het verleden goed gewerkt heeft en ook nu een oplossing kan zijn.
- Vindt dat burgers en bedrijven best mogen laten weten dat cultuur hen wat waard is. De oproep voor meer cultureel ondernemerschap met een percentage is niet onredelijk.
- Denkt dat er meer mogelijkheden zijn als niet structureel veel geld naar het Forum zal gaan. Wat is de onderbouwing van de nieuwe culturele burger die hier behoefte aan zou hebben?
- Kan zich vinden in de criteria waar de Kunstraad mee zou moeten werken (p.5).

Mw. Rademaker (SP):

- Ziet hooggespannen verwachtingen van het college: vernieuwing en meer doen voor minder.
- Stelt dat cultuurmakers duidelijkheid, ruimte en realistische verwachtingen willen.
- Hecht aan cultuureducatie, maar vraagt zich af of het als generieke eis realistisch is. Ook cultureel ondernemerschap verschilt per geval. Een alliantie van Gideon en de Gasunie lijkt niet voor de hand te liggen.
- Pleit voor realistische criteria voor de Kunstraad om binnen de begroting keuzes te maken.

Verslag O&W

- Vraagt of het college bereid is geld vrij te maken voor nieuwe initiatieven.
- Informeert naar subsidiemogelijkheden voor de genoemde centrale werkplaats met uitleenbalie.

Dhr. De Rook (D66):

- Laakt het landelijke badinerende jargon over cultuur, gelukkig ziet het college dat anders.
- Ziet een moeilijke situatie door kortingen van Rijk en provincie. Gelukkig geeft de nota richting. Het is goed ambities te handhaven door creatief samenwerking op te zoeken.
- Pleit voor goede verantwoording voor de keus in Groningen niet te korten op cultuur, maar wel op andere zaken. Daarbij speelt aandacht voor governance een belangrijke rol.
- Ziet graag de verantwoording en de aanvragen op elkaar afgestemd tussen verschillende overheden en proportioneel.
- Is bezorgd over de grote druk op de productieketen. Hoe krijgt het een goede plek?
- Geeft mee bij subsidieverstrekking samenwerking te prikkelen en goede initiatieven te belonen.
- Vindt het een goede keus kaders mee te geven om experts in de Kunstraad te laten kiezen.

Dhr. Van de Belt (Student en Stad):

- Denkt dat alle instellingen al bezig zijn extern geld te genereren, maar voor sommigen is het lastig of onmogelijk het percentage te halen. In Nederland is het normaal dat de overheid financiert en niet het bedrijfsleven, zoals in de VS.
- Ziet weinig terug van de nodige harde keuzes in de Kadernota. Het gaat meer over de hoe-, dan over de wat-vraag. Ook mist hij wat burgers mee moeten krijgen en wat instellingen en educatie moeten bereiken.
- Vraagt waarom de verantwoordelijkheid keuzes te maken naar de Kunstraad wordt geschoven.

Mw. Postma (GroenLinks):

- Mist samenhang en leest vooral een opdracht aan de Kunstraad.
- Is benieuwd of afstemmingsoverleg met de provincie wat heeft opgeleverd.
- Vindt het verzoek van de inspreker de indieningsdata op elkaar af te stemmen niet onredelijk.
- Sluit zich aan bij de PvdA voor wat betreft de spanning tussen bezuinigen en vernieuwen.
- Vraagt zich af of de Kunstraad genoeg tijd heeft om een volwaardig advies in oktober te formuleren over de knelpunten van talentontwikkeling, educatie en huisvesting. Kunnen instellingen daar nog wat mee of moet de indieningsdatum verlegd worden?
- Had liever eerder over het probleem voor erfgoed en kleine musea gesproken.
- Is blij dat artistieke kwaliteit het belangrijkste criterium is.
- Vraagt hoe hard de getalsmatige criteria zijn, bijvoorbeeld voor wat betreft externe fondsen en educatie. Het is ongelukkig als dezelfde criteria voor alle instellingen zouden gelden.
- Vindt de opdracht aan de Kunstraad niet helemaal duidelijk: p.15 of ook alles daarvoor?

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Kan zich vinden in de hoge ambities, ook bij de immense bezuinigingen van het Rijk en de provincie. De nota straalt organisatorische opschudding en vernieuwing uit met behoud van kwaliteit, authenticiteit, bereikbaarheid en talentontwikkeling.
- Constateert dat de drempel verhoogd is door afschaffing van de cultuurkaart en hogere btw. Een gratis voorstelling per kadernota laten spelen, bleek moeilijk realiseerbaar, maar bereikbaarheid is wel belangrijk, ook om creativiteit bij kinderen te stimuleren.
- Vindt geen budgettaire kaders terug in het stuk. Zijn die visionair in te zetten? Dreigt het gevaar dat elders geslagen gaten worden opgevuld?
- Pleit voor samenwerking binnen de sector en voor verscheidenheid.

Dhr. Bolhuis (Stads partij):

- Sluit zich aan bij de PvdA voor wat betreft hoge ambities, vernieuwing en bezuinigingen.
- Verwacht moeilijke tijden door hogere btw, bezuinigingen en minder sponsoring door de crisis.
- Ziet veel in het idee van een uitleencentrum. Het afgeschreven cultureel centrum in de Oosterpoort zou een tweede leven kunnen krijgen, maar wel met weinig bureaucratie.

Verslag O&W

- Wil de vinger aan de pols houden bij de Kunstraad, die veel gaat doen.
- Maakt ook graag geld vrij voor nieuwe initiatieven.

Dhr. Bolle (CDA):

- Steunt de cultuur in de stad, die belangrijk is voor het imago. Veel uitgangspunten zijn goed.
- Vraagt aandacht voor amateurkunst als vorm van participatie en talentontwikkeling. Komt amateurkunst nog wel in aanmerking voor subsidie volgens de zes criteria?
- Ziet meer in de ambitie van de wethouder tijdens de commissie van 8 juni 2011 om het bruisende culturele klimaat en de creatieve kennis overeind te houden, om dan te kijken of dat genoeg is voor de landelijke top 5.
- Sluit zich aan bij Student en Stad en Stadspartij voor wat betreft de Kunstraad.

Wethouder Schroor:

- Noemt het ingewikkeld en uitdagend om in barre tijden een kadernota op te stellen, maar vindt deze visie daar recht doen. Ondanks de lobby gaan bezuinigingen gewoon door.
- Wil samen met de cultuursector aan de bak om te groeien naar de top 5 door nieuwe mogelijkheden, financiering en samenwerking te vinden met creativiteit.
- Roept de sector op uit de stoel te komen en de uitdaging aan te gaan, anders redden we het niet. De nieuwe combinatie waar de laatste inspreker van spreekt, lijkt een goed voorbeeld.
- Voert veel gesprekken met de sector, ook in keten- en G7-verband.
- Sprak met de gedeputeerde af om zoveel mogelijk samen op te trekken en elkaar te informeren. Toch gaan de bezuinigingen grotendeels door en is de provincie al in het inspraaktraject beland. De gemeente heeft ook formeel gereageerd en de bedenkingen aangegeven.
- Ziet af van tijdrovende visitaties en focust op nieuwe uitdagingen en kwaliteit.
- Staat open voor nieuwe ideeën en zal deze goed bekijken.
- Legt uit dat de Kunstraad politiek onafhankelijke en deskundige beoordelingen maakt. De raad krijgt inzicht in de afwegingen van de Kunstraad en velst hier een oordeel over.
- Schetst dat er wel een visie is: ketenbenadering, authenticiteit en vernieuwing door ruimte te scheppen middels harde keuzes. Elke instelling en elk goed plan heeft zijn eigen kansen.
- Vindt de inkomenseis niet ingewikkeld. De meeste instellingen zullen best in staat zijn de percentages te halen, zo niet, dan moeten alarmbellen gaan rinkelen.
- Erkent wel dat sponsoring, mecenaten en kaartverkoop met 10% btw niet makkelijk zijn.
- Noemt als voorbeeld kunst in leegstaande gebouwen als oplossing. De volgorde is dan wel eerst met de eigenaar proberen de boel sluitend te maken, lukt dat niet helemaal dan komt de gemeente pas in beeld.
- Wil bureaucratie terugdringen en structureel kijken of aanvragen eenvoudiger kunnen. Juicht het toe als indieningsdata met de provincie gelijk kunnen lopen, maar de provincie kiest anders.
- Stelt dat instellingen niet 100% aan alle eisen zullen kunnen voldoen, zij moeten wel verantwoorden waarom niet.
- Antwoordt dat in de cultuurnota budgetten verdeeld worden. Dan wordt ook de verdeling duidelijk tussen grote en kleine instellingen, pop, educatie et cetera.
- Wil kijken of de Kunstraad akkoord gaat met een indiening van een globaal en uitgewerkt plan voor die instellingen die overleggen over samenwerking en ook een beroep doen op de BIZ, zoals de laatste inspreker aangaf. Komt hier binnen anderhalve week op terug.
- Ziet centrale materiaaluitleen niet als een gemeentelijke kerntaak, maar denkt dat instellingen hier wel winst mee kunnen behalen.
- Meldt dat de Kunstraad aangaf goed met de opdracht uit de voeten te kunnen en verwacht een goed en bruikbaar advies in oktober. Dan zal op functieniveau verdeling van budgetten duidelijk worden, ook voor initiatieven.
- Redeneert dat alle steden in de top 5 ook gekort worden. De uitdaging is om slimmere keuzes te maken. Amsterdam heeft een soortgelijke aanpak als Groningen met een ketenbenadering.
- Wijst op het aparte fonds voor amateurkunst.

Verslag O&W

- Kan pas na de begrotingsbehandeling uitsluitend geven over budgettering, maar doet zijn best tegen de stroom van de provincie en het Rijk in te budgetteren.
- Vindt de brief van G7 teleurstellend en afwachtend. Het zou beter zijn als instellingen de uitdaging aanpakken om in actie te komen.
- Schetst een cultuurgebruiker die op verschillende momenten van een gedifferentieerd aanbod gebruik wil maken in de stad. Het Forum speelt in op een dergelijke Erlebnis.

Het raadsvoorstel wordt als discussiestuk geagendeerd voor de raad van 28 september 2011.

B.3. Presentatie Noordelijk Olympisch vuur en Talent voor topsport en oriënterende discussie

Wethouder De Vries:

- Houdt een dubbele presentatie over het Noordelijk Olympisch vuur en Talent voor topsport. De sheets zijn neergelegd.

Mw. Van Lente (PvdA):

- Vraagt of conclusies zijn te trekken voor cultuur voor wat betreft de samenwerking met partijen op sportgebied.
- Ziet uit naar de discussie over het belangrijke bewegingsonderwijs.
- Wijst op het belang van samenwerking met en tussen verenigingen en sportparken.
- Hoort klachten over topsportaccommodaties. Komt daar beweging in door deze plannen?

Dhr. Van de Belt (Student en Stad):

- Sluit aan bij de vraag van de PvdA over accommodaties.
- Vraagt zich af hoe ver onderwijsinstellingen mee willen gaan in het veranderen van reglementen, zodat topsporters sport en studie kunnen combineren.

Dhr. Sijbolts (Stads partij):

- Vraagt waarom Drenthe zelf paarden en wielrennen koos zonder te overleggen.

Dhr. Evenhuis (VVD):

- Waardeert het enthousiasme van de wethouder.
- Kan het Akkoord van Groningen niet plaatsen als stimulator.

Mw. Van der Vegt (GroenLinks):

- Mist het bedrijfsleven bij de stakeholders. Is dat wenselijk en is ermee gesproken?
- Is nieuwsgierig hoe ver het staat met de ontwikkeling regionale talentcentra.

Mw. Rademaker (SP):

- Loopt niet warm voor de Olympische Spelen 2028.
- Vraagt of kosten voor deze activiteiten binnen bestaande projecten als Healthy Ageing en City of Talent vallen of dat er apart budget voor is.
- Ziet uit naar de discussie over bewegingsonderwijs.

Wethouder De Vries:

- Ziet het Olympisch vuur als metafoor om ontwikkelingen op gang te brengen.
- Antwoordt dat het Noorder Vuur een initiatief van onderop is. De gemeente ondersteunt wat in de voorbereiding, maar dat kost geen tonnen.
- Wil het bedrijfsleven meer betrekken, via Energy Valley wordt interesse getoond richting sportclubs.
- Antwoordt dat sportbonden zelf regionale talentcentra organiseren voor volleybal, basketbal en roeien. De sportwereld is vrij verticaal georganiseerd en de gemeente kan een rol spelen in het samenbrengen van kennis en initiatieven in een stadsbreed overkoepelend verhaal. Deze beweging is een kans dat tot stand te brengen.
- Merkt dat onderwijsinstellingen zich over het algemeen faciliterend opstellen. Het is belangrijk duidelijkheid te bieden en uit te stralen dat er wat mogelijk is.
- Gebruikt het Akkoord van Groningen als een platform om in een keer het UMCG, de RUG en de Hanze te spreken.
- Stelt dat het Rijk erop aanstuurt dat landsdelen gezamenlijk optrekken om wat te betekenen voor het bidboek. Andere landsdelen zijn daar ook mee bezig en er zijn budgetten voor.

In maart 2012 is de nota Talent voor topsport te verwachten.

Verslag O&W

C. HUISHOUELIJK DEEL

C.1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname

Mw. Rademaker (SP):

- Agendeert mede namens de PvdA de collegebrief d.d. 23 juni 2011 over huisvesting 'Vast en verder'.

Mw. Postma (GroenLinks):

- Agendeert de collegebrief d.d. 4 augustus 2011 over alcoholgebruik onder jongeren.

C.2. Vaststelling verslag d.d. 6 juli 2011 en vertrouwelijk verslag d.d. 6 juli 2011

De verslagen worden ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter sluit de vergadering om 22.21 uur onder dankzegging.